

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 36 Год. LXVI

Понеделник, 15 март 2010

Цена на овој број е 220 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

Стр.		Стр.
628.	Закон за служба во Армијата на Република Македонија.....	
629.	Закон за задолжување на Република Македонија кај банката за развој при Советот на Европа по Рамковниот договор за заем за делумно финансирање на Проектот за реконструкција и доградба на јавните здравствени установи - прва фаза.....	
630.	Одлука за основање на ЈЗУ Здравствена станица Липково во Липково....	
631.	Одлука за престанок и давање на трајно користење движни ствари.....	
632.	Одлука за престанок и давање на трајно користење движни ствари на Јавното претпријатие Македонска радио-телевизија.....	
633.	Одлука за изменување на Одлуката за престанок и за давање на трајно користење на недвижни ствари на Министерството за здравство.....	
634.	Одлука за престанок и за давање на трајно користење на движни ствари на Министерството за образование и наука.....	
635.	Програма за изменување и дополнување на Годишната програма за изградба и одржување на станбениот простор во сопственост на Република Македонија за 2010 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 08/2010).....	
		Изменување на лиценца под број 19-1384/1 од 11.03.2008 година издадена на Друштвото за трговија и услуги „Фламинго“ ДОО Скопје за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб.....
2		636.
		Упатство за начинот на изготвување на Годишната програма и микролоказиските услови за поставување на времени објекти.....
53		637.
		Правилник за формата и содржината на одобрението за поставување на времени објекти и на одобрението за поставување на урбана опрема.....
55		638.
		Одлука за определување највисоки цени на одделни нафтени деривати утврдени согласно Методологијата.....
55		639.
		Валоризациони коефициенти за пресметување на платите од поранешните години за утврдување на пензиска основа на ниво на платите од 2009 година, за пензии остварени во 2010 година
56		640.
		Висина на пензиските основици на осигурениците односно лицата кои не оствариле плата односно надоместок на плата по 1 јануари 1970 година за пензии остварени во 2010 година.....
56		641.
		Огласен дел.....
57		74
		72
59		74
		76
		1-36

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 628.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СЛУЖБА ВО АРМИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Се прогласува Законот за служба во Армијата на Република Македонија,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 12 март 2010 година.

Бр. 07-1207/1
12 март 2010 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горче Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА СЛУЖБА ВО АРМИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат статусот, правата, обврските, должностите и одговорностите на персоналот на служба во Армијата на Република Македонија (во натамошниот текст: Армијата), како и системот на плати и надоместоци на плати и други прашања во врска со службата во Армијата.

Член 2

(1) Под служба во Армијата се смета вршење воени должности во Армијата.

(2) Како служба во Армијата се смета и вршење должности во Министерството за одбрана, Воената академија, другите органи на државната власт, трговските друштва, јавните претпријатија, установите и службите, воените претставништва на Република Македонија во странство, учество во вежбовни активности и обука и во хуманитарни или мировни операции надвор од територијата на Република Македонија, како и должности во мултинационални воени сили формирани согласно со ратификувани меѓународни договори кои Република Македонија ги склучила или им пристапила.

Член 3

Служба во Армијата врши воен и цивилен персонал.

1. Воен персонал, во смисла на овој закон, е:
  - a) активен воен персонал
  - воен старешина-офицер и подофицер и
  - професионален војник;
- б) воен персонал на стручно оспособување, односно обука
  - војник на доброволно служење на воениот рок,
  - лице на стручно оспособување и усвршување за офицер, односно подофицер и
  - питомец на Воената академија и

в) активен резервен персонал

- лице од резервниот состав на Армијата поставено на должност согласно со актот за формација на Армијата.

2. Цивилен персонал, во смисла на овој закон, е:

- цивилно лице поставено на должност согласно со актот за формација на Армијата.

Член 4

(1) Воениот персонал врши служба во Армијата со засновање на работен однос со Министерството за одбрана, со школување на Воената академија, односно стручно оспособување и усвршување за офицер, односно подофицер, со договорен однос и со доброволно служење на воениот рок.

(2) Служба во Армијата, со засновање работен однос со Министерството за одбрана, вршат воени старешини офицери, односно подофицери и професионални војници.

(3) Служба во Армијата со школување, односно стручно оспособување и усвршување за офицери, односно подофицери, вршат питомци на Воената академија и лица на стручно оспособување и усвршување за офицери, односно подофицери.

(4) Служба во Армијата вршат војниците на доброволно служење на воениот рок.

(5) Служба во Армијата со договорен однос врши активниот резервен персонал.

(6) Цивилен персонал врши служба во Армијата со засновање работен однос со Министерството за одбрана.

Член 5

Службен јазик во Армијата е македонскиот јазик и неговото кирилско писмо.

II. ПРАВА И ОБВРСКИ НА ВОЕНИОТ И ЦИВИЛНИОТ ПЕРСОНАЛ

Член 6

(1) Воениот и цивилниот персонал на служба во Армијата е должен службата да ја врши совесно, стручно, ефикасно, уредно, навремено и одговорно во согласност со Уставот, закон и ратификуваните меѓународни договори кои Република Македонија ги склучила или им пристапила.

(2) Воениот и цивилниот персонал на служба во Армијата е должен секогаш и на секое место, без оглед дали се во униформа или не, да води сметка за своите постапки, да ја претставува Армијата и да го чуваат својот углед и достоинство и угледот на Армијата.

Заклетва

Член 7

(1) Воениот и цивилниот персонал, при стапување на служба во Армијата, усно дава и писмено потпишува заклетва, која гласи:

„Се колнам дека ќе ги бранам слободата, сувереноста, самостојноста и територијалниот интегритет на Република Македонија. Дисциплинирано, совесно и одговорно ќе ги извршувам обврските и должностите како бранител на мојата татковина Република Македонија и ќе се борам за нејзината слобода и чест”.

(2) Лице кое зборува службен јазик различен од македонскиот јазик, потпишува заклетва на македонски јазик и неговото писмо, како и на тој јазик и неговото писмо.

(3) Еднаш дадената заклетва останува во сила трајно.

(4) Потпишаната заклетва се чува во персоналното досие на воениот и цивилниот персонал.

(5) Начинот и постапката на давање заклетва се утврдува со правилата за внатрешен ред и односите во вршењето на службата во Армијата што ги донесува началникот на Генералштабот на Армијата.

(6) Ако воениот и цивилниот персонал одбие да ја даде и потпише заклетвата од ставот (1) на овој член, ќе се смета дека договорот за работа не е склучен.

Извршување наредба

Член 8

(1) Воениот и цивилниот персонал е должен да извршува наредба на претпоставен старешина која се однесува на вршење на службата.

(2) Воениот и цивилниот персонал е должен да извршува и наредба на постар старешина кога не е присутен претпоставениот старешина и кога е неопходно да се преземаат мерки за извршување на неодложни и значајни задачи.

(3) Наредбата од ставовите (1) и (2) на овој член се издава усно или писмено.

(4) Претпоставениот старешина кој издал усна наредба која се однесува на активност чие извршување може да предизвика материјална одговорност за извршителот или се однесува на заштита на животот и здравјето на лубето и слично, е должен во рок од 24 часа да издаде и писмена наредба.

(5) Наредбата не се извршува ако нејзиното извршување претставува кривично дело.

(6) Ако воениот и цивилниот персонал прими наредба чие извршување претставува кривично дело, е должен веднаш за наредбата да го извести претпоставениот или постариот старешина од лицето кое ја издало наредбата.

(7) Начинот на издавање и извршување на наредбите ги пропишува претседателот на Република Македонија и врховен командант на Армијата.

Униформа

Член 9

(1) Воениот персонал во вршење на службата е должен да носи униформа.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, при извршување на определени задачи за потребите на службата, воениот персонал може да носи и цивилна облека.

(3) Времетраењето на униформата и нејзините делови го пропишува министерот за одбрана.

(4) Начинот на облекувањето на воениот персонал за посебни прилики се утврдува со правилата за внатрешен ред и односите во вршењето на службата во Армијата што ги донесува началникот на Генералштабот на Армијата.

Работна облека

Член 10

(1) Цивилниот персонал, во зависност од должноста која ја извршува согласно со актот за формација на Армијата е должен да носи соодветна работна облека.

(2) Видот на работната облека од ставот (1) на овој член го пропишува министерот за одбрана.

(3) Начинот на носење на работната облека од ставот (1) на овој член во текот на работното време се утврдува со правилата за внатрешен ред и односите во вршењето на службата во Армијата што ги донесува началникот на Генералштабот на Армијата.

Легитимација и посебни исправи

Член 11

(1) Во текот на извршување на воената служба, воениот и цивилниот персонал статусот го докажуваат со легитимација.

(2) Воениот и цивилниот персонал имаат и посебни исправи предвидени со Женевските конвенции во случај на воена состојба и учество во мултинационални воени сили, во вежбовни активности и обука и во хуманитарни или мирвни операции формирани согласно со ратификувани меѓународни договори кои Република Македонија ги склучила или им пристапила.

(3) Формата, содржината, образецот и начинот за издавање и одземање на легитимацијата и посебните исправи ги пропишува министерот за одбрана.

Персонално досие

Член 12

(1) За воениот и цивилниот персонал се води персонално досие кое содржи податоци и документација во врска со вршењето на служба во Армијата.

(2) Видовите на обрасците и начинот на чување и ракување со персоналните досиеја ги пропишува министерот за одбрана.

Надлежност за донесување наредби

Член 13

(1) Наредба за поставување, унапредување, разрешување, преместување, упатување, застапување и други односи во службата донесуваат:

- министерот за одбрана или од него овластено лице за офицерите со чин полковник и за воените старешини поставени на должност во Министерството за одбрана, воените претставништва и другите мисии и тела,

- началникот на Генералштабот во Армијата за офицерите со чин мајор и потполковник и за сите воени старешини заклучно со чин потполковник, професионалните војници и цивилниот персонал поставени на должност во Генералштабот на Армијата,

- командантот на потчинетата команда на Генералштабот на Армијата за воените старешини до чин капетан, професионалните војници и цивилниот персонал поставени на должност во потчинетата команда и

- командантот на потчинетата единица на Генералштабот на Армијата за професионалните војници и цивилниот персонал поставени на должност во потчинетата единица.

(2) Наредба за преместување на активниот воен персонал до чин потполковник од една во друга потчинета команда донесува началникот на Генералштабот на Армијата.

Член 14

(1) Против наредбите од членот 13 на овој закон, во рок од осум дена, може да се изјави жалба, и тоа:

- против наредбите донесени од министерот за одбрана или од него овластено лице до второстепената комисија на Владата на Република Македонија,

- против наредбите донесени од началникот на Генералштабот на Армијата до министерот за одбрана и

- против наредбите донесени од командантот на потчинета команда до началникот на Генералштабот на Армијата.

(2) Жалбата изјавена против наредбите за поставување, преместување, упатување, застапување и разрешување не ја задржува наредбата од извршување.

Член 15

(1) Наредбата од членот 13 на овој закон за воениот и цивилниот персонал се изготвува во писмена форма и претставува составен дел на персоналното досие.

(2) Наредбата од членот 13 на овој закон на воениот и цивилниот персонал му ја соопштува првопретпоставениот старешина.

(3) За соопштувањето на наредбата се составува записник кој го потпишуваат лицето на кого му се соопштува наредбата и првопретпоставениот старешина.

(4) Примерок од записникот од ставот (3) на овој член му се доставува на лицето на кого му е соопштена наредбата.

Член 16

Началникот на Генералштабот на Армијата може да овласти воен старешина поставен на командна или раководна должност во Армијата да потпишува акти, да решава определени прашања и да врши други работи од надлежност на Армијата, освен за акти и работи кои во согласност со закон се во негова надлежност.

Заштита на правата од службата**Член 17**

(1) По барањето за остварување на право, односно по жалба поднесена од воениот и цивилниот персонал, надлежниот орган е должен да одлучи во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето, односно жалбата.

(2) Воениот и цивилниот персонал кој не е задоволен со конечната одлука донесена по жалба од надлежен орган, министерот за одбрана и началникот на Генералштабот на Армијата или не е одлучено во рокот утврден во ставот (1) на овој член, има право во нареден рок од 15 дена да бара заштита на своите права пред надлежен суд.

Носење и употреба на оружје**Член 18**

(1) Воениот и цивилниот персонал може да употреби средства на присилба или огнено оружје во вршење на службата ако не може на друг начин:

1) да ги заштити животите на луѓето кои ги обезбедува;

2) да го одбие нападот или противправна опасност од напад на објектот или други средства што ги обезбедува и

3) да го одбие непосредниот напад со кој е загрозен неговиот живот.

(2) Воениот и цивилниот персонал кој врши служба под непосредно командување на претпоставениот смее да употреби средства на присилба или огнено оружје само по негова наредба, освен кога претпоставениот не е во можност да издаде наредба.

(3) Начинот на употреба на средства на присилба, како и начинот на носење и употреба на огненото оружје, поблиску се утврдува со правилата за внатрешен ред и односите во вршењето на службата во Армијата што ги донесува началникот на Генералштабот на Армијата.

(4) При извршување на борбени задачи, воениот и цивилниот персонал носи и употребува огнено оружје согласно со борбените правила што ги донесува претседателот на Република Македонија и врховен комадант на Армијата.

Обврска за чување на класифицирана информација**Член 19**

(1) Обврската за чување на класифицирана информација за која се дознalo во вршењето или во врска со вршењето на службата, воениот и цивилниот персонал е должен да ја чува и по престанокот на службата.

(2) Согласност за ослободување од чување на класифицирана информација дава министерот за одбрана.

(3) Воениот и цивилниот персонал е должен со класифицираната информација да постапува согласно со прописите од областа на класифицираните информации.

Правна помош**Член 20**

Ако против воениот и цивилниот персонал се води кривична, прекршочна или друга постапка заради употреба на присилба или огнено оружје или заради други интервенции во врска со вршење на службата, како и заради учество во сообраќајна незгода со моторно возило или незгода причинета со друг вид военотехничко средство при вршење на службата, по негово барање, Министерството за одбрана му обезбедува бесплатна правна помош во врска со водењето на постапката.

Правно советување**Член 21**

На воениот и цивилниот персонал на служба во Армијата и на член на негово потесно семејство на нивно барање, Армијата им дава правно советување за правната положба во предмети кои се поврзани со вршење на службата.

Здравствена заштита**Член 22**

(1) На воениот и цивилниот персонал Министерството за одбрана му ги надоместува трошоците направени при користење на здравствени услуги во јавните здравствени установи и се ослободува од плаќање на лекови кои се наоѓаат на листата на лекови што со општ акт ја утврдува Фондот за здравствено осигурување на Македонија, на кој министерот за здравство дава согласност.

(2) Надоместокот на трошоците од ставот (1) на овој член подразбира обезбедување на основни здравствени услуги опфатени со задолжително здравствено осигурување на осигурените лица во примарната, специјалистичко-консултативната и болничката здравствена заштита, во согласност со закон.

(3) Надоместокот на трошоците од ставовите (1) и (2) на овој член, на воениот и цивилниот персонал се врши по претходно приложена уредна документација за направените трошоци, издадена од јавната здравствена установа.

Член 23

(1) На воениот и цивилниот персонал по престанокот на службата во Армијата, Министерството за одбрана му ги надоместува трошоците направени при користење на здравствени услуги за лекување на повреда и заболување здобиено за време на службата во Армијата.

(2) На лице кај кое ќе се појави заболување по престанокот на службата во Армијата, Министерството за одбрана му ги надоместува трошоците направени при користење на здравствени услуги во врска со лекувањето на тоа заболување, ако во рок од две години од денот на отпуштањето од Армијата го пријави заболувањето во Министерството за одбрана и ако военолекарската комисија утврди дека заболувањето настанало за време на службата во Армијата.

(3) Правата од ставовите (1) и (2) на овој член не се однесуваат на воениот и цивилниот персонал на кого службата му престанала поради дисциплинска постапка, престанок на службата, односно работниот однос по негово барање, поради едностррано раскинување на договорот и поради истекување на договорот за работа на професионалниот војник.

(4) На воениот и цивилниот персонал кој поради влошување на заболување кое го имал пред стапување на служба во Армијата му престане службата во Армијата, Министерството за одбрана му ги надоместува трошоците направени при користење на здравствени услуги во врска со лекувањето на тоа заболување, до излекување, односно до стабилизација на заболувањето, а најдолго две години од денот на престанокот на службата во Армијата.

(5) Надоместокот на трошоците од ставовите (1), (2) и (4) на овој член на воениот и цивилниот персонал се врши по претходно приложена уредна документација за направените трошоци, издадена од јавната здравствена установа.

Член 24

На активниот и цивилниот персонал кој учествува во вежбовни активности и обука и во хуманитарни или мировни операции надвор од територијата на Републиката и на членовите на нивното потесно семејство, додека се наоѓаат на извршување на овие должности по-длго од 30 дена, Министерството за одбрана ги надоместува трошоците направени при користење на здравствени услуги и плаќање на лекови кои се наоѓаат на листата на лекови што со општ акт ја утврдува Фондот за здравствено осигурување на Македонија, на кој министерот за здравство дава согласност.

Член 25

Надоместокот на трошоците направени при користење на здравствени услуги во случаите од членовите 22, 23 и 24 на овој закон, се на товар на средствата на Министерството за одбрана.

Осигурување на воениот и цивилниот персонал

Член 26

(1) Министерството за одбрана е должно да го осигура воениот и цивилниот персонал за случај на смрт, телесно оштетување или загубување на работната способност.

(2) Осигурувањето на воениот и цивилниот персонал се врши по категории според видот на должностите и условите под кои се вршат должностите и истото трае 24 часа.

(3) Категориите од ставот (2) на овој член ги пропишува министерот за одбрана.

Патување во странство

Член 27

(1) Припадниците на Министерството за одбрана и на Армијата на Република Македонија имаат право да патуваат во странство, при што патувањето треба да биде најавено 15 дена однапред.

(2) За време на воена или вонредна состојба, како и при зголемени мерки на борбена готовност и општа или делумна мобилизација, воениот и цивилниот персонал може да патува во странство само со писмено одобрение на претпоставениот старешина на должност командант на полк-бригада, нему рамен или старешина на повисока положба.

Доделување на признанија

Член 28

(1) На воениот и цивилниот персонал може да му се доделуваат одликувања, пласети, значки, награди и пофалници за постигнат исклучителен успех во службата.

(2) Поблиски прописи за доделување на пласети, значки, награди и пофалници донесува претседателот на Република Македонија и врховен командант на Армијата.

Погребување

Член 29

(1) Активниот воен персонал се погребува со оддавање на воени почести од страна на Министерството за одбрана.

(2) Начинот, условите и постапката за погребување со оддавање на воени почести се утврдува со правилата за внатрешен ред и односите во вршењето на службата во Армијата што ги донесува началникот на Генералштабот на Армијата.

III. ПРИЕМ НА АКТИВЕН ВОЕН И ЦИВИЛЕН ПЕРСОНАЛ НА СЛУЖБА ВО АРМИЈАТА

Член 30

(1) Работен однос со Министерството за одбрана како активен воен и цивилен персонал на служба во Армијата, се заснова со склучување на договор за вработување во писмена форма.

(2) Работен однос како активен воен персонал на служба во Армијата може да заснова лице кое ги исполнува општите и посебните услови утврдени со овој закон.

(3) Работен однос како цивилен персонал на служба во Армијата може да заснова лице кое ги исполнува општите услови утврдени со овој закон.

(4) Прием на кандидати за активен воен и цивилен персонал на служба во Армијата се врши од персоналот на Армијата и вработените во Министерството за одбрана по пат на интересен оглас, како и од кандидати по пат на јавен оглас.

(5) При вработувањето треба да се води сметка за соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници, со почитувањето на критериумите на стручност и компететност.

(6) При вработувањето треба да се почитува принципот на еднаквост на половите.

Општи услови

Член 31

За офицер, односно подофицер и професионален војник на служба во Армијата може да биде применено лице кое ги исполнува следниве општи услови:

- да е државјанин на Република Македонија,
- да е полнолетен и
- да има посебна здравствена и физичка способност.

Посебни услови за прием на офицер

Член 32

(1) За офицер на служба во Армијата се прима кандидат кој покрај општите услови од членот 31 на овој закон ги исполнува и следниве посебни услови:

- да има завршено воена академија,
- да има високо образование и завршено стручно оспособување и усвршување за офицер и
- да не е постар од 30 години.

(2) Стручното оспособување и усвршување за офицер од ставот (1) алинеја 2 на овој член се организира и спроведува на Воената академија или во странство.

(3) По исклучок од ставот (1) на овој член, за офицер на служба во Армијата се прима и подофицер на служба во Армијата кој завршил високо образование и стручно оспособување и усвршување за офицер и да не е постар од 35 години.

(4) Прием на кандидати за офицери на служба во Армијата се спроведува по пат на интерен оглас во Министерството за одбрана и Армијата.

(5) Интерниот оглас се објавува на интернет страницата на Министерството за одбрана и Армијата и на огласни табли во командите и единиците на Армијата.

(6) Рокот за пријавување на интревен оглас не може да биде пократок од 15 дена од денот на неговото објавување.

(7) Заинтересираните кандидати доставуваат пријави до командите и единиците на Армијата кои се проследуваат до Министерството за одбрана и Армијата.

(8) Постапката за избор на кандидати ја спроведува Комисија за прием на кандидати за офицери за служба во Армијата што ја формира министерот за одбрана.

(9) Комисијата од ставот (8) на овој член е составена од три члена и нивни заменици од Министерството за одбрана и Армијата.

(10) По извршената селекција, Комисијата од ставот (8) на овој член изготвува ранг-листа која се доставува до министерот за одбрана кој врши избор на кандидати за офицери на служба во Армијата.

(11) Начинот на прием на лицата од ставот (1) на овој член поблиску го пропишува министерот за одбрана.

Посебни услови за прием на подофицер

Член 33

(1) За подофицер на служба во Армијата се прима професионален војник кој, покрај општите услови од членот 31 на овој закон, ги исполнува и следниве посебни услови:

- да има потреба да се постави на должност утврдена со актот за формација на Армијата за која е утврдено да ја извршува подофицер,
- да ги исполнува критериумите предвидени за формацијското место,
- да има минимум четири години работен стаж во Армијата и најмалку чин десетар,
- да заврши стручно оспособување и усвршување за подофицер и
- да не е постар од 33 години.

(2) Предност при приемот имаат кандидатите со најдобри резултати при службеното оценување.

(3) Прием на кандидати за подофицери на служба во Армијата се спроведува по пат на интерен оглас во Министерството за одбрана и Армијата како за прием на офицери на служба во Армијата од членот 32 на овој закон.

(4) Начинот на прием на лицата од ставот (1) на овој член поблиску го пропишува министерот за одбрана.

Член 34

(1) Ако од професионалните војници нема лице кое ги исполнува посебните услови за прием на подофицер на служба во Армијата, се прима кандидат од цивилниот персонал на служба во Армијата, доколку ги исполнува следниве посебни услови:

- да има потреба да се постави на должност утврдена со актот за формација на Армијата за која е утврдено да ја извршува подофицер,

- да ги исполнува критериумите предвидени за формацијското место,

- да има средно четиригодишно образование,

- да има минимум пет години работен стаж во Армијата на должности од значење за службите во Армијата,

- да има посебна здравствена и физичка способност потребна за вршење на служба во Армијата,

- да заврши стручно оспособување и усвршување за подофицер и

- да не е постар од 33 години.

(2) Прием на кандидати за подофицери на служба во Армијата се спроведува по пат на интерен оглас во Министерството за одбрана и Армијата како за прием на офицери на служба во Армијата од членот 32 на овој закон.

(3) Начинот за прием на лицата од ставот (1) на овој член поблиску го пропишува министерот за одбрана.

Член 35

(1) Ако од лицата од членовите 33 и 34 на овој закон нема кандидат кој ги исполнува условите за подофицер, се прима кандидат по пат на јавен оглас кој, покрај општите услови, треба да ги исполнува и следниве посебни услови:

- да има средно четиригодишно образование,

- да има завршено доброволно служење на воениот рок,

- да има завршено стручно оспособување и усвршување за подофицер,

- да има потреба да се постави на должност утврдена со Актот за формацијата на Армијата, за која е утврдено да ја извршува подофицер,

- да ги исполнува критериумите предвидени за формацијското место и

- да не е постар од 25 години.

(2) Начинот на прием на лицата од ставот (1) на овој член поблиску го пропишува министерот за одбрана.

Посебни услови за прием на професионален војник

Член 36

За професионален војник на служба во Армијата по пат на јавен оглас се прима лице кое, покрај општите услови од членот 31 на овој закон, ги исполнува и следниве посебни услови:

- да има средно четиригодишно образование,

- да има завршено доброволно служење на воениот рок и

- да не е постар од 23 години.

Член 37

(1) За активен воен старешина и професионален војник во специјалните единици на Армијата се прима лице кое, покрај општите и посебните услови, има завршено и селективен курс за прием во специјалните единици.

(2) Начинот на вршење на селекција на лицата го пропишува министерот за одбрана.

Услови за прием на цивилен персонал на служба во Армијата

Член 38

(1) За цивилен персонал на служба во Армијата се прима кандидат по пат на јавен оглас кој ги исполнува следниве општи услови:

- да е државјанин на Република Македонија,
- да е полнолетен,
- да има завршено високо или средно стручно четиргодишно образование,
- да има општа здравствена и физичка способност и
- да не е постар од 40 години.

(2) Покрај условите од ставот (1) на овој член, кандидатот треба да ги исполнува и посебните услови утврдени во актот за формација на Армијата.

(3) Начинот на прием на лицата од ставот (1) на овој член го пропишува министерот за одбрана.

Јавен оглас

Член 39

(1) Јавниот оглас за прием на кандидати за офицери, односно подофицери, професионални војници и цивилен персонал го спроведува Министерството за одбрана.

(2) Јавниот оглас се објавува во најмалку два дневни весници од кои најмалку во по еден од весниците што се издаваат на македонски јазик и по еден во весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик.

(3) Постапката за прием на кандидати по јавниот оглас од ставот (1) на овој член, ја спроведува комисија формирана од министерот за одбрана.

(4) Избор на кандидатите кои ги исполнуваат условите за прием на служба во Армијата врши министерот за одбрана.

(5) Начинот на спроведување на постапката за прием на лицата од ставот (1) на овој член го пропишува министерот за одбрана.

Склучување на договор за вработување

Член 40

(1) Воените старешини и цивилниот персонал склучуваат договор за вработување на неопределено време.

(2) Професионалните војници склучуваат договор за работа на определено време со времетраење на договорот од три години.

(3) Во зависност од покажаните резултати и потребите на соодветниот род, односно служба, договорот за работа со професионалните војници може да се продолжи повеќе пати, но најмногу до навршување на 38 години возраст.

(4) Со договорот за работа се утврдува денот на стапување на работа, односно стапување на должност, времетраење и место на вршење на службата, правата, обврските, должностите и одговорностите во службата (начин на извршување на работата, односно должноста, работното време и редот и дисциплината, преместување на друго работно место, односно на друга должност, должина на годишниот одмор, отсуства од работа, плата и надоместоци на платата, престанок на работниот однос, односно престанок на службата во Армијата, надоместок на штета во случај на самоволно раскинување на договорот) и други права утврдени со закон и акти на Министерството за одбрана.

IV. ХИЕРАХИЈА ВО АРМИЈАТА

Односи во службата

Член 41

(1) Воениот и цивилниот персонал на служба во Армијата според односите во службата можат да бидат претпоставени и потчинети, а според чиновите и должностите можат да бидат постари и помлади.

(2) Претпоставен е лице кое согласно со закон и други прописи и овластувања командува со организациски структури во Армијата, а лицата кои се под него-ва команда се потчинети.

(3) Постар е лице кое има повисок чин, а ако се со ист чин, постар е оној кој е поставен на повисока должност или кој подолго го носи чинот.

Чинови на воениот персонал

Член 42

Чинови на воениот персонал се:

- за војници на доброволно служење на воениот рок војник,

- за професионални војници, питомци на Воената академија и од активниот резервен персонал на Армијата: разводник, десетар и помлад водник,

- за лица на стручно оспособување и усоворшување на офицери: десетар, помлад водник и водник, а за лица на стручно оспособување и усоворшување за подофицири разводник, десетар и помлад водник,

- за активниот воен персонал - подофицири и активниот резервен персонал: водник, постар водник, постар водник I класа, наредник и главен наредник,

- за активниот воен персонал - офицери: потпоручник, поручник, капетан, мајор, потполковник, полковник, бригаден генерал, генерал-мајор, генерал-потполковник и генерал на Армија и

- за офицери од активниот резервен персонал: потпоручник, поручник, капетан, мајор и потполковник.

V. АКТИВЕН РЕЗЕРВЕН ПЕРСОНАЛ

Член 43

(1) Активен резервен персонал, во смисла на овој закон, се лица од резервниот состав на Армијата повикани за вршење на служба во Армијата.

(2) Лицата од ставот (1) на овој член можат да бидат ангажирани во единиците на Армијата заради учество во мировни операции и надвор од територијата на Републиката повеќе од 30 дена, доколку се согласат со тоа.

(3) Обврската на лицата од ставот (1) на овој член трае до навршување на 48 години.

Член 44

(1) Правата и обврските на активниот резервен персонал во случаите од членот 43 на овој закон се уредуваат со договор кој се склучува со Министерството за одбрана.

(2) Со договорот од ставот (1) на овој член се уредуваат меѓусебните права и обврски, а особено: место, времето и начинот на ангажирањето; правата, обврските и одговорностите за време на ангажирањето; висина на месечниот надоместок; редот и дисциплината; начинот и условите за престанок на ангажирањето; надоместокот на штета во случај на самоволно откажување на ангажирањето и друго.

(3) Начинот за ангажирање на лицата од членот 43 на овој закон го пропишува министерот за одбрана.

VI. ПРОИЗВЕДУВАЊЕ НА ОФИЦЕРИ И ПОДОФИЦЕРИ ВО ПОЧЕТЕН ЧИН

Член 45

(1) Во чин потпоручник се произведува лице кое има завршено високо образование и кое ќе заврши стручно оспособување и усвршување за офицери со што се стекнува со стручен назив офицер од соодветен род или соодветна служба.

(2) Во чин потпоручник од родот авијација се произведува лице со завршено високо образование кое ќе заврши школа за летање овластено или признато од Министерството за одбрана.

(3) Во чин водник се произведува лице кое има завршено средно образование и кое ќе заврши стручно оспособување и усвршување за подофицер, со што се стекнува со стручен назив подофицер од соодветен род или служба.

Член 46

По исклучок од членот 45 став (1) на овој закон, во чин потпоручник може да се произведе и подофицер од постојаниот состав на Армијата, професионален војник, цивилен персонал, односно вработен во Министерството за одбрана, доколку има потреба да се постави на должност утврдена со актот за формирања на Армијата и актот за систематизација на Министерството за одбрана за која е утврдено да ја извршува офицер и доколку ги исполнува следниве услови:

- да стекнал високо образование,
- да ги исполнува критериумите предвидени за форматиското место односно условите утврдени со актот за систематизација на Министерството за одбрана,
- да има посебна здравствена и физичка способност потребна за вршење на служба во Армијата,
- да заврши стручно оспособување и усвршување за офицери и
- да не е постар од 35 години.

Член 47

(1) Наредба за произведување офицери во почетен чин донесува министерот за одбрана, а наредба за произведување на подофицери во почетен чин донесува началникот на Генералштабот на Армијата.

(2) Против наредбата од ставот (1) на овој член донесена од министерот за одбрана, во рок од осум дена може да се изјави жалба до второстепената комисија на Владата на Република Македонија, а против наредбата од ставот (1) на овој член донесена од началникот на Генералштабот на Армијата, може да се изјави жалба во рок од осум дена до министерот за одбрана.

VII. СЛУЖБЕНО ОЦЕНУВАЊЕ

Член 48

(1) Службеното оценување на воениот персонал се врши поради утврдување на нивниот успех во службата, одлучување за унапредување, поставување и други односи во службата.

(2) Податоците за оценување се класифицирани информации и се чуваат во персоналното досие на воениот персонал.

Член 49

(1) Војник на доброволно служење на воениот рок се оценува по завршување на основната обука, во последниот месец пред завршување на доброволното служење на воениот рок.

(2) Оценувањето на војникот на доброволно служење на воениот рок го врши претпоставениот старешина на положба командир на вод и нему рамен или повисок воен старешина.

(3) Војник кој не е задоволен на оцената може во рок од осум дена од денот кога му е соопштена истата да поднесе барање за преиспитување на оцената до непосредно претпоставенот старешина на старешината кој го извршил оценувањето на војникот.

(4) Оцената од ставот (3) на овој член е конечна.

Член 50

(1) Питомец на Воената академија, освен во оценувањето по наставните предмети, се оценува и како воен персонал на крајот на секоја учебна година.

(2) Лице на стручно оспособување и усвршување за офицер, односно подофицер, се оценува на крајот на стручното оспособување и усвршување.

(3) Оценувањето на лицето на стручно оспособување и усвршување за офицер, односно подофицер, го врши претпоставениот старешина на положба командир на вод и нему рамен или повисок воен старешина.

(4) Лицето на стручно оспособување и усвршување за офицер, односно подофицер кое не е задоволно со оцената, може во рок од осум дена од денот кога му е соопштена истата, да поднесе барање за преиспитување на оцената до непосредно претпоставенот старешина на старешината кој го извршил оценувањето.

Член 51

(1) Активниот воен персонал се оценува на секои 12 месеци.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, активниот воен персонал се оценува за период помал од 12 месеци, но не помалку од шест месеци во случај ако:

- активниот воен персонал кој се оценува бидејќи поставен на друга должност,
- дојде до промена на старешината кој е овластен да го врши оценувањето или

- во последното оценување бил оценет со оцена “не задовољува” по најмалку еден критериум од членот 52 став (1) на овој закон.

(3) Во периодот за оценување не се засметува времето во кое лицето од ставот (1) на овој член било отсутно од работа подолго од шест месеца (боледување, неплатено отсуство или друго отсуство во согласност со овој закон).

(4) Офицерите со генералски чинови не се оценуваат.

(5) Не се оценуваат и офицерите и подофицерите последните две години пред пензионирањето.

Член 52

(1) Оценувањето на активниот воен персонал се врши врз основа на податоците кои се однесуваат на следниве критериуми:

- стручно знаење,
- професионална ефикасност,
- командување и раководење,
- резултати од работата и
- физичка подготвеност.

(2) Податоците од ставот (1) на овој член се внесуваат на образец чија форма и содржина ја пропишува министерот за одбрана.

(3) Податоците се оценуваат поединечно, бројчано со оценка од еден до пет и описано со следниве степени:

“особено се истакнува”, “се истакнува”, “добар”, “задоволува” и “не задоволува”.

(4) Активниот резервен персонал се оценува за период од 12 месеци, но не помалку од шест месеци, според критериумите за оценување на активниот воен персонал.

Член 53

(1) Оценувањето на активниот воен персонал го врши непосредно претпоставениот и второпретпоставениот старешина или раководен државен службеник со високо образование, независно еден од друг.

(2) Оценувањето на активниот резервен персонал го врши непосредно претпоставениот старешина.

Член 54

(1) Активниот воен персонал кој не е задоволен со оценувањето може во рок од осум дена од денот кога му е соопштено истото да поднесе барање за неговото преиспитување до соодветна комисија за преиспитување на оценувањето, формирана од министерот за одбрана, односно од началникот на Генералштабот на Армијата.

(2) Комисијата од ставот (1) на овој член се формира во воените единици во ранг на баталјон и повисоко, а за активниот воен персонал поставен на должност согласно со актот за систематизација во Министерството за одбрана.

(3) Комисијата од ставот (1) на овој член се состои од три члена со најмалку ист чин како активниот воен персонал кој го поднел барањето за преиспитување на оценувањето, од кои еден член е од претпоставената команда на активниот воен персонал, односно од Министерството за одбрана.

(4) Комисијата од ставот (1) на овој член е должна за барањето на преиспитување на оценувањето да одлучи во рок од 15 дена од денот на доставувањето на барањето.

(5) Оценувањето дадено по преиспитувањето на оспореното оценување е конечно.

Член 55

(1) Офицер, односно подофицер и војник од активниот резервен персонал се оценува по завршување на обука која траела најмалку пет дена или на воена вежба.

(2) Оценувањето се врши врз основа на покажаните резултати на вежбата, односно обуката, способноста за вршење на должноста, дисциплината, работните и карактерни особини и физичката подготвеност на лицето.

(3) Оценувањето го врши непосредно претпоставениот старешина на должност командир на чета и нему рамен или повисок воен старешина.

(4) Активниот резервен персонал кој не е задоволен со оцената може во рок од осум дена од денот кога му е соопштена истата, да поднесе барање за преиспитување на оцената до непосредно претпоставениот старешина на старешината кој го извршил оценувањето.

(5) Непосредно претпоставениот старешина од ставот (4) на овој член е должен за барањето за преиспитување на оценувањето да одлучи во рок од 15 дена од денот на доставувањето на барањето.

(6) Оцената на непосредно претпоставениот старешина од ставот (4) на овој член е конечно.

Член 56

Начинот на службеното оценување на активниот воен персонал, активниот резервен персонал и за офицерите, односно подофицерите и војниците во резервниот состав на Армијата, начинот на водење на евиденција потребна за службено оценување и видовите на обрасците на оценувачкиот лист, поблиску ги пропишува министерот за одбрана.

Член 57

(1) Цивилниот персонал на служба во Армијата се оценува според прописите за оценување на државните службеници.

(2) Оценувањето на цивилниот персонал го врши непосредно претпоставниот старешина кој е офицер или цивилен персонал со високо образование.

(3) Цивилниот персонал кој не е задоволен со оцената, во рок од 15 дена од денот кога му е соопштена истата, може да поднесе жалба до непосредно претпоставниот старешина, односно до цивилниот персонал со високо образование кој ја дал оцената.

(4) Оцената по жалбата е конечно.

**VIII. УНАПРЕДУВАЊЕ НА ВОЕНИОТ ПЕРСОНАЛ
НА СЛУЖБА ВО АРМИЈАТА****Член 58**

(1) Професионален војник може да се унапреди во непосредно повисок чин според потребите на службата, ако се оцени дека со успех може да врши должност во повисок чин.

(2) Унапредувањето во повисок чин на професионалниот војник го врши старешината на должност командант на баталјон и нему рамен или повисок воен старешина.

(3) Начинот на унапредување во повисок чин на професионален војник го утврдува началникот на Генералштабот на Армијата.

Член 59

(1) Питомец на Воената академија и лице на стручно оспособување и усовршување за офицер, односно подофицер, може да се унапреди во непосредно повисок чин според постигнатите резултатите и времето поминато во одреден чин.

(2) Унапредувањето во повисок чин на питомецот на Воената академија го врши деканот на Воената академија.

(3) Унапредувањето во повисок чин на лицата на стручно оспособување и усовршување за офицер, односно подофицер го врши началникот на Генералштабот на Армијата.

(4) Начинот на унапредување во повисок чин на лицата од ставот (3) на овој член го утврдува началникот на Генералштабот на Армијата.

Член 60

Активниот воен персонал може да се унапреди во непосредно повисок чин според потребите на службата, врз основа на оценувањето на резултатите на нивната работа за периодот сметано од нивното последно унапредување и покажаната способност за вршење должност во повисок чин.

Член 61

(1) Офицер може да се унапреди во непосредно повисок чин, ако во чинот што го има поминал најмалку:

- во чин потпоручник.....две години,
- во чин поручник.....три години,
- во чин капетан.....пет години,
- во чин мајор.....четири години,
- во чин потполковник.....четири години,
- во чин полковник.....четири години и
- во генералски чин.....две години.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, офицер може да се унапреди во непосредно повисок чин една година порано од времето пропишано во ставот (1) на овој член, доколку два пати последователно е оценет со оценка пет и со степенот „особено се истакнува”, по сите критериуми од членот 52 на овој закон.

Член 62

Во чин полковник може да биде унапреден потполковник кој го исполнува условот од членот 61 на овој закон и кој има завршено специјализација за командно-штабни должности или друга специјализација која одговара на родот, односно службата на која и припаѓа или се стекнал со научно звање магистер во научна област која одговара на родот, односно службата на која и припаѓа.

Член 63

Во чин бригаден генерал може да биде унапреден полковник кој го исполнува условот од членот 61 на овој закон и кој има завршено школа за национална одбрана или друга соодветна школа или се стекнал со научно звање доктор во научна област која одговара на родот, односно службата на која и припаѓа.

Член 64

Покрај условите од членот 61 на овој закон, на унапредувањето на офицер во непосредно повисок чин влијаат и следниве дополнителни услови:

- познавање светски странски јазик што се докажува со уверение,
- завршени воени и други курсеви за стручно оспособување и усвршување во земјата и странство,
- стекнато дополнително образование од значење за вршење на службата во Армијата и
- добиени одликување, плакети, значки, награди и пофалници.

Член 65

(1) Подофицер може да се унапреди во непосредно повисок чин, ако во чинот што го има поминал најмалку:

- во чин водник.....три години,
- во чин постар водник.....четири години,
- во чин постар водник I класа.....четири години и
- во чин наредник.....четири години.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, подофицер може да се унапреди во непосредно повисок чин една година порано од времето пропишано во ставот (1) на овој член, доколку два пати последователно е оценет со оценка пет и со степенот „особено се истакнува“ по сите критериуми од членот 52 на овој закон.

(3) Покрај условите од ставот (1) на овој член на унапредувањето на подофицер во непосредно повисок чин влијаат и дополнителните услови од членот 64 на овој закон.

Член 66

(1) За унапредување на офицер, односно подофицер во непосредно повисок чин, началникот на Генералштабот на Армијата формира комисии за унапредување во одреден чин.

(2) Комисиите од ставот (1) на овој член се составени од пет лица со најмалку ист чин како чинот во кој се предлага унапредување, од различни родови и служби, избрани врз основа на нивните професионални, стручни и карактерни особини.

(3) Комисиите од ставот (1) на овој член, врз основа на извршен увид во досиејата на офицерите и подофицерите кои ги исполнуваат условите за унапредување во одредениот чин, еднаш годишно, доколку потребите на родовите и службите на Армијата бараат унапредување на офицери и подофицери во одреден чин, изработуваат предлог на ранг-листата на кандидати за унапредување во повисокиот чин од родовите и службите во Армијата.

(4) Предлогот на ранг-листата за унапредување во чин мајор до полковник се доставува до министерот за одбрана, а предлогот на ранг-листата за унапредување заклучно со чин капетан се доставува до началникот на Генералштабот на Армијата, заради одобрување на ранг-листата.

(5) Ако министерот за одбрана, односно началникот на Генералштабот на Армијата не го одобрят предлогот на ранг-листата за унапредување, комисијата е должна повторно да го преиспита својот предлог.

(6) Ако и повторната ранг-листа за унапредување не биде одобрена од министерот за одбрана, односно од началникот на Генералштабот на Армијата, се формира нова комисија и целата постапка се повторува.

(7) Унапредувањето на офицер, односно подофицер во непосредно повисок чин се врши врз основа на одобрената ранг-листа за унапредување, во согласност со утврдените потреби на службата за унапредување во одреден чин од родовите и службите на Армијата, со денот на поставување на формацијско место во чинот во кој се унапредува.

Член 67

Начинот на унапредување на офицери, односно подофицери во непосредно повисок чин поблиску го пропишува министерот за одбрана.

Член 68

(1) Унапредување на воен старешина за време на воена состојба се врши според способностите за командување, покажаната храброст и воените заслуги, како и според потребите за пополнување на Армијата.

(2) Поблиски прописи за унапредување на воени старешини за време на воена состојба донесува претседателот на Република Македонија и врховен командант на Армијата.

Член 69

(1) Офицер, односно подофицер и војник во резервниот состав на Армијата се унапредува во непосредно повисок чин врз основа на оцената добиена по завршување на воена вежба и способноста за вршење на должност во повисок чин.

(2) Офицер, односно подофицер и војник од активниот резервен персонал се унапредува во непосредно повисок чин според критериумите за унапредување на активниот воен персонал.

Член 70

Офицер од активниот резервен персонал може да се унапредува во непосредно повисок чин, а најмногу до чин потполковник, според потребите на службата, доколку во чинот што го имал поминал најмалку:

- во чин потпоручник.....три години,
- во чин поручник.....четири години,
- во чин капетан.....шест години и
- во чин мајор.....шест години.

Член 71

Подофицер од активниот резервен персонал може да се унапредува во непосредно повисок чин, според потребите на службата, доколку во чинот што го имал поминал најмалку:

- во чин водник.....четири години,
- во чин постар водник.....пет години,
- во чин постар водник I класа.....четири години и
- во чин наредник .....пет години.

Член 72

Покрај условите за унапредување на офицери односно подофицери утврдени во членовите 70 и 71 од овој закон, на унапредувањето на офицер, односно подофицер од активниот резервен персонал влијаат и дополнителните услови од членот 64 на овој закон.

Член 73

Унапредувањето на активниот резервен персонал се врши на начин и постапка предвидени за унапредување на активниот воен персонал.

IX. ПОСТАВУВАЊЕ НА ВОЕНИОТ И ЦИВИЛНИОТ ПЕРСОНАЛ И ДРУГИ ОДНОСИ ВО ВРШЕЊЕ НА СЛУЖБАТА ВО АРМИЈАТА

Поставување

Член 74

(1) Воениот и цивилниот персонал се поставува на соодветна должност, односно формацијско место според неговата военоевиденцијска специјалност и според потребите на службата во Армијата.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, доколку потребите на службата тоа го налагаат, воениот и цивилниот персонал може да се постави на формацијско место кое не соодветствува со неговата военоевиденцијска специјалност.

(3) Под формацијско место се подразбира и работно место определено со акт за систематизација на работите и задачите на кои се поставува воениот персонал распореден за вршење на должности во Министерството за одбрана, Воената академија, другите органи на државната власт, трговските друштва, јавните претпријатија, установите и службите, воените претставништва на Република Македонија во странство, како и должности во мултинационалните воени сили формирани согласно со ратификуваните меѓународни договори кои Република Македонија ги склучила или им пристапила.

(4) Воениот персонал распореден на формацијско место од ставот (3) на овој член има права и обврски како да е распореден во Армијата.

Член 75

(1) Воениот персонал се поставува на формацијско место на својот чин, а по потреба на службата, може да се постави на формацијско место со непосредно повисок или понизок чин.

(2) Активен воен персонал - офицер, односно подофицер може да биде поставен на формацијско место или на работно место определено со акт за систематизација на работите и задачите со непосредно повисок чин по потреба на службата, доколку нема можност да биде поставен воен старешина со повисок чин.

(3) Во случаите од ставот (2) на овој член, активниот воен персонал - офицер, односно подофицер ги задржува правата од својот чин, а ги остварува правата од должноста на која е поставен.

(4) Активен воен персонал - офицер, односно подофицер може да биде поставен на формацијско место со непосредно понизок чин во следниве случаи:

1) поради укинување на формацијско место на кое бил поставен, а нема можност да биде поставен на друго формацијско место или на работно место определено со акт за систематизација на работите и задачите според неговиот чин;

2) кога е разрешен од должноста поради боледување и во смисла на членот 83 од овој закон, а нема можност да биде поставен на друго формацијско место или на работно место определено со акт за систематизација на работите и задачите според неговиот чин, најмногу за период од една година лекување;

3) кога со оцена на военолекарската комисија од членот 83 став (5) на овој закон е предложена промена на формацијско место според неговиот чин и

4) по свое барање, доколку го прифати понуденото поставување.

(5) Во случаите од ставот (4) точки 1, 2 и 3 на овој член, активниот воен персонал - офицер, односно подофицер ги задржува оние права од својот чин или должност кој се пополнува за него.

(6) Во случаите од ставот (4) точка 4 на овој член, активниот воен персонал - офицер, односно подофицер ги оставарува правата според чинот и должноста на која ќе биде поставен.

Член 76

(1) Цивилниот персонал се поставува на должност за која заснован работен однос.

(2) Според потребите на службата во текот на работата, цивилниот персонал може да се распореди и на друга должност која одговара на степенот на неговото образование или занимање.

Член 77

Активниот воен и цивилен персонал без негова согласност не може да се поставува во друго место на вршење на службата, ако во наредните пет години ги исполнува условите за пензионирање, освен ако поради преместување или укинување на единицата, нема слободно формацијско место во местото на вршење на службата на кое би можел да биде поставен.

Член 78

(1) Активниот воен персонал кој во вршење на службата ќе ја загуби посебната здравствена и физичка способност потребна за вршење на служба во Армијата, доколку има општа здравствена способност за работа, се поставува на формацијско место на својот чин, во согласност со неговата здравствена и физичка способност.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, активниот воен персонал кој во вршење на службата ќе ја загуби посебната здравствена и физичка способност потребна за вршење на служба во Армијата, доколку има општа здравствена способност за работа, се поставува на формацијско место на непосредно понизок чин во согласност со неговата здравствена и физичка способност.

Промена на военоевиденцијската специјалност

Член 79

(1) Ако активниот воен персонал не може да се постави на должност според неговата военоевиденцијска специјалност, заради потребите на службата може да биде поставен на формацијско место во друга военоевиденцијска специјалност, по претходно завршено стручно оспособување и усвршување за друг род, односно служба.

(2) Видот, содржината и начинот на стручното оспособување и усвршување за друга военоевиденцијска специјалност ги пропишува министерот за одбрана.

Упатување на работа

Член 80

(1) Активниот воен и цивилен персонал поради потреба на службата може да биде упатен на должност во друга единица или установа во Републиката или во друг орган на државната власт на одредено време, а најдолго една година.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, активниот воен и цивилен персонал може да биде упатен на должност и подолго од една година, но најмногу две години во текот на пет години, сметано од првото уптување.

(3) Во случаите од ставовите (1) и (2) на овој член лицето ги задржува правата од својот чин и должност на која бил поставен, доколку тоа е пополовно за него.

(4) По исклучок од ставот (1) на овој член, активниот воен и цивилен персонал без негова согласност не може да се уптува во друго место на вршење на службата, ако во наредните пет години ги исполнува условите за пензионирање, освен ако поради преместување или укинување на единицата, нема слободно формацијско место во местото на вршење на службата на кое би можел да биде поставен.

Застапување

Член 81

(1) Активниот воен и цивилен персонал може да биде одреден за застапување на привремено отсутно лице или привремено непополнето формацијско место со поизиск, ист или непосредно повисок чин или должност и со ист степен на образование.

(2) Застанникот од ставот (1) на овој член, покрај својата редовна должност може да ја врши должноста на која е поставен како застанник најдолго до една година и најмногу една должност.

(3) Заменувањето на отсутно лице поради користење на годишен одмор не претставува застапување.

Разрешување од должност поради стручно оспособување и усовршување

Член 82

(1) Активниот воен и цивилен персонал упатен на стручно оспособување и усовршување се разрешува од должноста ако стручното оспособување и усовршување трае подолго од една година.

(2) Времето поминато на стручно оспособување и усовршување се смета како време поминато на служба со права од својот чин и должноста на која бил поставен.

Разрешување од должност поради боледување и лекување

Член 83

(1) Активниот воен и цивилен персонал кој поради боледување и лекување не може да ја врши својата должност се разрешува од должноста ако болеста трае или ако военолекарска комисија оцени дека би можела да трае подолго од шест месеци.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член активниот воен и цивилен персонал ги задржува правата од својот чин и должноста од која е разрешен.

(3) Во случај на подолго траење на привремената спреченост за работа поради боледување и лекување кое трае до 12 месеци, претпоставениот старешина на должност командант на баталјон или нему рамен и повисок воен старешина, со наредба го упатува активниот воен и цивилен персонал до воено-лекарската комисија заради утврдување на неговата здравствена состојба потребна за служба во Армијата.

(4) Претпоставениот старешина, со наредба може да упати воен и цивилен персонал до военолекарската комисија и во случаи кога по сопствена оцена смета дека здравствената состојба на лицето е нарушена и штетно се одразува на службата.

(5) Во случаите од ставовите (3) и (4) на овој член активниот воен и цивилен персонал е должен да се јави на военолекарската комисија на преглед.

Разрешување од должност заради подготовкa за враќање во цивилен живот

Член 84

(1) Активниот воен персонал на кого ќе му престане службата во Армијата поради структурни промени во актот за формација на Армијата, може да биде упатен на стручно оспособување за цивилни професии, заради подготовкa за враќање во цивилен живот.

(2) Активниот воен персонал упатен на стручно оспособување за цивилни професии заради подготовкa за враќање во цивилен живот се разрешува од должноста за времетраењето на обуката, но не подолго од шест месеци во годината пред заминување во пензија.

(3) Времето поминато на стручно оспособување се смета како време проведено на служба со права од својот чин и должноста на која бил поставен.

(4) Стручното оспособување за цивилни професии заради подготовкa за враќање во цивилен живот опфаќа преобука, превалификација или доквалификација.

(5) Стручното оспособување за цивилни професии заради подготовкa за враќање во цивилен живот се врши во Министерството за одбрана и Армијата.

(6) По исклучок од ставот (5) на овој член стручното оспособување за цивилни професии заради подготовкa за враќање во цивилен живот може да се врши во образовни институции и стопански субјекти во Републиката.

(7) Начинот за оставуување на правата од ставот (4) на овој член го пропишува министерот за одбрана.

Член 85

(1) Активниот воен и цивилен персонал на кого ќе му престане службата во Армијата поради стекнување право на старосна пензија, се разрешува од должноста еден месец пред исполнување на условите за стекнување право на старосна пензија.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член активниот воен и цивилен персонал ги задржува правата од формацијското место и должноста на која бил поставен.

Преместување

Член 86

(1) Преместување на активниот воен и цивилен персонал може да се врши заради потреба на службата.

(2) Преместување на активниот воен и цивилен персонал може да се врши од едно на друго формацијско место утврдено во актот за формација на Армијата, односно од едно на друго работно место утврдено во акт за систематизација, како и во друго место на вршење на службата.

(3) Преместување на активниот воен и цивилен персонал може да се врши поради:

1) укинување или трансформација на единицата или штабот или намалување на обемот на работата во единицата или штабот во Армијата, односно укинување на работно место во актот за систематизација;

2) неодложна потреба за пополнување на непополнето формацијско место утврдено во актот за формација на Армијата, односно на работно место утврдено во актот за систематизација;

3) формирање на нови единици во Армијата, односно отворање нови работни места во Министерството за одбрана и

4) пополнување на формацијско место упразнето заради упатување на школување, односно стручно оспособување и усовршување кое трае подолго од една година.

(4) Активниот воен и цивилен персонал може да биде преместен на друго место на вршење на службата и по свое барање, доколку потребите на службата тоа го дозволуваат.

(5) Активниот воен и цивилен персонал може да биде преместен на друго место на вршење на службата и поради болест и болест на член на неговото потесно семејство, што се докажува со наод, оцена и мислење од надлежна лекарска комисија.

(6) Активниот воен и цивилен персонал без негова согласност не може да се преместува во друго место на вршење на службата, ако во наредните пет години ги исполнува условите за пензионирање, освен ако поради преместување или укинување на единицата, нема слободно формацијско место во местото на вршење на службата на кое би можел да биде поставен.

(7) Во случаите од ставот (3) точки 1, 2 и 3 на овој член активниот воен и цивилен персонал ги оставарува правата од формацијското место на кое е поставен.

(8) Во случаите од ставот (3) точка 4 на овој член активниот воен и цивилен персонал ги задржува правата од својот чин и должноста која ја вршел пред поставувањето, доколку тоа е пополовно за него.

Кадровски совет

Член 87

(1) Кадровски совет се формира во воените единици и установи во ранг на баталјон и повисоко.

(2) При составувањето на Советот од ставот (1) на овој член треба да се води сметка за соодветна и правична застапеност на лицата кои припаѓаат на сите единици.

(3) Кадровскиот совет е советодавно тело на воениот старешина - командант на баталјон, нему рамен или повисок воен старешина, на кое се разгледуваат кадровски прашања за активниот воен персонал и цивилниот персонал (поставување, упатување на работа, застапување, разрешување од должност поради стручно оспособување и усовршување, разрешување од должност поради боледување и лекување, разрешување од должност поради враќање во цивилен живот, преместување, упатување на школување, односно стручно оспособување и усовршување и други односи во службата) и се дава мислење на надлежниот старешина за тие прашања.

(4) Начинот на работа и составот на кадровскиот совет го пропишува министерот за одбрана.

Член 88

Во случај кога активниот воен и цивилен персонал е уплатен на работа во дипломатски, конзулатарни и военни претставништва во странство, на стручно усовршување или образование во странство за потребите на Министерството за одбрана и Армијата, е должен во рок од 15 дена од денот на престанувањето на работата во странство, односно стручното усовршување или образование, да се врати на работа и да биде распореден на работно место, односно поставен на формацијско место согласно со неговиот степен на стручна подготвка и чинот.

Член 89

(1) Во случај кога воен старешина - офицер, односно подофицер заради издржување на казна затвор биде отсутен од службата подолго од една година, поради изречена заштитна мерка не може да ја врши работата, односно службата, или заради притвор и во други случаи определени со закон времено престане да ја врши работата, односно службата, работниот однос, односно службата не му престанува, а за тој период работниот однос, односно службата му мирува.

(2) Во случај кога професионален војник и цивилен персонал заради издржување на казна затвор или изречена заштитна мерка не може да ја врши работата, односно службата за период пократок од шест месеци, или заради притвор и во други случаи определени со закон времено престане да ја врши работата односно службата, работниот однос, односно службата не му престанува, а за тој период работниот однос, односно службата му мирува.

(3) За време на мирување на работниот однос, односно службата од ставовите (1) и (2) на овој член, мируваат правата и обврските од работен однос кои се непосредно поврзани со вршење на работата, односно службата.

(4) Активниот воен и цивилен персонал има право и должност да се врати на работа, односно на служба најдоцна во рок од пет дена од денот на престанување на причините за мирување на работниот однос, односно службата.

Член 90

(1) Активниот воен и цивилен персонал по враќање од работа во дипломатски, конзулатарни и воени претставништва во странство, како и од стручно усовршување или образование во странство за потребите на Министерството за одбрана и Армијата, во рок од 30 дена од денот на враќањето, се распоредува на работно место, односно се поставува на формацијско место, согласно со неговиот степен на стручна подготвка и чинот.

(2) До распоредување на работно место, односно до поставување на формацијско место од ставот (1) на овој член активниот воен и цивилен персонал извршува работи, односно должности по потреба на службата, согласно со неговиот степен на стручна подготвка, односно чин.

(3) Во случаите од ставот (2) на овој член активниот воен и цивилен персонал ги задржува правата од својот степен на стручна подготвка, односно чин.

X. РАБОТНО ВРЕМЕ, ОДМОРИ И ОТСУСТВА

Работно време

Член 91

(1) Службата во Армијата се извршува непрекинато во текот на 24 часа, секој ден во неделата.

(2) Распоредот, почетокот и завршетокот на работното време во текот на денот и за подолг временски период според условите и природата на работата на единицата, во согласност со овој закон, се утврдува со правила за внатрешен ред и односите во вршењето на службата во Армијата што ги донесува началникот на Генералштабот на Армијата.

Член 92

(1) Работното време на воениот и цивилниот персонал изнесува 40 часа во работна недела (полно работно време).

(2) Работната недела по правило трае пет работни дена.

(3) Во Министерството за одбрана и Армијата се води евиденција за полното работно време.

(4) Активниот воен и цивилен персонал на барање на непосредно претпоставениот старешина е должен да врши работа преку полното работно време (прекувремена работа).

(5) Работното време може да трае подолго од 40 часа во работна недела во следниве случаи:

1) во случај на наредени мерки за зголемена борбена готовност;

2) во случај на потреба од дополнително ангажирање на одредени воени единици заради одржување на борбената готовност;

3) во случај на тревога во воените единици;

4) за време на воена вежба;

5) во случај кога Армијата учествува во отстранување последици од вонредна состојба;

6) за време на дежурство, стражарска должност и други должности во воени единици и

7) во услови кога се бара продолжување на започнатата работа чие запирање или прекинување би имало штетни последици за борбената готовност на воената единица, за извршување вонредни задачи или поради одредени состојби во единицата.

(6) Во случаите од ставот (2) точки од 1 до 7 на овој член воениот и цивилниот персонал е должен да работи подолго од полното работно време.

(7) Наредба за работа подолга од полното работно време случаите од ставот (2) точки 1 и 2 на овој член донесува министерот за одбрана, а во случаите од ставот (2) точки од 3 до 7 на овој член, наредба донесува командантот на бригада и нему рамен или повисок старшина.

Член 93

(1) Кога тоа го бара приоритета на работата, работното време може да се прераспределат така што вкупното работно време на воениот и цивилниот персонал во просек да не биде подолго од 40 часа во работната недела во текот на годината.

(2) На активниот воен и цивилен персонал кој работи на особено тешки, напорни и штетни по здравјето работи, а чие штетно влијание врз неговото здравје на може во целост да се отстрани со заштитни мерки, работното време му се скратува сразмерно на штетното влијание врз неговото здравје, односно работната способност, но не пократко од 30 часа во работната недела.

(3) Определувањето на форматиските места кои се особено тешки, напорни и штетни работи по здравјето, по предлог на началникот на Генералштабот на Армијата, го врши државниот орган надлежен за работите од областа на трудот.

Член 94

(1) Во воените единици во кои службата се врши во смени, воениот и цивилниот персонал во една смена може да врши служба ноќно време непрекинато најдолго една седмица во текот на четири седмици.

(2) Ноќно време во смисла на ставот (1) на овој член е периодот меѓу 22,00 часот и 6,00 часот наредниот ден.

Член 95

Војниците за време на доброволно служење на воениот рок, лицата на стручно оспособување и усвршување за офицери, односно подофицери и активниот резервен персонал се должни да извршуваат воени и други должности во воените единици во согласност со распоредот за животот и работата во воената единица, пропишан од началникот на Генералштабот на Армијата или од него овластено лице.

Одмори и отсуства

Член 96

(1) Воен и цивилен персонал кој работи со полно работно време, за време на дневното работно време има право на пауза во траење од 30 минути.

(2) Воен и цивилен персонал кој работи со пократко работно време, меѓутоа најмалку четири часа дневно, има право на пауза во траење од 15 минути.

(3) Должината на паузата во случај на нееднакво распоредување или времено прераспоредување на работното време, се одредува пропорционално на должината на дневното работно време.

(4) Паузата може да се одреди дури по еден час работи и најдоцна три часа пред крајот на работното време.

(5) Времето на паузата во текот на работниот ден се засметува во работното време и за истото се исплатува плата.

Член 97

(1) Воен и цивилен персонал има право на одмор меѓу два последователни работни дена во непрекинато траење од најмалку 12 часа.

(2) Воен и цивилен персонал има право на неделен одмор во траење од најмалку 24 часа непрекинато, а ако заради објективни, технички и организациони причини е неопходно да работи на денот на својот неделен одмор, мора да му се обезбеди таков одмор во текот на наредната работна недела.

Член 98

(1) Активен воен и цивилен персонал има право на платен годишен одмор во текот на една календарска година во траење од најмалку 20, а најмногу 32 работни дена.

(2) Активниот воен и цивилен персонал постар од 45 години, инвалид, воен и цивилен персонал со најмалку 60% телесно оштетување и воен и цивилен персонал кој негува и чува дете со телесен или душевен недостаток, има право на уште три работни дена годишен одмор.

(3) Празниците, саботите и неделите и слободните денови, отсуствуваат поради боледување, како и другите случаи на оправдано отсуство од работа, не се пресметуваат во деновите на годишиниот одмор.

(4) Како ден на годишен одмор се смета секој работен ден кој според распоредот на работното време е одреден како работен ден.

(5) За право на користење на платен годишен одмор се донесува решение.

Член 99

(1) Годишиниот одмор по правило се користи во текот на календарската година.

(2) Годишиниот одмор може да се користи најмногу во три дела, со тоа што еден дел се користи без прекин во траење од најмалку 12 работни дена во тековната календарска година, а остатокот најдоцна до 30 јуни наредната календарска година.

(3) Ако во календарската година во која засновал работен однос активниот воен и цивилен персонал нема една година работа, има право на годишен одмор во траење од по два работни дена за секој месец поминат на работа, но не повеќе од 20 работни дена.

(4) Годишиниот одмор којшто не бил искористен во тековната календарска година заради отсуството поради боледување или повреда, породилен одмор или одмор за нега и чување на дете, односно упатување на стручно оспособување и усвршување, воениот и цивилниот персонал има право да го искористи до 30 јуни наредната календарска година.

Член 100

Воен и цивилен персонал кој по потреба на службата е упатен заради учество во вежбовни активности, обука, хуманитарни или мировни операции надвор од територијата на Републиката, а кој од објективни причини, без своја вина не го искористил годишиниот одмор, има право да го искористи годишиниот одмор до крајот на наредната календарска година.

Член 101

Должината на годишниот одмор се утврдува врз основа на следниве критериуми:

- а) дужина на работното искуство;
- б) сложеност на работата;
- в) услови за работа и
- г) здравствена состојба.

а) Дужина на работното искуство:

- од 1 до 10 години работно искуство .....еден работен ден,
- од 10 до 20 години работно искуство .....два работни дена,
- од 20 до 25 години работно искуство .....три работни дена и
- преку 25 години работно искуство .....пет работни дена.

б) Сложеност на работата:

- средно образование .....два дена и
- Воена академија или друго високо образование .....три дена.

в) услови за работа:

- работни места штетни по живот и здравје .....четири дена.

г) Здравствена состојба (со намалена и преостаната работна способност, телесно оштетување) .....еден ден.

Член 102

Воен и цивилен персонал има право еден ден од годишниот одмор да го искористи по сопствена желба на ден којшто самиот ќе го определи, ако тоа посериозно не го загрозува работниот процес, за што мора да го извести непосредно претпоставениот старешина најдоцна три дена пред користењето на годишниот одмор.

Член 103

(1) Воен и цивилен персонал не може да се откаже од правото на платен дневен, неделен и годишен одмор, ниту тоа право може да му се ускрати.

(2) По исклучок, кога потребите на службата не дозволуваат користење на годишен одмор, воениот и цивилниот персонал кој по наредба на командант на батаљон, нему рамен или повисок старешина, нема да го искористи годишниот одмор или дел од него, има право на обесштетување за неискористените денови на годишен одмор, во висина на просечната плата на воениот и цивилниот персонал, за тие денови.

(3) Воен и цивилен персонал по престанувањето на работниот однос, односно службата по кој било основ, има право на обесштетување за неискористените денови на годишен одмор.

Член 104

За почетокот на користењето на боледувањето воениот и цивилниот персонал е должен во рок од 24 часа да го извести непосредниот старешина.

Член 105

(1) Воен персонал: летач (член на екипаж), нуркач, падобранец, воен специјалец, работник во радарска служба, радиоизвидувач, попречувач и гониометрист, музичар на дувачки инструменти и работник на пронаоѓање и уништување и делаборација на муниција и минско-експлозивни средства, заради зачувување на здравјето и физичката кондиција има право еднаш годишно на организирана десетдневна рекреација во спортско рекреативни центри или центри за рехабилитација, под контрола на инструктори и лекари специјалисти.

(2) Рекреацијата се врши согласно со план кој го донесува началникот на Генералштабот на Армијата.

Член 106

На активен воен и цивилен персонал, член на спортска државна репрезентација, може да му се одобри платено отсуство од работа во траење од 30 дена во текот на една календарска година заради подготовките и учество на олимписки игри и на европски и светски првенства.

Член 107

(1) Воен и цивилен персонал има право на отсуство од работа со надомест на плата до седум работни дена во една календарска година во следниве случаи:

- за склучување на брак .....три дена,
- за склучување на брак за деца .....два дена,
- за раѓање или посвојување на дете .....два дена,
- за смрт на сопружник или дете .....пет дена,
- за смрт на родител, брат, сестра .....два дена,
- за смрт на родител на сопружник .....два дена,
- за смрт на дедо или баба .....еден ден,
- за полагање на стручен или друг испит за потребите на Министерството за одбрана, односно Армијата .....три дена,
- за селидба на семејство од едно на друго место .....три дена,
- за селидба на семејство во исто место .....два дена и
- за елементарни непогоди .....три дена.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член отсуството од работа се користи во деновите на траењето на основот и не може да се ускрати од страна на претпоставениот старешина.

(3) Отсуството од ставот (1) на овој член може да се одобри повеќе пати, со тоа што времето поминато на отсуството во траење преку седум работни дена во текот на една календарска година се смета во годишен одмор, освен ако отсуството е одобрено заради смрт на сопружник или дете.

Член 108

(1) На воен и цивилен персонал заради неопходни потреби на негово барање, може да му се одобри неплатено отсуство до 90 дена во текот на една календарска година.

(2) За време на неплатеното отсуство на воен и цивилен персонал му мируваат правата и обврските од работниот однос.

Член 109

На воен и цивилен персонал кој го придржува брачниот другар упатен на работа во странство во рамките на меѓународно-техничка или просветно-културна и научна соработка, во дипломатски и конзуларни претставништва, на негово барање му мируваат правата и обврските од работен однос и има право во рок од 15 дена од денот на престанувањето на работата на неговиот брачен другар во странство да се врати на служба во Министерството за одбрана, односно Армијата на должност според неговиот чин, односно работно место.

Член 110

(1) Војник на доброволно служење на воен рок има право на еден викенд отсуство секој месец, без надоместок на патните трошоци.

(2) Отсуството од ставот (1) на овој член го одобрува командирот на чета или повисок воен старешина.

Член 111

(1) Питомец на Воената академија има право на се-мстрален летен и зимски распушт според прописите на Воената академија и две викенд отсуства секој месец.

(2) Отсуствата од ставот (1) на овој член ги одобрува деканот на Воената академија.

Член 112

(1) Лице на стручно оспособување и усоворшување за офицер, односно подофицер има право на две викенд отсуства секој месец, без надомест на патните трошоци.

(2) Отсуствата на лицата од ставот (1) на овој член ги одобрува командирот на чета или повисок воен старешина.

(3) Офицерите, односно подофицерите по нивното произведување во почетен чин по завршување на школувањето, односно стручното оспособување и усоворшување за офицер, односно подофицер, имаат право на седум дена платено отсуство пред јавувањето на должност.

(4) Правата од ставот (3) на овој член им припаѓаат на лицата кои немаат засновано работен однос со Министерството за одбрана.

Член 113

(1) Воен и цивилен персонал кој доброволно дава крв има право на отсуство од работа на два последователни работни дена за секое давање крв.

(2) Слободните денови се сметаат како да е на работа, односно служење на воениот рок.

Член 114

Заради особено залагање и успех во извршувањето на поставената задача, командантот на баталјон има право на воениот и цивилниот персонал во воената единица со која командува, да одобри платено отсуство од работа во траење од еден ден, а командантот на бригадата, во траење до три дена.

Член 115

(1) Активниот воен и цивилен персонал мора нај-малку 30 дена пред користењето на годишниот одмор да биде известен за распоредот и траењето на годишниот одмор.

(2) Решение за користење годишен одмор и други отсуства од работа на воениот и цивилниот персонал донесува командантот на баталјонот и нему рамен или повисок воен старешина.

(3) Против решението за користење на годишниот одмор може да се изјави жалба до непосредно претпоставениот старешина на старешината кој го донел решението, во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

Член 116

(1) Кога неодложни потреби на службата тоа го бараат, командантот на баталјон и нему рамен или повисок воен старешина може на воен и цивилен персонал да му одложи, односно прекине користење на годишен одмор, а на војник на доброволно служење на воениот рок да му одложи, односно прекине користење на отсуство.

(2) Одложувањето, односно прекинувањето на користење на годишниот одмор се врши во писмена форма.

(3) Во случаите од ставот (1) на овој член воениот и цивилен персонал има право на надоместок на стварни-те трошоци настанати со одложувањето, односно прекинувањето на годишниот одмор или отсуството.

Член 117

За прашањата кои не се уредени во Главата X. “Работно, време, одмори и отсуства” во овој закон ќе се применуваат одредбите од Законот за работните односи.

XI. ОДГОВОРНОСТ НА ВОЕНИОТ И ЦИВИЛНИОТ ПЕРСОНАЛ**Материјална одговорност****Член 118**

(1) Воен и цивилен персонал кој со намера или крајно невнимание ќе предизвика штета на средствата на Република Македонија во врска со вршење на службата во Армијата, е должно да ја надомести штетата.

(2) Ако штетата ја предизвикаат повеќе лица, секое лице е одговорно за делот на штетата што ја предизвикало.

(3) Ако за секое лице не може да се утврди делот од штетата што ја предизвикало, се смета дека сите лица се подеднакво одговорни и штетата ја надоместуваат во еднакви делови.

(4) Ако повеќе лица предизвикале штета со кривично дело со умисла, за штетата одговараат солидарно.

Член 119

Сметкополагачите и ракувачите со материјални средства и опрема одговараат за штетата на средствата кои им се доверени на чување, ако не докажат дека штетата ја причинило друго лице или дека настанала случајно или како последица на виша сила.

Член 120

(1) Министерството за одбрана е должно да ја надомести материјалната штета што воениот и цивилниот персонал во вршење на службата во Армијата ќе ја предизвика кон трети лица.

(2) Министерството за одбрана против воениот и цивилниот персонал од ставот (1) на овој член ќе поведе постапка за надоместок на извршената исплата, ако воениот и цивилниот персонал штетата на трети лица ја предизвикале намерно или со крајно невнимание.

Член 121

(1) Ако воен и цивилен персонал претрпи штета во врска со вршењето на службата во Армијата, Министерството за одбрана е должно да му ја надомести штетата според општите начела за одговорност за штета.

(2) Ако во рок од 60 дена од приемот на барањето Министерството за одбрана и воениот и цивилниот персонал не се спогодат за надоместок на штетата, воениот и цивилниот персонал има право да бара надоместок на штета пред надлежниот суд.

Член 122

(1) Воениот и цивилниот персонал кој е одговорен за штета може од оправдани причини да биде делумно или целосно ослободен од обврската да ја надомести штетата.

(2) Како оправдани причини од ставот (1) на овој член се сметаат случајите кога:

- штетата не е причинета со намера,
- штетата настанала при изведување воена обука или вежба што се изведува во лоши временски услови, непознат или непристанен терен,
- штетата настанала заради сместување на опремата на начин кој не одговара на пропишаните услови,
- штетата настанала под околности под кои не би можела да се избегне или

- доколку со исплатата на надоместокот на штетата се загрозува егзистенцијата на воениот и цивилниот персонал и неговото семејство.

(3) Решение за ослободување од обврската за надоместок на штета може да се донесе само во постапка за материјална одговорност.

Член 123

(1) За материјалната одговорност на воениот и цивилниот персонал и за обврската за надоместок на штета или за запирање на постапката со решение одлучува командант на баталјон, нему рамен или повисок воен старешина за кој со актот за формирања на Армијата е предвиден чин потполовник или повисок чин.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, за материјалната одговорност на воениот и цивилниот персонал, за обврската за надоместок на штета или за запирање на постапката, со решение одлучуваат:

- министерот за одбрана или од него овластено лице
- за воен и цивилен персонал поставен на должност во Министерството за одбрана, други органи на државната власт, трговски друштва, јавни претпријатија, установи и служби,

- надлежниот воен старешина од новата единица - установа во која лицето е поставено - за штета причинета во претходната единица, односно установа, за која ќе се дознае по заминувањето на воениот и цивилниот персонал во друга единица, односно установа и

- надлежниот воен старешина од единицата, односно установа во која лицето врши должност - за штета причинета во повеќе единици, односно установи.

(3) Против решението од ставовите (1) и (2) на овој член, воениот и цивилниот персонал има право на жалба до непосредно претпоставениот воен старешина на старешината кој го донел решението, односно до министерот за одбрана, доколку решението го донел началникот на Генералштабот на Армијата, или до второстепената комисија на Владата на Република Македонија, доколку решението го донел министерот за одбрана или од него овластено лице, во рок од осум дена од приемот на решението.

Член 124

(1) Во постапката за утврдување на материјалната одговорност, министерот за одбрана, односно воените старешини од членот 123 на овој закон формираат комисија за утврдување на материјалната одговорност.

(2) Комисијата од ставот (1) на овој член утврдува постоење на материјална штета, нејзината висина, околностите под кои настанала, кој ја предизвикал штетата и кој треба да ја надомести или утврдува дека се исполнети условите за запирање на постапката и дава предлог до надлежниот старешина кој одлучува за штетата.

Член 125

Постапката за утврдување на материјална одговорност се запира во следниве случаи:

- кога ќе се утврди дека нема штета или одговорност на пријавеното лице за причинетата штета,
- кога во текот на постапката лицето ќе ја признае одговорноста и ќе ја надомести причинетата штета,
- кога по преземањето на сите мерки да се пронајде сторителот на штетата, истиот ќе остане непознат или
- поради смрт на сторителот на штетата.

Член 126

Ако воениот и цивилниот персонал во рок од три месеца од конечноста на решението за надоместок на штета не ја надомести штетата, Министерството за одбрана ќе поведе постапка за надоместок на штета пред надлежниот суд.

Член 127

Начинот за утврдување на материјална одговорност на воениот и цивилниот персонал го пропишува министерот за одбрана.

Дисциплинска одговорност

Член 128

(1) Воениот и цивилниот персонал лично е одговорен за вршењето на службените задачи.

(2) Воениот и цивилниот персонал е дисциплински одговорен за повреда на воената дисциплина.

(3) Воениот и цивилниот персонал одговараат дисциплински за:

- 1) дисциплинска неуредност и
- 2) дисциплински престап.

(4) Одговорноста за сторено кривично дело, односно прекршок не ја исклучува дисциплинската одговорност на воениот и цивилниот персонал.

Член 129

(1) Дисциплинска неуредност претставува полесна незначителна повреда на воената дисциплина, односно полесна повреда на угледот на службата или угледот на воениот и цивилниот персонал.

(2) Дисциплинска неуредност е:

- 1) недоаѓање на работа во определеното време и заминување од работа пред истекот на работното време и покрај опомената од непосредно претпоставениот;

- 2) неуредно чување на службените списи и податоци;

- 3) неоправдано недоаѓање на работа до два работни дена во текот на една календарска година;

- 4) непрописно носење на униформата;

- 5) злоупотреба на службената легитимација;

- 6) неоправдано неизвестување на непосредно претпоставениот за спреченоста за недоаѓање на работа во рок од 24 часа;

- 7) ненавремено известување на претпоставениот од кое може да произлезат значителни последици по службата;

- 8) одбивање на стручно оспособување и усоворшување и разни видови на обука на кои воениот и цивилниот персонал се упатува;

- 9) непримерно однесување со кое се урива угледот на Армијата и

- 10) недисциплина во летањето и падобранството која можела да доведе до полесно загрозување на луѓето и оштетување на материјално-техничките средства.

Член 130

За дисциплинска неуредност можат да се изрече една од следниве дисциплински мерки:

1) писмено предупредување и

2) парична казна во висина до 10% од едномесечниот износ на платата исплатена во последниот месец пред извршувањето на дисциплинската неуредност во траење од еден до три месеци за активниот воен персонал, односно 10% од едномесечниот износ на исплатениот месечен надоместок на активен резервен персонал.

Член 131

(1) Дисциплински престап претставува потешка повреда на воената дисциплина, односно потешка повреда на угледот на службата или угледот на воениот и цивилниот персонал.

(2) Дисциплински престап е:

- 1) одбивање или неизвршување наредба;

2) неизвршување или несовесно, непристојно, ненавремено или небрежно извршување на должностите;

3) оддавање класифицирана информација и недоволна претпазливост во чувањето на воените акти и класифицираните информации;

4) поттикнување или помагање на лице да изврши повреда на дисциплината;

5) непочитување на безбедносните мерки кои можат да го загрозат животот и здравјето на луѓето и имотот и повреда на прописите за заштита на животната средина;

6) намерно со умисла погрешно известување, поднесување невистинити податоци и исправи или прикривање податоци во врска со вршење на воената служба;

7) внесување и употреба на алкохол, опојни droги и други психотропни супстанции и наркотични средства во воени објекти и работни простории на кои логоруваат воени единици или се изведуваат вежбовни активности на Армијата, или вршење служба под дејство на алкохол или наркотични средства;

8) навредливо или насиленчко однесување со кое се предизвикале или ќе се предизвикаат последици по имотот, лицата и службата во Армијата, како и животот и здравјето на луѓето и животната средина;

9) одбегнување лекарски прегледи заради утврдување на способноста за вршење служба во Армијата;

10) злоупотреба на боледувањето;

11) злоупотреба на службената положба или прекечкорување на службените овластувања;

12) изразување и застапување политички ставови и убедувања во службата и предизвикување национална, верска и расна нетреливост;

13) повреда на достоинството и авторитетот на претпоставен и постар;

14) постапка со која се навредува достоинството и авторитетот на потчинет и помлад или се кршат права кои им припаѓаат согласно со закон;

15) невнимателен однос кон доверениот имот, кражба, присвојување или нанесување штета на средствата на Министерството за одбрана и Армијата;

16) полово вознемирување, изразено преку вербално, neverбално или физичко однесување од полов карактер со кое се врши повреда на достоинството на воениот и цивилниот персонал, а кое предизвикува страв или создава непријатно, понижувачко или навредливо однесување;

17) непочитување на редот и дисциплината пропишани со правилата за ред и дисциплина;

18) примање на подароци или друг вид корист, со цел за стекнување противправна имотна корист;

19) повторување на дисциплинска неурядност;

20) неоправдано изостанување од работа три последователни работни дена или пет работни дена во текот на една година;

21) соучесништво во дисциплински престап или кривично дело;

22) непреземање на мерки и постапки за примена на законските и подзаконските прописи;

23) неоправдано напуштање или ненавремено враќање на должност во воената единица или установа;

24) поставување на личниот финансиски интерес во судир со положбата и статусот на воен и цивилен персонал;

25) незаконито располагање со доверените материјални средства;

26) психичко вознемирување на работно место (мобинг), изразено преку негативно однесување од поединец или група кое често се повторува (најмалку во период од шест месеци), а претставува повреда на достоинството, интегритетот, угледот и честта на воениот и цивилниот персонал и предизвикува страв или создава непри-

јателско, понижувачко или навредливо однесување, што може да предизвика престанок на работниот однос, односно службата или напуштање на работното место;

27) недисциплина во летањето и падобранството која можела да придонесе до потешко загрозување на луѓето и оштетување на материјално-техничките средства;

28) постапка со која секогаш и на секое место, без оглед дали се во униформа или не, воениот и цивилниот персонал не води сметка за своите постапки, непримерно се однесува, не ја репрезентира Армијата и не го чува угледот и достоинството на Армијата и

29) друго постапување спротивно на правилата и прописите за вршење воена служба и овој закон.

Член 132

За дисциплински престап на активен воен персонал, активен резервен персонал и цивилен персонал, може да им се изречат следниве дисциплински мерки:

1) парична казна во висина од 10% до 30% од едномесечниот износ на платата исплатена во последниот месец пред извршувањето на дисциплинскиот престап во траење од еден до шест месеци на активниот воен и цивилен персонал, односно 10% до 30% од едномесечниот износ на исплатениот месечен надоместок на активен резервен персонал;

2) забрана за унапредување во повисок чин за време од една година;

3) забрана за остварување на право за повисок степен на кариера за време од една година;

4) одземање на чин и враќање во претходниот чин;

5) губење на чин и

6) престанок на работниот однос, односно престанок на статус на активен воен персонал.

Член 133

На воениот персонал од членот 3 став (1) точка 1 потточка б) на овој закон заради повреда на воената дисциплина може да им се изречат следниве дисциплински мерки:

1) писмено предупредување;

2) губење на право на еден викенд отсуство;

3) одземање на чин и враќање во претходен чин и

4) отстранување на питомец од Воената академија, односно лице на стручно оспособување и усоворшување за офицери и подофицери.

Член 134

При изрекување на дисциплинските мерки се зема предвид тежината на повредата на воената дисциплина и последиците од таа повреда, степенот на одговорноста на сторителот, околностите под кои повредата е сторена, поранешната работа и однесувањето на сторителот и други олеснителни и отежнителни околности.

Член 135

Збирот на паричните казни изречени во еден месец за дисциплинска неурядност и дисциплински престап не може да надмине 30% од износот на неговата вкупна плата за тој месец.

Член 136

(1) Воениот и цивилниот персонал има право да поднесе иницијатива за покренување на дисциплинска постапка против воен и цивилен персонал која мора да биде образложена.

(2) Иницијативата од ставот (1) на овој член се поднесува до надлежните лица за изрекување на дисциплински мерки од членот 139 на овој закон.

(3) Во текот на дисциплинската постапка, на сторителот на повредата на воената дисциплина мора да му се овозможи да се произнесе по сите наводи што постојат против него.

Член 137

(1) Дисциплинските мерки на воениот и цивилниот персонал се изрекуваат со решение.
 (2) Со решение се одлучува и за отфрлање на предлогот, односно за запирање на постапката.

Член 138

(1) Против решението со кое е изречена дисциплинска мерка, воениот и цивилниот персонал има право на жалба.

(2) Жалбата се поднесува во рок од осум дена од денот на врачувањето на решението до непосредно претпоставениот на лицето кое го донело решението со кое е изречена дисциплинската мерка.

(3) По жалбата поднесена против решението донесено од началникот на Генералштабот на Армијата одлучува министерот за одбрана, а по жалбата поднесена против решението донесено од министерот за одбрана, одлучува второстепената комисија во Владата на Република Македонија.

(4) Решението донесено по жалбата е конечно.

Член 139

(1) Дисциплински мерки изрекуваат:

1) командир на чета за дисциплински мерки:

- писмено предупредување

- губење на право на еден викенд отсуство;

2) командант на баталјон за дисциплински мерки:

- писмено предупредување,

- губење на право на еден викенд отсуство и

- парична казна во висина до 15% од едномесечниот износ на платата исплатена во последниот месец во траење од еден до три месеци за активниот воен персонал, односно 15% од едномесечниот износ на исплатениот месечен надоместок на активниот резервен персонал;

3) командант на самостоен баталјон и командант на полк-бригада за дисциплински мерки:

- писмено предупредување,

- губење на право на еден викенд отсуство,

- парична казна во висина до 20% од едномесечниот износ на платата исплатена во последниот месец во траење од еден до шест месеци за активниот воен персонал, односно 20% од едномесечниот износ на исплатениот месечен надоместок на активниот резервен персонал и

- одземање на чин и враќање во претходен чин за професионалните војници поставени на должност во единици од својот состав;

4) командантите на првопотчинетите команди на Генералштабот на Армијата за дисциплински мерки:

- писмено предупредување,

- губење на право на еден викенд отсуство,

- парична казна во висина до 25% од едномесечниот износ на платата исплатена во последниот месец во траење од еден до шест месеци,

- отстранување на лица од стручно оспособување и усвршување за подофицери кое се организира и спроведува во единиците на Армијата и

- одземање на чин и враќање во претходен чин за воени старешини до чин капетан и професионалните војници поставени на должности во командата и потчинетите единици од својот состав;

5) деканот на Воената академија за дисциплинска мерка:

- отстранување на лице од стручно оспособување и усвршување за офицери кое се организира и спроведува на Воената академија;

6) воени старешини на раководни должности во Генералштабот на Армијата за кои со формацијата е предвиден чин полковник или повисок чин за дисциплински мерки:

- писмено предупредување и

- парична казна во висина до 20% од едномесечниот износ на платата исплатена во последниот месец во траење од еден до шест месеци;

7) началникот на Генералштабот на Армијата за дисциплински мерки:

- писмено предупредување,

- парична казна во висина до 30% од едномесечниот износ на платата исплатена во последниот месец во траење од еден до шест месеци,

- одземање на чин и враќање во претходен чин за воени старешини со чин мајор и потполковник и за сите воени старешини заклучно со чин потполковник и професионалните војници поставени на должност во Генералштабот на Армијата и во првопотчинетите команди - единици заклучно со ранг до баталјон и

- престанок на работниот однос за активниот воен персонал заклучно со чин капетан и цивилниот персонал поставен на должност во Армијата и

8) министерот за одбрана или од него овластено лице за дисциплински мерки:

- писмено предупредување за воени старешини до чин полковник на должност во Министерството за одбрана, воените претставништва и други мисии и тела во странство,

- парична казна во висина до 30% од едномесечниот износ на платата исплатена во последниот месец во траење од еден до шест месеци за воени старешини до чин полковник на должност во Министерството за одбрана, воените претставништва и други мисии и тела во странство,

- одземање на чин за воени старешини до чин полковник на должност во Министерството за одбрана, воените претставништва и други мисии и тела во странство,

- престанок на работниот однос за воени старешини до чин полковник на должност во Министерството за одбрана, воените претставништва и други мисии и тела во странство,

- престанок на статус на активниот резервен персонал и

- губење на чин за воени старешини поставени на должност во Армијата и на должност во Министерството за одбрана, воените претставништва и други мисии и тела во странство.

(2) Поблиските прописи за дисциплинска одговорност на воените старешини со чин генерал ги донесува претседателот на Републиката и врховен командант на Армијата.

Член 140

(1) Надлежните воени старешини за изрекување на дисциплински мерки од членот 139 на овој закон формираат комисија за спроведување на постапката за утврдување на дисциплинска одговорност.

(2) За изрекување на дисциплинските мерки престанок на работниот однос и губење на чин, министерот за одбрана формира Главна военодисциплинска комисија.

Член 141

(1) Поведувањето дисциплинска постапка застарува во рок од 60 дена од денот кога претпоставениот дознал за повредата на воената дисциплина.

(2) Дисциплинска постапка не може да се поведе ако од денот кога е сторена повредата на воената дисциплина поминале шест месеци.

(3) Дисциплинската постапка во прв степен не може да се води подолго од четири месеци сметано од денот на поведувањето на постапката.

(4) Дисциплинската мерка не може да се изврши по истекот на три месеца од денот кога решението за изречената дисциплинска мерка станало конечно.

Член 142

Воениот и цивилниот персонал до донесување коначна одлука за утврдување на неговата дисциплинска одговорност времено се отстранува од служба, ако:

- непосредно го загрозува животот и здравјето на лицата или имот од поголема вредност,
- неговото натамошно присуство на работа штетно се одразува врз службата,
- го осуствува или оневозможува утврдувањето на неговата дисциплинска одговорност и
- со своите постапки без оглед дали е во униформа или не, непримerno се однесува, со што не ја репрезентира Армијата и не го чува угледот и достоинството на Армијата.

Член 143

Во случаите од членот 142 на овој закон активниот воен и цивилен персонал има право на плата во висина од 60 % од последната исплатена плата во месецот пред покренувањето на дисциплинската постапка што се утврдува со решение.

Член 144

(1) Решение за времено отстранување од служба донесува командантот на баталјон, нему рамен или повисок воен старешина, а за воените старешини поставени на должност во Министерството за одбрана, други органи на државната власт, трговски друштва, јавни претпријатија, установи и служби, решение донесува министерот за одбрана или од него овластено лице.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член, во рок од осум дена, може да се изјави жалба до непосредно претпоставениот на надлежниот кој го донел решението, а против решението донесено од министерот за одбрана или од него овластено лице, жалба може да се изјави до второстепената комисија на Владата на Република Македонија.

(3) Жалбата не го задржува решението од извршување.

Член 145

Начинот на поведување и водење на дисциплинска постапка за утврдување на дисциплинската одговорност и начинот на работата на комисиите, поблиску ги пропишува министерот за одбрана.

XII. СИСТЕМ НА ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ НА ПЛАТИ**Плати на активен воен персонал****Член 146**

(1) Активниот воен персонал има право на плата и надоместоци на плата под услови и критериуми утврдени со овој закон.

(2) Платата и надоместоците на плата на активниот воен персонал се обезбедуваат во Буџетот на Република Македонија.

(3) Платата се искачува во бодови, а се пресметува со множење на бројот на бодови со вредноста на бодот.

(4) Платата се пресметува и исплатува најмалку еднаш месечно.

(5) Придонесите и персоналниот данок од доход за активниот воен персонал ги пресметува, задржува и уплатува Министерството за одбрана со исплата на платата, во согласност со закон.

(6) Министерството за одбрана води евиденција на платите, надоместоците на платите, другите надоместоци и исплатените придонеси и персоналниот данок од доход и за нив на активниот воен персонал му издава потврда дека се исплатени.

Член 147

Вредноста на бодот за плата се утврдува со решение на министерот за одбрана.

Член 148

(1) Платата на активниот воен персонал се состои од плата и додатоци на платата.

(2) Платата се определува според чинот, должноста, работното искуство и армискиот додаток.

(3) Додатоците на основната плата ги сочинуваат: додаток за вршење специфична воена служба, додаток за вршење служба со висок ризик, додаток за вршење трупна служба, додаток за посебен степен на образование и додаток за застапување.

Член 149

Платата според чинот се вреднува во бодови, и тоа:

Чин	Бодови по чин
Генерал на Армија	855
Генерал потпоплоковник	795
Генерал мајор	735
Бригаден генерал	675
Полковник	605
Потпоплоковник	565
Мајор	525
Капетан	495
Поручник	465
Потпоручник	455
Главен наредник	445
Наредник	440
Постар водник I. класа	430
Постар водник	423
Водник	399
Професионален војник	397

Член 150

(1) Платата според должноста се вреднува во бодовни групи определени според чинот, видот и обемот на работата, сложеноста и одговорноста за извршување на должноста, и тоа:

Чин	Бодовна група	Бодови за должност
Генерал	1	520
Генерал потпоплоковник	2	480
Генерал мајор	3	450
Бригаден генерал	4	430
Полковник	5	350
	6	300
Потпоплоковник	7	260
	8	210
Мајор	9	190
	10	165
Капетан	11	155
	12	140
Поручник	13	130
Потпоручник	14	125
Главен наредник	15	115
Наредник	16	110
Постар водник I. класа	17	105
Постар водник	18	104
Водник	19	101
Професионален војник	20	100

(2) Бодовната група за секоја должност, според чинот, се определува со актот за формација на Армијата, актот за систематизација на работните места во Министерството за одбрана и во Воената академија, на кои се поставува активниот воен персонал.

(3) Ако воен старешина офицер, односно подофицер биде поставен на должност во други органи на државната власт, трговски друштва, јавни претпријатија, установи и служби во смисла на членот 2 став (2) од овој закон, министерот за одбрана со решение ќе ја определи бодовната група за таа должност.

Член 151

Работното искуство се вреднува во висина од 0,5% од делот на платата според чинот и должноста за секоја започната година работен стаж, а најмногу до 20%.

Член 152

(1) Армиски додаток припаѓа заради посебните услови на службата во Армијата, и тоа за: работа во тешенки услови; логорување; тревога; учество во воени вежби; командно-штабни воени вежби, инструкторско-методски, показни и слични вежби; привремена дислокација на воени единици и установи; гаѓање; работа по-долго од полното работно време во работна недела; ноќна работа; работа во смена, односно турнус; работа за време на неделен одмор и празници утврдени со закон; користење и прекин на годишен одмор по потреба на службата; преместување; вршење служба во сите услови, како и други вонредни ситуации предизвикани со потребите на борбената готовност на Армијата.

(2) Армискиот додаток се пресметува во висина на 30% од платата според чинот и должноста.

Член 153

(1) Додатокот на плата за специфична воена служба припаѓа за вршење служба на летачи и друг летачки персонал; воздухопловно технички персонал, припадници на специјални единици и други посебни специјалности од особено значење за Армијата.

(2) Додатокот од ставот (1) на овој член се вреднува со бодови во зависност од должноста и условите под кои се врши службата и тоа од 50 до 800 бода.

(3) За вршење на инструкторска должност, наставничка должност или пробни летови, на летачите им припаѓа и посебен додаток во висина до 20% од бодовите определени за категоријата на стручна и борбена оспособеност на летачот и видот на воздухопловот на кој се врши инструкторската или наставничката должност, односно на кој е извршен пробниот лет.

Член 154

(1) Додатокот на плата за вршење служба изложена на висок ризик припаѓа за работа изложена на опасност по живот, можни повреди, заболувања и инфекции, во услови на влага, бучава, висина, прашина, зрачење, температура, чад, употреба на хемикалии, работа под земја, затворен простор без природно осветлување и други слични специфични потешки услови за работа чие дејство не може во целост да се отстрани со спроведување на мерки за безбедност и здравје при работа согласно со закон.

(2) Додатокот од ставот (1) на овој член се вреднува со бодови и тоа од 10 до 100 бода, во зависност од должноста и условите под кои се врши.

(3) Додатоците од ставот (1) на овој член меѓусебно се исклучуваат.

(4) Активниот воен персонал остварува право на најповолниот додаток.

Член 155

Додатокот на плата за вршење трупна служба припаѓа за служба во единици заклучно со бригада и се вреднува со бодови и тоа од 40 до 100 бода, во зависност од должноста.

Член 156

(1) Додатокот на плата за посебен степен на образование се вреднува со бодови и тоа:

- 1) за положен правосуден испит.....30 бода;
- 2) за магистратура или специјализација за командно-штабни должности.....30 бода;
- 3) за специјализација во здравствена дејност.....90 бода и
- 4) докторат на науки или школа за национална одбрана.....100 бода.

(2) Додатокот на платата од ставот (1) на овој член припаѓа само по еден основен.

Член 157

Додатокот на плата за застапување од членот 81 на овој закон се пресметува во висина на 10% од плата според чинот и должноста која лицето ја застапува.

Член 158

Висината на износот на додатокот на плата од членовите 153, 154 и 155 на овој закон, во зависност од условите под кои се вршат должностите, ги пропишува министерот за одбрана.

Член 159

Додатоците на плата од членовите 153 до 157 на овој закон меѓусебно не се исклучуваат.

Член 160

(1) Офицерите со генералски чинови, покрај додатоците на основната плата од членовите 153 до 157 на овој закон, можат да остварат и право на посебен додаток заради вршење на стручни работи за организирање, подготвување и командување со Армијата.

(2) Додатокот од ставот (1) на овој член се вреднува со бодови во зависност од чинот и тоа од 100 до 700 бода.

(3) Висината на додатокот од ставот (2) на овој член со правилник ја утврдува министерот за одбрана.

Надоместоци на плата

Член 161

Активниот воен персонал има право на надоместоци на плата за време на отсуство од работа, и тоа: за време на годишен одмор, боледување, бременост, раѓање и мајчинство, нега на дете, преквалификација и доквалификација, стручно оспособување и усовршување, како и јавување на покани на судски и други органи.

Член 162

Надоместокот на плата за време на користење годишен одмор на активниот воен персонал е во висина на платата и додатоците на плата која би ја примил во тековниот месец кога бил на работа.

Член 163

(1) Надоместокот на плата за време на отсуство од работа поради боледување на активниот воен персонал изнесува:

- за боледување до седум дена - 70%,
- за боледување до 14 дена почнувајќи од првиот ден на боледувањето - 80% и
- за боледување до 21 ден за сите денови - 90% од платата на активниот воен персонал исплатена во претходниот месец.

(2) За професионални заболувања и повреди на работа, надоместокот се утврдува во висина од 100% од основицата утврдена во ставот (1) на овој член.

Член 164

Надоместокот на платата за време на отсуство од работа поради бременост, раѓање и мајчинство, како и за нега на дете и јавување на покани на судски и други органи на активниот воен персонал се пресметува и исплатува согласно со прописите за работни односи.

Член 165

Надоместокот на платата за време на отсуство од работа заради преквалификација и доквалификација или стручно оспособување и усвршување на кое активниот воен персонал е упатен за потребите на службата е во висина на платата и додатоците на платата кои активниот воен персонал ги примал пред упатувањето на преквалификација и доквалификација, односно пред заминување на стручно оспособување и усвршување.

Член 166

(1) На активниот воен персонал кој со посебно ангажирање и квалитет во извршувањето на работата ќе оставари особени резултати во службата може да му се додели парична награда во износ до две негови нето плати.

(2) За паричната награда од ставот (1) на овој член до висина на една негова нето плата одлучува началникот на Генералштабот на Армијата, а до висина на две негови нето плати одлучува министерот за одбрана.

Член 167

За време на штрајк, активниот воен персонал има право на платата во висина од 60% од платата што ја примил претходниот месец.

Член 168

Додека трае отстранувањето од служба, активниот воен персонал има право на платата во висина од 60% од последната исплатена плата пред поведувањето на дисциплинската постапка.

Член 169

Во случај на престанок на работниот однос поради пензионирање, активниот воен персонал има право на еднократен надоместок во вид на отпремнина, во износ од три просечни месечни плати исплатени во Републиката во последните три месеца.

Член 170

(1) Решение за плати, надоместоци на плати и други надоместоци на активниот воен персонал донесува министерот за одбрана или од него овластено лице.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член, во рок од осум дена може да се поднесе жалба до второстепената комисија на Владата на Република Македонија.

Плати и надоместоци на плати на цивилниот персонал

Член 171

Цивилниот персонал има право на платата и надоместоци на платата под услови и критериуми утврдени со овој закон.

Член 172

(1) Платата на цивилниот персонал се состои од плата и додатоци на платата.

(2) Плата се определува според степенот на образование за работното место на кое е распореден, должноста, работното искуство, армискиот додаток и додаток на плата за кариера.

(3) Додатоците на платата ги сочинуваат: додаток за вршење служба во смени или турнус, додаток за вршење служба со висок ризик, додаток за специфични должности од особено значење за Армијата, додаток за посебен степен на образование и додаток за застапување.

Член 173

Платата според степенот на образоването се вреднува во бодови, и тоа:

Група	Образование	бодови
I група	високо образование	265
II група	вишо образование	215
III група	средно образование	165
IV група	основно образование	140

Член 174

(1) Платата според должноста се вреднува во бодовни групи во рамките на степенот на образоването во зависност од видот и обемот на работата, сложеността и одговорноста за извршување на должноста, и тоа:

Степен на образование	Бодовна група	Бодови за должност
Високо образование	I	480
	II	400
	III	350
	IV	320
Вишо образование	V	280
	VI	250
	VII	240
	VIII	230
Средно образование	IX	220
	X	200
	XI	150
Основно образование		

(2) Бодовната група за секоја должност на цивилниот персонал се определува со актот за формација на Армијата.

(3) Степенот на образоването и должностите на кои може да биде поставен цивилниот персонал се утврдува со актот за формација на Армијата.

Член 175

Работното искуство се вреднува во висина од 0,5% од делот на платата според степенот на образоването и должноста за секоја започната година работен стаж, а најмногу до 20%.

Член 176

(1) Армиски додаток припаѓа заради посебните услови на службата во Армијата, и тоа за: работа во тешенски услови; логорување; тревога; учество во воени вежби; командно-штабни военни вежби, инструкторско-методски, показни и слични вежби; привремена дислокација на воени единици и установи; гаѓање; работа по-

долго од полното работно време во работна недела; ноќна работа; работа во смена, односно турнус; работа за време на неделен одмор и празници утврдени со закон; користење и прекин на годишен одмор по потреба на службата; преместување; вршење служба во сите услови, како и други вонредни ситуации предизвикани со потребите на борбената готовност на Армијата.

(2) Армискиот додаток припаѓа заради посебните услови на служба во Армијата и се пресметува во висина од 20% од платата според степенот на образование-то и должноста.

Член 177

(1) Додатокот на плата за специфични должности од особено значење за Армијата на цивилниот персонал припаѓа на лица со посебни специјалности од осо-бено значење за ракување и одржување на борбената техника и вооружување.

(2) Додатокот од ставот (1) на овој член се вреднува со бодови, во зависност од должноста и условите под кои се врши службата и тоа од 50 до 200 бода.

(3) Специфичните должности на цивилниот персо-нал од особено значење за Армијата, работните места (должности) и висината на износот на додатокот на плата од ставот (1) на овој член ги пропишува министер-пот за одбрана.

Член 178

(1) Со додатокот на платата за кариера се обезбеду-ва вреднување на професионалноста на цивилниот пер-сонал со средно, вишо и високо образование со што се обезбедува стимулација за успешно и стручно извршу-вање на работите и професионален развој.

(2) Вреднувањето на додатокот на платата за кариера зависи од стажот во Армијата и оцената за работе-њето во службата.

Член 179

(1) Цивилниот персонал со средно, вишо и високо образование има четири степени на кариера на форма-циското место на кое е распореден.

(2) Со степенот на кариерата се обезбедува право на исплата на додаток на плата за кариера во соодветен процентуален износ од платата според степенот на образоването, и тоа за:

- степен А - 5%,
- степен Б - 10%,
- степен В - 15% и
- степен Г - 20%.

(3) Цивилниот персонал по предлог на непосредно претпоставениот може да се стекне со соодветниот степен на кариера, за што одлучува министерот за одбрана или од него овластено лице.

Член 180

(1) За соодветниот степен на кариера, цивилниот персонал треба да има минимален стаж во Армијата, и тоа во:

- степен А по четири години работен стаж во Армијата,
- степен Б по четири години работен стаж во степенот А,
- степен В по четири години работен стаж во степенот Б и
- степен Г по пет години работен стаж во степенот В.

(2) Цивилниот персонал кој ќе биде оценет со оцена „се истакнува“ две години едно по друго, може да биде унапреден во кариера една година порано од условите утврдени во ставот (1) на овој член.

Член 181

Цивилниот персонал кој е распореден да работи во смени, односно во турнус, има право на додаток на ос-новната плата во висина од 5% од износот на платата според степенот на образоването, должноста и арми-скиот додаток пресметано по час.

Член 182

(1) Додатокот на платата за вршење служба изложе-на на висок ризик припаѓа под истите услови и се вред-нува на ист начин, како и додатокот на платата за вр-шење служба изложена на висок ризик за активниот воен персонал од членот 154 на овој закон.

(2) Работните места и висината на додатокот од ста-вот (1) на овој член ги утврдува министерот за одбрана.

Член 183

Додатокот на платата за посебниот степен на обра-зование утврден со актот за формација на Армијата се вреднува на ист начин, како и за активниот воен персо-нал од членот 156 на овој закон.

Член 184

Додатокот на платата за застапување од членот 81 на овој закон се пресметува во висина на 10% од основната плата според степенот на образоването и должноста која лицето ја застапува, изразена во бодови.

Член 185

Вредноста на бодот за плата на цивилниот персонал е иста, како и вредноста на бодот за плата на активниот воен персонал.

Член 186

Цивилниот персонал има право на надоместоци на плата утврдени со овој закон под исти услови како и активниот воен персонал.

Член 187

Цивилниот персонал има право на другите надомес-тоци утврдени со овој закон под исти услови како и активниот воен персонал.

XIII. ДРУГИ ПРИМАЊА

Член 188

(1) Воениот и цивилниот персонал има право на на-доместоци за:

- 1) патни, дневни и други трошоци за службени патувања во земјата и странство;
- 2) трошоци за користење возило во лична сопственост за службени цели;
- 3) трошоци за одвоен живот од семејството;
- 4) парична помош во случај на смрт на член на по-тесно семејство (родител, брачен другар, деца родени во брак или воен брак, посиночи, посвоени деца и деца земени на издржување), ако живееле во заедница;
- 5) штета при елементарни непогоди;
- 6) селидбени трошоци;
- 7) трошоци за превоз;
- 8) вршење на служба за дежурство, стражарска служба и служба на посебни воени објекти и
- 9) за време поминатот на трупно патување и служба под посебни услови.

(2) Висината на надоместоците од ставот (1) точки од 1 до 5 на овој член и начинот на распределувањето, се исти како и за државните службеници.

(3) Начинот за исплата и висината на надоместоци-те од ставот (1) точки од 6 до 9 на овој член ги утврду-ва министерот за одбрана.

Член 189

Надоместоците, нивната висина и начинот на распределување на средствата за лицата на доброволно служење на воен рок и припадниците на активната резерва, ги пропишува министерот за одбрана.

Член 190

(1) Активниот воен персонал има право на еднократен паричен надоместок во случај на повреда и оштетување на организмот, ако:

1) во вршење на службата или во врска со вршење на службата во мир без негова вина здобил рана или повреда па поради тоа настанало оштетување на организмот од најмалку 20% и

2) без негова вина настанало оштетување на организмот од најмалку 20% поради болест што настапила или се влошила како непосредна последица од службата.

(2) Небрежноста, односно невниманието не се смета за вина во смисла на ставот (1) на овој член.

(3) Степенот на повреда и оштетување на организмот го утврдува военолекарската комисија од членот 203 на овој закон.

(4) Надоместокот од ставот (1) на овој член зависи од степенот на оштетувањето на организмот и се определува во висина од една половина до десет просечни нето плати исплатени во Министерството за одбрана за последниот месец пред настанување на повредата и оштетувањето на организмот.

(5) Начинот за остварување на еднократниот паричен надоместок и неговата висина поблиску го пропишува министерот за одбрана.

(6) Паричниот надоместок за телесно оштетување од ставот (1) на овој член се обезбедува од средствата на Министерството за одбрана.

Член 191

(1) Активниот воен и цивилен персонал кој во вршење на службата ќе го загуби животот или кај кого ќе настапи смрт од здобиена рана, повреда, односно болест под условите од членот 190 на овој закон ќе се погребе на трошок на Министерството за одбрана.

(2) Како погребни трошоци во смисла на ставот (1) од овој член се признаваат трошоците за превоз на починатиот од местото на настанување на смртта до местото на погребување, сандак со опрема и венец и гробно место.

(3) За трошоците сторени за надгробна плоча, споменик и погреб со традиционален обичај се признава еднократен паричен надоместок во висина од пет просечни месечни плати исплатени во Републиката последниот месец пред настапување на смртта.

(4) На семејството на воено лице од ставот (1) на овој член му припаѓа еднократен паричен надоместок во висина на вкупниот износ од исплатените 12 нето плати на починатиот во последните 12 месеци.

XIV. СТАНБЕНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ

Член 192

(1) Воениот и цивилниот персонал за време на вршење на службата во Армијата има право на користење на службен стан.

(2) За користење на службен стан, воениот и цивилниот персонал плаќа закупнина.

(3) Висината на надоместокот за закупнина на стан ја определува Владата на Република Македонија.

(4) Средствата од ставот (2) на овој член се на товар на Министерството за одбрана.

(5) При остварување на правото на закупнина на стан, особено се земаат предвид местото на службување, годините на работен стаж, чинот, семејната состојба, користење на стан под закуп и слично.

(6) Начинот на остварување на правото на закупнина на стан го пропишува министерот за одбрана.

Член 193

Воен старешина и цивилен персонал при преместување на друго место на вршење на службата е должен во рок од 60 дена од преместувањето да го предаде службениот стан што го користи.

Член 194

(1) Вработените во Армијата кои засновале работен однос на неопределено време, а не им е обезбедено користење на службен стан, имаат право на надоместок на трошоци за закупнина на стан.

(2) Вработените во Армијата кои засновале работен однос на определено време, а не им е обезбедено користење на службен стан, имаат право на надоместок на трошоци за закупнина на стан по продолжување на првиот договор за работа.

(3) Висината на надоместокот од ставовите (1) и (2) на овој член ја утврдува министерот за одбрана.

Член 195

(1) Надоместокот на трошоците за одвоен живот и надоместокот за закупнина на стан меѓусебно се исклучуваат.

(2) Надоместокот за закупнина на стан и правото на исплата на стварни трошоци за превоз меѓусебно се исклучуваат.

Член 196

(1) На вработените во Армијата кои по сопствен избор трајно ќе го решат станбеното прашање со купување на стан во лична сопственост, Министерството за одбрана ќе им овозможи субвенционирање на дел од трошоците за купување на стан во лична сопственост.

(2) Субвенционирањето на трошоците на ставот (1) на овој член се врши согласно со Програмата за изградба на станови за припадниците на Армијата, донесена од Владата на Република Македонија.

(3) При субвенционирањето на дел од трошоците за купување на стан во лична сопственост особено се земаат предвид местото на службување, годините на работен стаж, семејната состојба, користење на стан под закуп и слично.

(4) Начинот на субвенционирање на трошоците за купување на стан во лична сопственост го пропишува министерот за одбрана.

Член 197

(1) Активниот воен и цивилен персонал кој по сопствен избор трајно ќе го реши станбеното прашање со купување на стан во лична сопственост со субвенционирање на дел од трошоците од страна на Министерството за одбрана, е должен да остане на служба во Армијата десет години по остварувањето на ова право.

(2) Ако на активниот воен и цивилен персонал од ставот (1) на овој член му престане службата во Армијата по негово барање или поради изречена дисциплинска мерка престанок на работен однос, односно губење на чин, пред истекот на рокот од ставот (1) на овој член, е должен да ги надомести реалните трошоци од членот 196 став (1) на овој закон исплатени од страна на Министерството за одбрана.

(3) По исклучок од ставовите (1) и (2) на овој член, професионалниот војник на кој службата во Армијата му престанува со навршување на 38 години возраст, се ослободува од обврските утврдени во ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 198

(1) На активниот воен и цивилен персонал кој по сопствен избор трајно ќе го реши станбеното прашање со купување на стан во лична сопственост под условите и на начин утврдени во членот 196 од овој закон, трајно му престанува правото на користење на службен стан, правото на надоместок на трошоци за закупнина на стан и правото на надоместок на стварни трошоци за превоз.

(2) Правото од членот 196 на овој закон активниот воен и цивилен персонал може да го оствари само еднаш во текот на службата во Армијата.

(3) Правото од членот 196 на овој закон има право да го користи само еден од брачните другари, доколку двајцата се на служба во Армијата.

XV. УЧЕСТВО НА АРМИЈАТА НАДВОР ОД ТЕРИТОРИЈАТА НА РЕПУБЛИКАТА

Член 199

(1) Воени претставници на Републиката во странство се одбранбени и воени аташеа и членови на воените мисии во странство претставувани од воен и цивилен персонал, согласно со актот за систематизација на Министерството за одбрана.

(2) Воените претставници од ставот (1) на овој член имаат дипломатски статус.

(3) Министерот за одбрана може со решение да упали воен старешина или цивилен персонал да врши должност во воени претставништва и воени мисии на Републиката во странство, штабови и во други меѓународни организации и меѓународни воени единици.

(4) Начинот на избор, упатување и враќање на лицата од ставот (3) на овој член ги утврдува министерот за одбрана.

(5) Висината на платата, додатоците на платата и другите надоместоци на лицата од ставовите (1) и (3) на овој член ги утврдува министерот за одбрана.

Член 200

(1) На воениот и цивилниот персонал кој учествува во хуманитарни или мировни операции надвор од територијата на Републиката, придонесите се пресметуваат и уплатуваат врз основа на платата утврдена на денот на упатувањето.

(2) Воениот и цивилниот персонал од ставот (1) на овој член има право на надоместок за учество во хуманитарни или мировни операции надвор од територијата на Републиката.

(3) Висината на надоместоците од ставот (2) на овој член ги утврдува министерот за одбрана.

Член 201

(1) За време на учество на воениот и цивилниот персонал во вежбовни активности и обука и во хуманитарни или мировни операции надвор од територијата на Републиката, за нивните семејства се грижи Министерството за одбрана и Армијата.

(2) Начинот на грижата за семејствата од ставот (1) на овој член го утврдува министерот за одбрана.

XVI. ЗДРАВСТВЕНА И ФИЗИЧКА СПОСОБНОСТ НА ВОЕНИОТ ПЕРСОНАЛ ЗА СЛУЖБА ВО АРМИЈАТА

Член 202

(1) За вршење служба во Армијата, воениот персонал има посебна здравствена и физичка способност.

(2) Мерилата за оценување на посебната здравствена и физичка способност за служба во Армијата ги пропишува министерот за одбрана.

Член 203

(1) Посебната здравствена способност за вршење на служба во Армијата на воениот персонал ја утврдува военолекарска комисија формирана од министерот за одбрана.

(2) Комисијата од ставот (1) на овој член дава наод, оцена и мислење за здравствената способност за служба во Армијата, и тоа за:

- 1) прием на служба;
- 2) промена на родот, службата и военоевиденциска специјалност;
- 3) промена на формацијското место;
- 4) ослободување од извршување одредени должности во службата за период до шест месеци;

5) остварување право на ослободување од учество со лични средства при користење на здравствени услуги по отпуштање од Армијата, под условите утврдени во членот 22 од овој закон;

6) степенот на повредата и оштетеност на организмот за остварување на право на еднократен паричен надоместок под условите утврдени во членот 190 од овој закон и

7) загубување на здравствената и физичката способност за служба во Армијата.

(3) Начинот на работа на военолекарската комисија од ставот (1) на овој член го утврдува министерот за одбрана.

Член 204

(1) Физичката способност за служба во Армијата на воениот персонал ја утврдува комисија формирана од министерот за одбрана.

(2) Комисијата од ставот (1) на овој член ги утврдува резултатите што лицата ги постигнале на проверката на физичката способност при приемот на служба во Армијата и за време на контролните прегледи на физичката подготвеност во текот на службата.

(3) Начинот на работа на комисијата од ставот (1) на овој член го утврдува министерот за одбрана.

Член 205

(1) Врз основа на наодот, оцената и мислењето на военолекарската комисија од членот 203 став (2) точки 1, 6 и 7 на овој закон, министерот за одбрана или од него овластено лице донесува решение за остварување на правото на воениот персонал во врска со здравствената способност за служба во Армијата.

(2) Врз основа на наодот, оцената и мислењето на военолекарската комисија од членот 203 став (2) точки 2, 3, 4 и 5 на овој закон, началникот на Генералштабот на Армијата за воениот персонал до чин полковник поставени на должност во Армијата, а министерот за одбрана за генералите и за воениот персонал до чин полковник поставени на должност во Министерството за одбрана, донесува наредба за остварување на правото на воениот персонал во врска со здравствената способност за служба во Армијата.

(3) Против решенијата, односно наредбите од ставовите (1) и (2) на овој член, може да се изјави жалба согласно со членот 14 став (1) од овој закон.

Член 206

(1) За остварување на правата по основ на инвалидност поради губење на работната способност, преостаната работна способност, телесно оштетување и неспособност за работа на воениот персонал, одлучува надлежната комисија за оцена на работната способност според прописите за пензиското и инвалидското осигурување.

(2) Военолекарската комисија од членот 203 на овој закон, врз основа на свој наод, оцена и мислење го упатува воениот персонал до комисијата од ставот (1) на овој член.

Член 207

Утврдувањето на здравствената способност (физичка и психичка) на воените летачи и на воените контролори на летање за вршење на соодветна служба, се врши во согласност со прописите што се однесуваат на утврдувањето на здравствената способност на персоналот во воздухопловството и друг стручен персонал.

Член 208

(1) За утврдување на здравствената и физичката способност на воените летачи за вршење на летачка служба, воените летачи се упатуваат на лекарски прегледи секои 12 месеци.

(2) Воените летачи се упатуваат на вонредни лекарски прегледи по доживеана воздухопловна несреќа, телесна повреда или по препорака на лекар од воздухопловната единица.

Член 209

(1) Активниот воен персонал е должен да ја одржува здравствената и физичката способност за служба во Армијата.

(2) Активниот воен персонал е должен да се јавува на контролни прегледи заради утврдување на неговата здравствена и физичка способност за служба во Армијата.

Член 210

(1) Цивилниот персонал кој врши служба изложена на висок ризик, за утврдување на здравствената способност, се упатува на лекарски прегледи секои 12 месеци.

(2) Начинот на спроведување на контролни здравствени прегледи на активниот воен и цивилниот персонал и на одржување и проверка на физичката способност за служба во Армијата за активниот воен персонал ги пропишува министерот за одбрана.

XVII. ПОСЕБНИ СПЕЦИЈАЛНОСТИ ОД ОСОБЕНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА АРМИЈАТА

Член 211

(1) Како посебни специјалности од особено значење за Армијата се сметаат работните места, односно должностите за чие вршење е потребно определено звање за стручна оспособеност за извршување на должноста.

(2) Посебните специјалности од особено значење за Армијата ги утврдува Владата на Република Македонија по предлог на министерот за одбрана.

XVIII. ШКОЛУВАЊЕ, СТРУЧНО ОСПОСОБУВАЊЕ И УСОВРШУВАЊЕ И СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА ЗА ПОТРЕБИТЕ НА СЛУЖБАТА И ОБВРСКА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ СЛУЖБА ПО НИВНОТО ЗАВРШУВАЊЕ

Упатување на школување, стручно оспособување и усовршување и специјализација за потребите на службата

Член 212

(1) Министерството за одбрана заради потребите на службата во Армијата, може да упати воен и цивилен персонал на служба во Армијата на школување, стручно оспособување и усовршување и специјализација во високи воени школи и факултети во земјата или во странство.

(2) Меѓусебните права и обврски на воениот и цивилниот персонал на служба во Армијата од ставот (1) на овој член и Министерството за одбрана се уредуваат со договор, во согласност со овој закон.

(3) Начинот на избор на кандидати, упатување, трошоци и други прашања во врска со школувањето, стручното оспособување и усовршување и специјализацијата во високи воени школи и факултети го утврдува министерот за одбрана.

Обврска за извршување на служба по завршено школување, стручно оспособување и усовршување и специјализација

Член 213

Воениот и цивилниот персонал на служба во Армијата упатени на школување, стручно оспособување и усовршување и специјализација за потребите на службата во Армијата по завршеното школување, стручно оспособување и усовршување и специјализација се распоредуваат согласно со потребите на Армијата и Министерството за одбрана.

Член 214

Воениот и цивилниот персонал упатен на школување, стручно оспособување и усовршување и специјализација за потребите на службата во Армијата, по завршеното школување, стручно оспособување и усовршување и специјализација на товар на Министерството за одбрана, во зависност од времето поминато на школување, стручно оспособување и усовршување и специјализација се должни да останат на служба во Армијата три пати подолго од времетраењето на школувањето, стручното оспособување и усовршување и специјализацијата, но не подолго од десет години.

XIX. ПОДГОТОВКА ЗА ВРАЌАЊЕ ВО ЦИВИЛЕН ЖИВОТ

Член 215

(1) Професионален војник на кој службата во Армијата му престанува со навршување на 38 години возраст, најмалку шест месеци пред истекот на договорот за работа, остварува право на пакет за враќање во цивилен живот.

(2) Право од ставот (1) на овој член остваруваат и воени старешини - офицери, односно подофицери и цивилниот персонал на служба во Армијата, во случај на престанок на работен однос во Министерството за одбрана, поради структурни промени во актот за формирање на Армијата, шест месеци пред престанокот на работниот однос.

(3) Начинот за остварување на правото од ставот (1) на овој член го пропишува министерот за одбрана.

Член 216

На активниот воен и цивилен персонал на кого службата во Армијата му престанала по негово барање или поради изречена дисциплинска мерка престанок на работен однос, односно губење на чин, не му припаѓа правото од членот 215 став (2) на овој закон.

Член 217

Средствата за остварување на право на пакет за враќање во цивилен живот се обезбедуваат од Министерството за одбрана и од донацији, согласно со закон.

XX. ПРЕСТАНОК НА РАБОТНИОТ ОДНОС

Член 218

(1) На активниот воен и цивилен персонал му престанува работниот однос во Министерството за одбрана во следниве случаи:

1) ако ја загуби здравствената и физичката способност за служба во Армијата и нема општа здравствена способност за работа - со денот на конечността на решението за утврдување на здравствената и физичката способност;

2) ако му е изречена дисциплинска мерка престанок на работниот однос или губење чин - со денот на конечността на решението за престанок на работниот однос односно губење на чинот;

3) ако при оценувањето двапати едноподруго биде оценет со оценка "еден" за најмалку еден критериум за оценување - со денот на конечността на решението за престанок на работниот однос;

4) ако неоправдано изостане од работа три последователни работни дена или пет работни дена во текот на една година;

5) ако исполните услови за пензија согласно со закон - со денот на конечността на решението за престанок на работниот однос;

6) со истекот на договорот за работа за професионалниот војник, доколку истиот не му се продолжи;

7) ако професионалниот војник го одбие новиот договор за вработување;

8) ако го одбие понуденото вработување кај друг работодавач без огласување со преземање и склучување договор за вработување за вршење работа која одговара на неговата стручна подготвока и

9) по негово барање.

(2) На воен старешина - офицер, односно подофицер му престанува работниот однос, ако поради издржување казна затвор мора да биде отсутен од службата подолго од една година - со денот на стапување на издржување на казната или со правосилна судска пресуда му биде изречена мерка на безбедност во траење подолго од една година и поради тоа мора да биде отсутен од работа, со денот на применувањето на таа мерка.

(3) На професионален војник и на цивилен персонал му престанува работниот однос, ако поради издржување казна затвор мора да биде отсутен од службата подолго од шест месеци - со денот на стапување на издржување на казната, или со правосилна судска пресуда му биде изречена мерка на безбедност во траење подолго од шест месеци и поради тоа мора да биде отсутен од работа, со денот на применувањето на таа мерка.

Член 219

(1) Во случај на престанок на работниот однос од членот 218 став (1) точка 9 на овој закон, отказниот рок може да изнесува од еден до три месеци од денот на поднесувањето на барањето за што одлучува министерот за одбрана или од него овластено лице.

(2) За време на траење на отказниот рок активниот воен и цивилен персонал има права и обврски од работен однос.

Член 220

(1) На воен старешина - офицер, односно подофицер и цивилен персонал работниот однос им престанува по потреба на службата во Армијата кога ќе настанат промени во актот за формација на Армијата, односно поради промени во актот за систематизација на Министерството за одбрана кои предизвикуваат укинување на единицата, командата, штабот или укинување на формацијското место, односно трансформација на организационите единици во Министерството за одбрана, а воениот старешина офицер, односно подофицер и цивилен персонал во рок од 60 дена од денот на настапите промени, нема можност да биде поставен на друго формацијско, односно работно место, го одбие понуденото поставување или не ги исполнува условите за уапредување во кариера, согласно со критериумите за уапредување на офицерскиот и подофицерскиот кор.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член на воениот старешина - офицер, односно подофицер и цивилен персонал, им се обезбедува стекнување на право на пензија со најмалку 25 години пензиски стаж остварен во Армијата, без оглед на возраста, доколку не исполнува услови за старосна пензија.

(3) Ако воениот старешина - офицер, односно подофицер и цивилен персонал нема најмалку 25 години пензиски стаж остварен во Армијата, Министерството за одбрана им обезбедува вработување кај друг работодавач, државен орган, јавно претпријатие, јавна установа, единица на локалната самоуправа и градот Скопје, фондови, агенции, заводи и други правни лица основани со закон, без огласување на работното место, со преземање и склучување договор за работа, на работно место кое одговара на нивната стручна подготвока, односно квалификација.

(4) Во случај на воениот старешина - офицер, односно подофицер и цивилен персонал да не може да им се обезбеди вработување во смисла на ставот (3) на овој член, Министерството за одбрана ги упатува на стручно оспособување за цивилни професии, со право на исплата на едноократен паричен надоместок во висина на утврдена со закон.

(5) Во случаите од ставот (4) на овој член, на воениот старешина - офицер, односно подофицер и цивилен персонал, му престанува работниот однос.

(6) Средствата за остварување на правата од ставовите (2) и (4) на овој член се обезбедуваат од буџетот на Министерството за одбрана.

Член 221

(1) Висината на пензијата од членот 220 став (2) на овој закон се утврдува во зависност на должината на исполнетиот пензиски стаж, а пензиската основница во висина од 80%, се намалува за 0,5% за секоја година пензиски стаж пократок од 40 години.

(2) Средствата за исплата на пензијата од ставот (1) на овој член до навршување на годините на живот за остварување на право на старосна пензија според прописите за пензиско и инвалидското осигурување, се обезбедуваат од буџетот на Министерството за одбрана.

(3) Правото на пензија од ставот (1) на овој член се оставарува во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија.

Член 222

(1) На цивилниот персонал на служба во Армијата му престанува работниот однос според општите прописи за престанок на работниот однос кои се однесуваат на државните службеници.

(2) Решение за престанок на работниот однос во смисла на ставот (1) на овој член донесува министерот за одбрана.

(3) Против решението од ставот (2) на овој член во рок од осум дена може да се изјави жалба до второстепената комисија на Владата на Владата на Република Македонија.

Член 223

(1) Решение за престанок на работниот однос за воениот персонал поставен на должности во Министерството за одбрана и Армијата донесува министерот за одбрана.

(2) Против решенијата од ставот (1) на овој член може да се изјави жалба до второстепената комисија на Владата на Владата на Република Македонија.

XXI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 224

(1) Офицерите со чин капетан кои на денот на влегувањето во сила на овој закон немаат високо образование, го задржуваат стекнатиот чин и се поставуваат на формацијско место за кое се предвидува чин офицер, до исполнување на еден од условите за пензионирање согласно со одредбите од овој закон.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, офицерите со чин капетан I класа се поставуваат на формацијско место за кое е предвиден чин капетан.

Член 225

(1) Подофицерите со чин заставник I класа, со денот на влегувањето во сила на овој закон се преведуваат во чин главен наредник.

(2) Подофицерите со чин заставник, со денот на влегувањето во сила на овој закон, се преведуваат во чин наредник.

Член 226

Активниот воен и цивилен персонал кој прима додаток на основната плата за вршење на служба на летачи и друг летачки персонал, воздухопловно технички персонал, припадници на специјални единици, или други посебни специјалности од особено значење за Армијата, додаток на основната плата за вршење на служба изложена на висок ризик, опасност по живот, можни повреди, заболувања и инфекции, во услови на влага, бучава, висина, прашина, зрачење, температура, чад, употреба на хемикалии, работа под земја, затворен простор без природно осветлување и други слични специфични постапки услови за работа, како и додаток за вршење трупна служба во единици заклучно со бригада, продолжуваат да ги примаат надоместоците до денот на влегувањето во сила на актот на Владата на Република Македонија од членот 211 став (2) на овој закон.

Член 227

(1) Подзаконските и другите акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) До донесување на подзаконските и другите акти од ставот (1) на овој член ќе продолжат да се применуваат подзаконските и другите акти кои важеле до денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 228

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за служба во Армијата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 62/2002, 98/2002, 25/2003, 71/2003, 112/2005, 134/2007 и 6/2009).

Член 229

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J PËR SHËRBIM NË ARMATËN E REPUBLIKËS SË MAQEDONISË

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj rregullohen статуси, тë drejtat, obligimet, дetyrat и përgjegjësitet e персонаlet të shërbimin në Armatën e Republikës së Maqedonisë (në tekstin e mëtejshmë: Armata), si и десистеми i rrrogave и kompensimeve të rrrogave и çështje tjetra lidhur me shërbimin në Armatë.

Neni 2

(1) Me shërbim në Armatë, konsiderohet kryerja e detyrave ushtarake në Armatë.

(2) Si shërbim në Armatë konsiderohet edhe kryerja e detyrave ne Ministrinë e Mbrojtjes, Akademinë Ushtarakë, органот тјера тë pushtetit сhtetëror, shoqëritë tregtare, ndërmarrjet publike, institucionet dhe shërbimet, përfaqësítë ushtarake të Republikës së Maqedonisë jashtë vendit, pjesëmarrja në aktivitete ushtruese dhe trajnim dhe në operacione humanitarë ose paqësore jashtë territorit të Republikës së Maqedonisë, si и десформура нë pajtim me marrëveshjet e ratifikuar ndërkombëtare, тë cilat Republika e Maqedonisë i ka lidhur оse i ka pranuar.

Neni 3

Shërbim në Armatë kryen персонали ushtarak dhe civil.

1. Personel ushtarak, sipas këtij ligji, ёshtë:

- a) персонали ushtarak aktiv
  - eprori ushtarak-oficer и nënöficer и
  - ushtari profesionist.

b) персонали ushtarak нë aftësim profesional, përkatesisht trajnim

- ushtari në kryerje тë shërbimit ushtarak vullnetarisht;
- personi në aftësim и përsosje profesionalë për oficer, përkatesisht nënöficer и

- kadeti në Akademinë Ushtarakë и

c) Personeli aktiv rezerv

- personi nga përbërja rezerve e Armatës, i caktuar në detyrë sipas aktit për formacionin e Armatës.

2. Personeli civil, sipas këtij ligji, ёshtë:

- personi civil i caktuar нë detyrë, sipas aktit për formacionin e Armatës.

Neni 4

(1) Personeli ushtarak, shërbimin në Armatë и kryen me themelim e marrëdhënies së punës me Ministrinë e Mbrojtjes, me shkollim në Akademinë Ushtarakë përkatesisht aftësim и përsosje profesionalë për oficer, përkatesisht nënöficer, me marrëdhënie kontraktuese и me kryerjen vullnetarisht тë shërbimit ushtarak.

(2) Shërbim në Armatë, me themelim тë marrëdhënies së punës me Ministrinë e Mbrojtjes, и kryejnë eprorët ushtarakë oficerë, përkatesisht nënöficerë и ushtarët profesionalistë.

(3) Shërbim në Armatë, me shkollim përkatesisht aftësim и përsosje profesionalë për oficerë, përkatesisht nënöficerë, kryejnë kadetët e Akademisë Ushtarakë и персонат нë aftësim и përsosje profesionalë për oficerë.

(4) Shërbim në Armatë kryejnë ushtarët нë shërbim vullnetar në Armatë.

(5) Shërbim në Armatë me marrëdhënie kontraktuese, kryen персонали rezerv aktiv.

(6) Personeli civil shërbimin në Armatë и kryen me themelim тë marrëdhënies së punës me Ministrinë e Mbrojtjes.

Neni 5

Gjuhë zyrtare në Armatë ёshtë gjuha maqedonase и alfabeti i saj cirilik.

II. TË DREJTAT DHE OBLIGIMET E PERSONELIT USHTARAK DHE CIVIL

Neni 6

(1) Personeli ushtarak и civil me shërbim në Armatë, obligohet që shërbimin ta kryejë me ndërgjegje, profesionalizëm, efikasitet, rregullshmëri, me kohë и десме përgjegjësi нë pajtim me Kushtetutën, ligjin и marrëveshjet e ratifikuar ndërkombëtare тë cilat Republika e Maqedonisë i ka lidhur оse i ka pranuar.

(2) Personeli ushtarak dhe civil me shërbim në Armatë, obligohet që çdo herë dhe në çdo vend, pa marrë parasysh nëse janë me uniformë ose jo, të ketë kujdes për veprimet e veta, ta përfaqësojë Armatën dhe ta ruajnë prestigjin dhe dinjitetin e vet dhe prestigjin e Armatës.

Betimi

Neni 7

(1) Personeli ushtarak dhe civil, gjatë hyrjes në shërbim në Armatë, betohet me gojë dhe e nënshkruan betimin, si vijon:

"Betohem se do t'i mbroj lirinë, sovranitetin, pavarësinë dhe integritetin territorial të Republikës së Maqedonisë. Me disiplinë, vetëdije dhe përgjegjësi do t'i kryejë obligimet dhe detyrat si mbrojtës i atdheut tim Republikës së Maqedonisë dhe do të luftoj për lirinë dhe nderin e tij".

(2) Personi i cili flet gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase, e nënshkruan betimin në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj, si dhe në atë gjuhë dhe alfabetin e saj.

(3) Betimi i dhënë një herë mbetet në fuqi të përhershme.

(4) Betimi i nënshkruar ruhet në dosjen personale të personelit ushtarak dhe civil.

(5) Mënyra dhe procedura e dhënies së betimit përcaktohet me rregullat e rendit të brendshëm dhe marrëdhëniet në kryerjen e shërbimit në Armatë, të cilat i miraton Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës.

(6) Nëse personeli ushtarak dhe civil, refuzon që ta japë dhe ta nënshkruajë betimin nga paragrafi 1 i këtij neni, do të konsiderohet se marrëveshja e punës nuk është lidhur.

Zbatimi i urdhrit

Neni 8

(1) Personeli ushtarak dhe civil, obligohet që ta zbatojë urdhrin e oficerit epror, që të bëjë me kryerjen e shërbimit.

(2) Personeli ushtarak dhe civil obligohet që ta zbatojë edhe urdhrin e oficerit epror më të lartë kur nuk është i pranishëm oficeri epror dhe kur është e domosdoshme që të ndërmerr masa për realizimin e detyrave të paprolongueshme dhe të rëndësishme.

(3) Urdhri nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, jepet me gojë ose me shkrim.

(4) Oficeri epror i cili ka dhënë urdhër me gojë që ka të bëjë me aktivitet realizimi i të cilit mund të shkaktojë përgjegjësi materiale për realizuesin, ose ka të bëjë me mbrojtjen e jetës dhe shëndetit të njerëzve dhe ngjashëm, obligohet që në afat prej 24 orësh të japë edhe urdhër me shkrim.

(5) Urdhri nuk zbatohet nëse realizimi i tij paraqet vepër penale.

(6) Nëse personeli ushtarak dhe civil merr urdhër realizimi i të cilit paraqet vepër penale, obligohet që menjëherë për urdhrin ta njoftojë oficerin epror ose më të lartë nga personi i cili e ka dhënë urdhrin.

(7) Mënyrën e dhënies dhe zbatimit të urdhreve, i përcakton Presidenti i Republikës së Maqedonisë dhe Komendant Suprem i Armatës.

Uniforma

Neni 9

(1) Personeli ushtarak gjatë kryerjes së shërbimit, është i detyruar që të mbajë uniformë.

(2) Me përashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, gjatë realizimit të detyrave të caktuara për nevojat e shërbimit, personeli ushtarak mund të mbajë edhe veshje civile.

(3) Kohëzgjatjen e uniformës dhe pjesëve të saj, e përcakton ministri i Mbrojtjes.

(4) Mënyra e veshjes së personelit ushtarak për raste të veçanta, përcaktohet me rregullat e rendit të brendshëm dhe marrëdhëniet në kryerjen e shërbimit në Armatë, të cilat i miraton Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës.

Veshja e punës

Neni 10

(1) Personeli civil, varësisht nga detyra të cilën e kryen në pajtim me aktin për formacionin e Armatës, obligohet që të mbajë veshje adekuate të punës.

(2) Llojin e veshjes së punës nga paragrafi (1) i këtij neni, e përcakton ministri i Mbrojtjes.

(3) Mënyra e mbajtjes së veshjes së punës nga paragrafi (1) i këtij neni gjatë orarit të punës, përcaktohet me rregullat e rendit të brendshëm dhe marrëdhëniet në kryerjen e shërbimit në Armatë, të cilat i miraton Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës.

Legitimacioni dhe dokumentet e veçanta

Neni 11

(1) Gjatë realizimit të shërbimit ushtarak, personeli ushtarak dhe civil statusin e dëshmojnë me legitimacion.

(2) Personeli ushtarak dhe civil kanë edhe dokumente të veçanta të parapara me Konventën e Gjenevës, në rast të gjendjes së luftës dhe pjesëmarrjes në forcat ushtarake multinacionale, në aktivitetin ushtruese dhe trajnime dhe në operacione humanitare ose paqësore, të formuara në pajtim me marrëveshjet e ratifikuar ndërkombëtare të cilat Republika e Maqedonisë i ka lidhur ose i ka pranuar.

(3) Formën, përbajtjen, formularin dhe mënyrën e dhënies dhe heqjes së legitimacionit dhe dokumenteve të veçanta, i përcakton ministri i Mbrojtjes.

Dosja personale

Neni 12

(1) Për personelin ushtarak dhe civil, mbahet dosje personale e cila i përbën të dhënat dhe dokumentacionin në lidhje me kryerjen e shërbimit në Armatë.

(2) Llojet e formularëve dhe mënyrën e ruajtjes dhe përdorimit të dosjeve personale, i përcakton ministri i Mbrojtjes.

Kompetenca për dhënien e urdhreve

Neni 13

(1) Urdhrin për sistemim, avancim, shkarkim, zhvendosje, dërgim, përfaqësim dhe marrëdhënie tjera në shërbim e japid:

- ministri i Mbrojtjes ose personi i autorizuar nga ai, për oficerët me gradë kolonel dhe për eprorët ushtarakë të sistemuar me detyrë në Ministrinë e Mbrojtjes, përfaqësítë ushtarake dhe misionet dhe trupat tjera,

- Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës, për oficerët me gradë major dhe nënkolonel dhe për të gjithë eprorët ushtarakë përfundimisht me gradën nënkolonel, ushtarët profesionistë dhe personelin civil të sistemuar me detyrë në Shtatmadhorinë e Armatës,

- komandanti i komandës vartëse të Shtatmadhorisë së Armatës, për eprorët ushtarakë deri në gradën kapiten, ushtarët profesionistë dhe personelin civil të sistemuar me detyrë në komandën vartëse dhe

- komandanti i njësisë vartëse të Shtatmadhorisë së Armatës, për ushtarët profesionistë dhe personelin civil të sistemuar me detyrë në njësinë vartëse.

(2) Urdhrin për zhvendosje të personelit ushtarak aktiv deri në gradën nënkolonel nga njëra komandë vartëse në komandë tjetër, e jep Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës.

Neni 14

(1) Kundër urdhraive nga neni 13 i këtij ligji, në afat prej tetë ditësh mund të parashtronhet ankesë, si vijon:

- kundër urdhraive të dhëna nga ministri i Mbrojtjes ose nga personi i autorizuar prej tij, në Komisionin e Shkallës së Dytë, të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë,

- kundër urdhraive të dhëna nga Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës, te ministri i Mbrojtjes dhe

- kundër urdhraive të dhëna nga komandanti i komandës vartëse, te Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës.

(2) Ankesa e parashtruar kundër urdhraive për sistemim, zhvendosje, dërgim, përfaqësim dhe shkarkim nuk e ndalon zbatimin e urdhrit.

Neni 15

(1) Urdhri nga neni 13 i këtij ligji për personelin ushtarak dhe civil, përgatitet në formë të shkruar dhe paraqet pjesë përbërëse të dosjes personale.

(2) Urdhrin nga neni 13 i këtij ligji, personelit ushtarak dhe civil ia kumton oficeri i parë epror.

(3) Për kumtimin e urdhrit, hartohtet procesverbal të cilin e nënshkruajnë personi të cilit i kumtohet urdhri dhe oficeri i parë epror.

(4) Një ekzemplar i procesverbalit nga paragrafi (3) i këtij neni, i dorëzohet personit të cilit i është kumtuar urdhri.

Neni 16

Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës mund të autorizoje oficer ushtarak të sistemuar në detyrrë komanduese ose udhëheqëse në Armatë që të nënshkruajë akte, të zgjidhë çështje të caktuara dhe të kryejë punë tjera në kompetencë të Armatës, përvèç akteve dhe çështjeve të cilat në pajtim me ligjin janë në kompetencë të tij.

Mbrojtja e të drejtave nga shërbimi**Neni 17**

(1) Për kërkesën për realizimin e të drejtës, përkatësisht për ankesën e parashtruar nga personeli ushtarak dhe civil, organi kompetent obligohet që të vendosë në afat prej 15 ditësh, nga dita e pranimit të kërkesës, përkatësisht ankesës.

(2) Personeli ushtarak dhe civil i cili nuk është i kënaqur me vendimin përfundimtar të marrë pas ankesës nga organi kompetent, ministri i Mbrojtjes dhe Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës, ose nuk është vendosur në afatin e përcaktuar në paragrafin (1) të këtij neni, ka të drejtë që në afat të ardhshëm prej 15 ditësh të kërkojë mbrojtjen e të drejtave të tij para gjykatës kompetente.

Mbajtja dhe përdorimi i armëve**Neni 18**

(1) Personeli ushtarak dhe civil mund të përdorë mjete të detyrimit ose armë zjarri, gjatë kryerjes së detyrës nëse nuk mundet në mënyrë tjetër:

- 1) ta mbrojë jetën e njerëzve të cilët i siguron;

- 2) ta refuzojë sulmin ose rrezikun kundërligjor nga sulmi në objektin ose mjetet tjera të cilat i siguron dhe

- 3) ta refuzojë sulmin e drejtëpërdrejtë me të cilin rrezikohet jeta e tij.

(2) Personeli ushtarak dhe civil i cili kryen shërbim nën komandën e drejtëpërdrejtë të eprorit, guxon që të përdorë mjete të detyrimit ose armë zjarri vetëm me urdhër të tij, përvèç kur eprori nuk ka mundësi që të japë urdhër.

(3) Mënyra e përdorimit të mjetave të detyrimit si dhe mënyra e mbajtjes dhe përdorimit të armës së zjarrit, më për së afërmë përcaktohet me rregullat e rendit të brendshëm dhe marrëdhëniet në kryerjen e shërbimit në Armatë, të cilat i miraton Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës.

(4) Gjatë kryerjes së detyrave luftarake, personeli ushtarak dhe civil mban dhe përdor armë zjarri, në pajtim me rregullat luftarake të cilat i miraton Presidenti i Republikës së Maqedonisë dhe Komandant Suprem i Armatës.

Obligimi për ruajtjen e informatës së klasifikuar**Neni 19**

(1) Obligimin për ruajtjen e informatës së klasifikuar për të cilin është njoftuar gjatë kryerjes ose në lidhje me kryerjen e shërbimit, personeli ushtarak dhe civil, është i detyruar që ta ruajë edhe pas ndërprerjes së shërbimit.

(2) Pëlqimin për lirim nga ruajtja e informatës së klasifikua, e jep ministri i Mbrojtjes.

(3) Personeli ushtarak dhe civil, është i detyruar që me informatën e klasifikuar, të veprojë në pajtim me dispozitat nga sfera e informatave të klasifikuara.

Ndihma juridike**Neni 20**

Nëse kundër personelit ushtarak dhe civil mbahet procedurë penale, për kundërvajtje ose procedurë tjetër, për shkak të përdorimit të detyrimit ose armës së zjarrit, ose për shkak të intervenimeve tjera në lidhje me kryerjen e shërbimit, si dhe për shkak të pjesëmarrijes në fatkeqësi komunikacioni me automjet, ose fatkeqësi të shkaktuar me mjet tjetër ushtarak teknik gjatë kryerjes së shërbimit me kërkesë të tij, Ministria e Mbrojtjes i siguron ndihmë juridike falas në lidhje me udhëheqjen e procedurës.

Këshillimi juridik**Neni 21**

Personelit ushtarak dhe civil me shërbim në Armatë dhe anëtarit të familjes së tij më të ngushtë me kërkesë të tyre, Armata u jep këshillë juridike për gjendjen juridike, për lëndët të cilat janë të lidhura me kryerjen e shërbimit.

Mbrojtja shëndetësore**Neni 22**

(1) Personelit ushtarak dhe civil, Ministria e Mbrojtjes ia kompenson shpenzimet e bëra gjatë shfrytëzimit të shërbimeve mjekësore në institucionet shëndetësore publike dhe lirohet nga pagesa e barnave të cilat ndodhen në listën e barnave, që me akt të përgjithshëm e përcakton Fondi për Sigurim Shëndetësor i Maqedonisë, për të cilin ministri i Shëndetësisë jep pëlqim.

(2) Kompensimi i shpenzimeve nga paragrafi (1) i këtij neni, e nënkuption sigurimin e shërbimeve themelore mjekësore të përfshira me sigurimin shëndetësor të detyrueshëm të personave të siguruar në mbrojtjen shëndetësore primare, specialiste-konsultuese dhe spitalore, në pajtim me ligjin.

(3) Kompensimi i shpenzimeve nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, për personelin ushtarak dhe civil, kryhet sipas dokumentacionit paraprak të rregullt të parashtruar për shpenzimet e bëra, të lëshuar nga institucioni shëndetësor publik.

Neni 23

(1) Personelit ushtarak dhe civil pas përfundimit të shërbimit në Armatë, Ministria e Mbrojtjes ia kompenson shpenzimet e bëra, gjatë shfrytëzimit të shërbimeve mjekësore për shërim të lëndimit dhe sëmundjes së fituar gjatë kohës së shërbimit në Armatë.

(2) Personit te i cili do tē do tē paraqitet sēmundje pas ndērprerjes sē shērbimit nē Armatē, Ministria e Mbrojtjes ia kompenson shpenzimet e béra gjatë shfrytēzimit tē shērbimeve mjekësore nē lidhje me shërimin e asaj sēmundjeje, nëse nē afat prej dy vjetësh nga dita e lëshimit nga Armata, e paraqet sēmundjen nē Ministrinë e Mbrojtjes dhe nëse komisioni mjekësor ushtarak, konstaton se sēmundja ka ndodhur gjatë kohës sē shērbimit nē Armatē.

(3) Tē drejtat nga paragrafët (1) dhe (2) tē këtij neni, nuk kanë tē bëjnë me personelin ushtarak dhe civil, tē cilin shërbimi i ka pushuar pér shkak tē procedurës disiplinore, pushimit tē shërbimit përkatesisht marrëdhënies sē punës me kërkesë tē tij, pér shkak tē prishjes sē njëanshme tē marrëveshjes dhe pér shkak tē skadimit tē marrëveshjes pér punë tē ushtarit profesionist.

(4) Personelit ushtarak dhe civil i cili pér shkak tē përkeqësimit tē sēmundjes tē cilën e ka pasur para fillimit tē shërbimit nē Armatë i pushon shërbimi nē Armatë, Ministria e Mbrojtjes ia kompenson shpenzimet e béra gjatë shfrytēzimit tē shërbimeve mjekësore nē lidhje me shërimin e asaj sēmundjeje, deri nē shërim përkatesisht deri nē stabilizim tē sēmundjes, ndërsa më së voni dy vjet nga dita e ndërprerjes së shërbimit nē Armatë.

(5) Kompensimi i shpenzimeve nga paragrafët (1), (2) dhe (4) tē këtij neni, pér personelin ushtarak dhe civil kryhet sipas dokumentacionit paraprak tē rregullt tē parashtruar pér shpenzimet e béra, tē lëshuar nga institucioni shëndetësor publik.

Neni 24

Personelit aktiv dhe civil i cili merr pjesë nē aktivitetet ushtruese dhe trajnim dhe nē operacione humanitare ose paqësore jashtë territorit tē Republikës dhe anëtarëve të familjes së tyre më tē ngushtë, derisa ndodhen nē realizimin e këtyre detyrave më gjatë se 30 ditë, Ministria e Mbrojtjes ua kompenson shpenzimet e béra gjatë shfrytēzimit tē shërbimeve mjekësore dhe pagesat e barnave tē cilat ndodhen nē listën e barnave që me akt tē përgjithshëm, e përcaktlon Fondi pér Sigurim Shëndetësor i Maqedonisë, pér tē cilin ministri i Shëndetësës jep pëlqim.

Neni 25

Kompensimi i shpenzimeve tē béra gjatë shfrytēzimit tē shërbimeve mjekësore nē rastet nga nenen 22, 23 dhe 24 tē këtij ligji, janë nē llogari tē mjeteve tē Ministrisë së Mbrojtjes.

Sigurimi i personelit ushtarak dhe civil

Neni 26

(1) Ministria e Mbrojtjes obligohet që ta sigurojë personelin ushtarak dhe civil nē rast tē vdekjes, dëmtimit trupor ose humbles së aftësisë pér punë.

(2) Sigurimi i personelit ushtarak dhe civil, bëhet nē kategori sipas llojit tē detyrave dhe kushteve nē tē cilat kryhen detyrat dhe i njëjti zgjat 24 orë.

(3) Kategoritë nga paragrafi (2) i këtij neni, i përcaktlon ministri i Mbrojtjes.

Udhëtimi jashtë vendit

Neni 27

(1) Pjesëtarët e Ministrisë së Mbrojtjes dhe tē Armatës së Republikës së Maqedonisë, kanë tē drejtë që tē udhëtojnë jashtë vendit, me ç'rast udhëtimi duhet tē paralajmërohet 15 ditë paraprakisht.

(2) Gjatë kohës së luftës ose gjendjes së jashtëzakonshme si dhe gjatë masave tē zmadhuara tē gatishmërisë luftarake dhe mobilizimit tē përgjithshëm ose tē pjesëshëm, personeli ushtarak dhe civil mund tē udhëtojë jashtë vendit vetëm me lejen me shkrim nga oficeri eprori me detyrë komandant i regimentit-brigadës, eprori i barabartë me tē ose eprori me pozitë më të lartë.

Ndarja e mirënjohjeve

Neni 28

(1) Personelit ushtarak dhe civil mund t'u ndahen dekorata, plaketa, distinktivë, shpërblime dhe fletëlavdërimë pér arritje tē suksesit tē dalluar nē shërbim.

(2) Dispozitat më tē afërtë pér ndarjen e dekoratave, plaketave, distinktivëve, shpërblimeve dhe fletëlavdërimëve, i miraton Presidenti i Republikës së Maqedonisë.

Varrimi

Neni 29

(1) Personeli ushtarak aktiv varroset me dhënen e nderimeve ushtarake nga ana e Ministrisë së Mbrojtjes.

(2) Mënyra, kushtet dhe procedura e varrit me dhënen e nderimeve ushtarake, përcaktohet me rregullat e rendit tē brendshëm dhe marrëdhëniet nē kryerjen e shërbimit nē Armatë, tē cilat i miraton Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës.

III. PRANIMI I PERSONELIT USHTARAK DHE CIVIL AKTIV NË SHËRBIM NË ARMATË

Neni 30

(1) Marrëdhëniet pune me Ministrinë e Mbrojtjes si personel ushtarak dhe civil aktiv me shërbim nē Armatë, themelohet me lidhjen e marrëveshjes sē punës nē formë tē shkruar.

(2) Marrëdhëniet pune si personel ushtarak aktiv me shërbim nē Armatë, mund tē themelojë personi i cili i plotëson kushtet e përgjithshme dhe tē veçanta tē përcaktuara me këtë ligj.

(3) Marrëdhëniet pune si personel civil me shërbim nē Armatë, mund tē themelojë personi i cili i plotëson kushtet e përgjithshme tē përcaktuara me këtë ligj.

(4) Pranimin e kandidatëve pér personel ushtarak dhe civil aktiv me shërbim nē Armatë, bëhet nga personeli i Armatës dhe tē punësuarit nē Ministrinë e Mbrojtjes nëpërmjet konkursit intern, si dhe nga kandidatët nëpërmjet konkursit publik.

(5) Gjatë punësimit duhet tē kihet kujdes pér përfaqësimin adekuat dhe tē drejtë tē qytetarëve tē cilët u takojnë tē gjitha bashkësive, me respektimin e kritereve tē profesionalizmit dhe kompetencës.

(6) Gjatë punësimit duhet tē respektohet parimi i barazisë gjinore.

Kushtet e përgjithshme

Neni 31

Si oficer përkatesisht nënoficer dhe ushtar profesionist me shërbim nē Armatë, mund tē pranohet personi i cili i plotëson kushtet e përgjithshme si vijojnë:

- tē jetë shtetas i Republikës së Maqedonisë,
- tē jetë i moshës madhore dhe
- tē ketë aftësi tē veçantë shëndetësore dhe fizike.

Kushtet e veçanta pér pranimin e oficerit

Neni 32

(1) Oficer nē shërbimin e Armatës pranohet kandidati i cili krahas kushteve tē përgjithshme nga neni 31 i këtij ligji, i plotëson edhe kushtet e veçanta si vijojnë:

- tē ketë kryer Akademinë Ushtarake,
- tē ketë kryer arsimin e lartë dhe aftësimin dhe përsosjen profesionale pér oficer dhe
- tē mos jetë më i moshuar se 30 vjet.

(2) Aftësimi dhe përsosja profesionale pér oficer nga paragrafi (1) alineja 2 e këtij neni, organizohet dhe realizohet në Akademinë Ushtarake ose jashtë vendit.

(3) Me përjashtim nga paragrafit (1) i këtij neni, për oficer në shërbimin e Armatës pranohet edhe nënoficeri në shërbimin e Armatës i cili e ka kryer arsimin e lartë dhe aftësimin dhe përsosjen profesionale për oficer, dhe të mos jetë më i moshuar se 35 vjet.

(4) Pranimi i kandidatëve për oficer në shërbimin e Armatë realizohet nëpërmjet konkursit intern në Ministrinë e Mbrojtjes dhe në Armatë.

(5) Konkursi intern publikohet në internet faqen e Ministrisë së Mbrojtjes dhe Armatës, dhe në tabelat e shpalljeve në komandat dhe njësitë e Armatës.

(6) Afati për paraqitje në konkurs intern, nuk mund të jetë më i shkurtër se 15 ditë nga dita e publikimit të tij.

(7) Kandidatët e interesuar dorëzojnë fletëparaqitje në komandat dhe njësitë e armatës, të cilat përcillen në Ministrinë e Mbrojtjes dhe në Armatë.

(8) Procedurën për zgjedhjen e kandidatëve e realizon Komisioni për pranimin e kandidatëve për oficer rë shërbimin e Armatës, që e formon ministri i Mbrojtjes.

(9) Komisioni nga paragrafi (8) i këtij neni, përbëhet prej tre anëtarëve dhe zëvendësve të tyre nga Ministria e Mbrojtjes dhe Armata.

(10) Pas përzgjedhjes së kryer Komisioni nga paragrafi (8) i këtij neni, përgatit rang-listë e cila i dorëzohet ministrit të Mbrojtjes, i cili e bën zgjedhjen e kandidatëve për oficerë në shërbim në Armatë.

(11) Mënyrën e pranimit të personave nga paragrafi (1) i këtij neni, më për së afërmë e përcakton ministri i Mbrojtjes.

Kushtet e veçanta për pranimin e nënoficerit

Neni 33

(1) Nënoficer në shërbimin e Armatës pranohet ushtari profesionist i cili krahas kushteve të përgjithshme nga neni 31 i këtij ligji, i plotëson edhe kushtet e veçanta si vijojnë:

- të ketë nevojë të caktohet në detyrë të përcaktuar me aktin për formacionin e Armatës, të cilën është përcaktuar që ta kryejë nënoficeri,

- t'i plotësojë kriteret e parapara për vendin e formacionit,

- të ketë së paku katër vjet përvojë pune në Armatë dhe së paku gradën tetar,

- ta kryejë aftësimin dhe përsosjen profesionale për oficer dhe

- të mos jetë më i moshuar se 33 vjet.

(2) Përparsi gjatë pranimit, kanë kandidatët me rezultate më të mira gjatë vlerësimit zyrtar.

(3) Pranimi i kandidatëve për nënoficerë në shërbimin e Armatës, realizohet nëpërmjet konkursit intern në Ministrinë e Mbrojtjes dhe Armatë si për pranimin përficerë në shërbimin e Armatës nga neni 32 i këtij ligji.

(4) Mënyrën e pranimit të personave nga paragrafi (1) i këtij neni, më për së afërmë e përcakton ministri i Mbrojtjes.

Neni 34

(1) Nëse nga ushtarët profesioniste nuk ka person i cili i plotëson kushtet e veçanta për pranim të nënoficerit, për shërbim në Armatë pranohet kandidati nga personeli civil me shërbim në Armatë, nëse i plotëson kushtet e veçanta si vijojnë:

- të ketë nevojë që të caktohet në detyrë të përcaktuar me aktin për formacionin e Armatës, përf t'i cilën është përcaktuar që ta kryejë nënoficeri,

- t'i plotësojë kriteret e parapara për vendin e formacionit,

- të ketë së paku kryer arsimin e mesëm katërvjeçar,

- të ketë së paku pesë vjet përvojë pune në Armatë, në detyrë të rëndësishme për shërbimet në Armatë,

- të ketë aftësi të veçanta shëndetësore dhe fizike, të nevojshme për kryerjen e shërbimit në Armatë,

- ta kryejë aftësimin dhe përsosjen profesionale për nënoficer dhe

- të mos jetë më i moshuar se 33 vjet.

(2) Pranimi i kandidatëve për nënoficerë në shërbimin e Armatës, realizohet nëpërmjet konkursit intern në Ministrinë e Mbrojtjes dhe Armatë, si për pranimin përficerë në shërbimin e Armatës nga neni 32 i këtij ligji.

(3) Mënyrën e pranimit të personave nga paragrafi (1) i këtij neni, më afërsisht e përcakton ministri i Mbrojtjes.

Neni 35

(1) Nëse nga personat nga nenet 33 dhe 34 të këtij ligji, nuk ka kandidat i cili i plotëson kushtet përficer, pranohet kandidati nëpërmjet konkursit publik i cili krahas kushteve të përgjithshme duhet t'i plotësojë edhe kushtet e veçanta, si vijojnë:

- të ketë të kryer arsimin e mesëm katërvjeçar,

- të ketë kryer shërbimin ushtarak në mënyrë vullnetare,

- ta ketë kryer aftësimin dhe përsosjen profesionale përficer,

- të ketë nevojë të caktohet në detyrë të përcaktuar me aktin për formacionin e Armatës të cilën është përcaktuar që ta kryejë nënoficeri,

- t'i plotësojë kriteret e parapara për vendin e formacionit dhe

- të mos jetë më i moshuar se 25 vjet.

(2) Mënyrën e pranimit të personave nga paragrafi (1) i këtij neni, më afërsisht e përcakton ministri i Mbrojtjes.

Kushtet e veçanta për pranimin e ushtarit profesionist

Neni 36

Ushtar profesionist në shërbimin e Armatës nëpërmjet konkursit publik, pranohet personi i cili krahas kushteve të përgjithshme nga neni 31 i këtij ligji, i plotëson edhe kushtet e veçanta si vijojnë:

- të ketë të kryer arsimin e mesëm katërvjeçar,

- të ketë kryer shërbimin ushtarak në mënyrë vullnetare dhe

- të mos jetë më i moshuar se 23 vjet.

Neni 37

(1) Epror ushtarët aktiv dhe ushtar profesionist në njësitë speciale të Armatës, pranohet personi i cili krahas kushteve të përgjithshme dhe të veçanta, e ka kryer edhe kursin përzgjedhës për pranim në njësitë speciale.

(2) Mënyrën e kryerjes së përzgjedhës së personave, e përcakton ministri i Mbrojtjes.

Kushtet për pranimin e personelit civil me shërbim në Armatë

Neni 38

(1) Personel civil me shërbim në Armatë, pranohet kandidati nëpërmjet konkursit publik i cili i plotëson kushtet e përgjithshme si vijojnë:

- të jetë shtetas i Republikës së Maqedonisë,

- të jetë i moshës madhore,

- të ketë kryer arsimin e lartë ose të mesëm profesional katërvjeçar,

- të ketë aftësi të përgjithshme shëndetësore dhe fizike dhe

- të mos jetë më i moshuar se 40 vjet.

(2) Krahas kushteve nga paragrafi (1) i këtij neni, kandidati duhet t'i plotësojë edhe kushtet e veçanta të përcaktuara me aktin për formacionin e Armatës.

(3) Mënyrën e pranimit të personave nga paragrafi 1 i këtij neni, e përcakton ministri i Mbrojtjes.

Konkursi publik

Neni 39

(1) Konkursin publik pér pranimin e kandidatëve pér oficerë, pérkatësish nénoficerë, ushtarë profesionistë dhe personel civil, e realizon Ministria e Mbrojtjes.

(2) Konkursi publik publikohet së paku në dy gazeta ditore, nga të cilat së paku në njëren nga gazetat të cilat botaohen në gjuhën maqedonase dhe në një nga gazetat të cilat botaohen në gjuhën të cilën e flasin së paku 20% nga qytetarët, të cilët flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuhë maqedonase.

(3) Procedurën pér pranimin e kandidatëve nëpërmjet konkursit publik nga paragrafi (1) i këtij nenit, e realizon Komisioni i formuar nga ministri i Mbrojtjes.

(4) Zgjedhjen e kandidatëve të cilët i plotësojnë kushtet pér pranim në shërbimin e Armatës, e bën ministri i Mbrojtjes.

(5) Mënyrën e realizimit të procedurës pér pranimin e personave nga paragrafi (1) i këtij nenit, e përcakton ministri i Mbrojtjes.

Lidhja e marrëveshjes pér punësim

Neni 40

(1) Eprorët ushtarë dhe personeli civil, lidhin marrëveshje pér punësim pér kohë të pacaktuar.

(2) Ushtarët profesionistë lidhin marrëveshje pune pér kohë të caktuar, me kohëzgjatje të marrëveshjes prej tre vjetësh.

(3) Varësisht nga rezultatet e treguara dhe nevojat në gjininë pérkatësish shërbimin adekuat, marrëveshja e punës me ushtarët profesionistë mund të vazhdohet më tepër herë, por më së shumti deri në plotësimin e moshës 38 vjeçare.

(4) Me marrëveshjen e punës përcaktohet dita e fillimit të punës pérkatësish fillimit të detyrës, kohëzgjatja dhe vendi i kryerjes së shërbimit, të drejtat, obligimet, detyrat dhe përgjegjësitë në shërbim (mënyra e kryerjes së punës pérkatësish detyrës, orari i punës dhe rendi dhe disiplina, zhvendosja në vend jetët pune pérkatësish detyrë tjetër, kohëzgjatja e pushimit vjetor, mungesa në punë, rroga dhe kompensimet e rrogës, ndërprerja e marrëdhënies së punës pérkatësish ndërprerja e shërbimit në Armatë, kompensimi i dëmit në rast të ndërprerjes së marrëveshjes vullnetarisht) dhe të drejta tjera të përcaktuara me ligj dhe akte të Ministrisë së Mbrojtjes.

IV. KIERARKIA NË ARMATË

Marrëdhëniet në shërbim

Neni 41

(1) Personeli ushtarë dhe civil me shërbim në Armatë, sipas marrëdhënieve në shërbim mund të jenë eprorë dhe vartës, ndërsa sipas gradave dhe detyrave mund të jenë më të rinj dhe më të vjetër.

(2) Epror, është personi i cili në pajtim me ligjin dhe dispozitat dhe autorizimet tjera, komandon me strukturat organizative në Armatë, ndërsa personat të cilët janë nën komandën e tij janë vartës.

(3) Më i vjetër është personi i cili ka gradë më të lartë, ndërsa nëse janë me gradë të njëjtë, më i vjetër është ai i cili është vendosur në detyrë më të lartë ose i cili e mban gradën një kohë më të gjatë.

Gradat e personelit ushtarë

Neni 42

Gradat e personelit ushtarë, janë:

- pér ushtarë në kryerjen e shërbimin ushtarë vullnetarisht: ushtar,

- pér ushtarë profesionistë, kadetë të Akademisë Ushtarakë dhe nga personeli rezerv aktiv i Armatës: nëntetar, tetar dhe rreshter më i ri,

- pér persona në aftësim dhe përsosje profesionale pér oficerë: tetar, rreshter më i ri dhe rreshter, ndërsa pér persona në aftësim dhe përsosje profesionale pér nénoficerë: nëntetar, tetar dhe rreshter më i ri,

- pér personelin ushtarak aktiv-nénoficerë dhe personelin rezerv aktiv: rreshter, rreshter më i vjetër, rreshter më i vjetër i klasës I, kapter dhe kryekapter,

- pér personelin ushtarak aktiv-oficerë-nëntoger, toger, kapiten, major, nénkolonel, kolonel, gjeneral brigade, gjeneral-major, gjeneral-nénkolonel dhe gjeneral i Armatës dhe

- pér oficerë nga personeli rezerv aktiv: nëntoger, toger, kapiten, major dhe nénkolonel.

V. PERSONELI REZERV AKTIV

Neni 43

(1) Personel rezerv aktiv sipas këtij ligji, janë personat nga përbëria rezerve e Armatës, të thirrur pér kryerjen e shërbimit në Armatë.

(2) Personat nga paragrafi (1) i këtij nenit, mund të angazhohen në njësitë e Armatës pér pjesëmarrje në operacionet paqësore edhe jashtë territorit të Republikës më shumë se 30 ditë, nëse pajtohen me këtë.

(3) Obligimi i personave nga paragrafi (1) i këtij nenit, zgjat deri në plotësimin e moshës 48 vjeçare.

Neni 44

(1) Të drejtat dhe obligimet e personelit rezerv aktiv në rastet nga neni 43 i këtij ligji, rregullohen me marrëveshje e cila lidhet me Ministrinë e Mbrojtjes.

(2) Me marrëveshjen nga paragrafi (1) i këtij nenit, rregullohen të drejtat dhe obligimet e ndërsjella e veçanërisht: vendi, koha dhe mënyra e angazhimit; të drejtat, obligimet dhe përgjegjësitë gjatë kohës së angazhimit; lartësia e kompensimit mujor; rendi dhe disiplina; mënyra dhe kushtet e pushimit të angazhimit; kompensimi i dëmit në rast të dorëheqjes vullnetarisht nga angazhimi etj.

(3) Mënyrën e angazhimit të personave nga neni 43 i këtij ligji, e përcakton ministri i Mbrojtjes.

VI. PËRGATITJA E OFICERËVE DHE NÉNOFICERËVE ME GRADË FILLESTARE

Neni 45

(1) Me gradën nëntoger përgatitet personi i cili ka kryer arsimin e lartë dhe i cili do ta kryejë aftësimin dhe përsosjen profesionale pér oficerë, me çfarë e fiton titullin profesional oficer i llojit ose shërbimit pérkatës.

(2) Me gradën nëntoger të gjinisë së avacionit përgatitet personi i cili e ka kryer arsimin e lartë, i cili do ta kryejë shkollën pér fluturim të autorizuar ose të pranuar nga Ministrja e Mbrojtjes.

(3) Me gradën rreshter përgatitet personi i cili e ka kryer arsimin e mesëm dhe i cili do ta kryejë aftësimin dhe përsosjen profesionale pér nénoficer, me çfarë e merr titullin profesional nénoficer i llojit ose shërbimit adekuat.

Neni 46

Me përashtim nga neni 45 paragrafi (1) i këtij ligji, me gradën nëntoger mund të përgatitet edhe nénoficeri nga përbëria e pérhershme e Armatës, ushtari profesionist, personeli civil, pérkatësish i punësuari në Ministrinë e Mbrojtjes, nëse është e nevojshme që të sistemohet në detyrë të përcaktuar me aktin pér formacionin e Armatës dhe aktin pér sistematizim të Ministrisë së Mbrojtjes, pér të cilën është përcaktuar që ta kryejë oficeri dhe nëse i plotëson kushtet si vijojnë:

- ta ketë kryer arsimin sipëror,

- t'i plotësojnë kriteret e parapara për vendin e formacionit përkatësish kushtet e përcaktuara me aktin për sistematizim të Ministrisë së Mbrojtjes,
- të ketë aftësi të veçantë shëndetësore dhe fizike, të nevojshme për kryerjen e shërbimit në Armatë,
- ta kryejë aftësimin dhe përsosjen profesionale për oficerë dhe
- të mos jetë më i moshuar se 35 vjet.

Neni 47

(1) Urdhrin për përgatitje të oficerëve me gradë fillestare, e jep ministri i Mbrojtjes, ndërsa urdhrin për përgatitje të nënëficerëve me gradë fillestare, e jep Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës.

(2) Kundër urdhrit nga paragrafi (1) i këtij neni, të dhënë nga ministri i Mbrojtjes, në afat prej tetë ditësh mund t'i parashtrohet ankesë Komisionit të Shkallës së Dytë të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, ndërsa kundër urdhrit nga paragrafi (1) i këtij neni të dhënë nga Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës, mund t'i parashtrohet ankesë në afat prej tetë ditësh ministrit të Mbrojtjes.

VII. VLERËSIMI ZYRTAR

Neni 48

(1) Vlerësimi zyrtar i personelit ushtarak bëhet për përcaktimin e suksesit të tyre në shërbim, vendosje për avancim, sistemim dhe marrëdhëniet tjera në shërbimi.

(2) Të dhënët për vlerësim janë informata të klasifikuara dhe ruhen në dosjen personale të personelit ushtarak.

Neni 49

(1) Ushtari në shërbimin vullnetar të shërbimit ushtarak, vlerësohet pas përfundimit të stërvitjes themelore, në muajin e fundit para përfundimit të shërbimit ushtarak vullnetarisht.

(2) Vlerësimin e ushtarit në kryerje të shërbimit ushtarak vullnetarisht, e bën oficeri epror në pozitën komandues toge dhe eprori ushtarak i barabartë me të ose më i lartë.

(3) Ushtari i cili nuk është i kënaqur me vlerësimin, në afat prej tetë ditësh nga dita kur i është kumtuar i njëjtë, mund t'i parashtrojë kërkesë për rishqyrtimin e vlerësimit eprorit përgjegjës të drejtpërdrejtë, i cili e ka kryer vlerësimin e ushtarit.

(4) Vlerësimi nga paragrafi (3) i këtij neni, është përfundimtar.

Neni 50

(1) Kadeti i Akademisë Ushtarake, përveç vlerësimit për lëndët mësimore, vlerësohet edhe si personel ushtarak në fund të çdo viti mësimor.

(2) Personi në aftësim dhe përsosje profesionale për oficer përkatësish nënëficer, vlerësohet në fund të aftësimit dhe përsosjes profesionale.

(3) Vlerësimin e personit në aftësim dhe përsosje profesionale për oficer përkatësish nënëficer, e bën oficeri epror në pozitën komandues toge dhe eprori ushtarak i barabartë me të ose më i lartë.

(4) Personi në aftësim dhe përsosje profesionale për oficer përkatësish nënëficer, i cili nuk është i kënaqur me vlerësimin, në afat prej tetë ditësh nga dita kur i është kumtuar i njëjtë, mund t'i parashtrojë kërkesë për rishqyrtimin e vlerësimit oficerit epror të drejtpërdrejtë të oficerit i cili e ka kryer vlerësimin.

Neni 51

(1) Personeli ushtarak aktiv vlerësohet në çdo 12 muaj.

(2) Me përashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, personeli ushtarak aktiv vlerësohet për periudhën më të shkurtër se 12 muaj, por jo më pak se gjashtë muaj, nëse:

- personeli ushtarak aktiv i cili vlerësohet, sistemohet në detyrë tjetër,
- vjen te ndërimi i oficerit që është i autorizuar ta kryejë vlerësimin ose
- gjatë vlerësimit të fundit ka qenë i vlerësuar me vlerësim "nuk mjafton" së paku për një kriter nga neni 52 paragrafi (1) i këtij ligji.

(3) Në periudhën e vlerësimit nuk llogaritet koha në të cilën personi nga paragrafi (1) i këtij neni, ka munguar nga puna më shumë se gjashtë muaj (pushim mjekësor, mungesë pa pagesë ose mungesë tjetër, në pajtim me këtë ligj).

(4) Oficerët me grada gjenerali nuk vlerësohen.

(5) Nuk vlerësohen edhe oficerët dhe nënëficerët në dy vitet e fundit para pensionimit.

Neni 52

(1) Vlerësimi i personelit ushtarak aktiv, bëhet në bazë të dhënave të cilat kanë të bëjnë me kriteret si vijojnë:

- njohuria profesionale,
- efikasitet profesional,
- komandimi dhe udhëheqja,
- rezultatet e punës dhe
- përgatitje fizike.

(2) Të dhënët nga paragrafi (1) i këtij neni, shënohen në formular formën dhe përbajtjen e të cilit e përcakton ministri i Mbrojtjes.

(3) Të dhënët vlerësohen në mënyrë individuale, numerikisht me notën prej një deri në pesë dhe me përshkrim, sipas shkallëve si vijojnë:

"dalohet veçanërisht", "dalohet", "i mirë", "mjafton" dhe "nuk mjafton".

(4) Personeli ushtarak aktiv vlerësohet për periudhën prej 12 muajsh, por jo më pak se gjashtë muaj, sipas kriterive për vlerësim të personelit ushtarak aktiv.

Neni 53

(1) Vlerësimin e personelit ushtarak aktiv e bën oficeri epror i drejtpërdrejtë dhe oficeri epror i dytë, ose nëpunësi shtetëror udhëheqës me arsim të lartë, pavarësisht nga njëri tjetri.

(2) Vlerësimin e personelit rezerv aktiv, e bën oficeri epror i drejtpërdrejtë.

Neni 54

(1) Personeli ushtarak aktiv i cili nuk është i kënaqur me vlerësimin, në afat prej tetë ditësh nga dita kur i është kumtuar i njëjtë, mund t'i parashtrojë kërkesë për rishqyrtimin e vlerësimit, komisionit përkatës për rishqyrtim të vlerësimit, të formuar nga ministri i Mbrojtjes, përkatësish Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës.

(2) Komisioni nga paragrafi (1) i këtij neni, formohet në njësitë ushtarake në rangun e batalionit dhe më lartë, e për personelin ushtarak aktiv të caktuar në detyrë në pajtim me aktin e sistematizimit, në Ministrinë e Mbrojtjes.

(3) Komisioni nga paragrafi (1) i këtij neni, përbëhet prej tre anëtarëve së paku me gradë të njëjtë si personeli ushtarak aktiv i cili e ka parashtruar kërkesën për rishqyrtim të vlerësimit, nga të cilët një anëtar është nga komanda eprorë e personelit ushtarak aktiv, përkatësish nga Ministria e Mbrojtjes.

(4) Komisioni nga paragrafi (1) i këtij neni, obligohet që për kërkesën për rishqyrtim të vlerësimit, të vendosë në afat prej 15 ditësh nga dita e dorëzimit të kërkesës.

(5) Vlerësimi i dhënë pas rishqyrtimit të vlerësimit të kontestuar, është përfundimtar.

Neni 55

(1) Oficeri përkatësish nënëficeri dhe ushtari nga personeli rezerv aktiv, vlerësohet pas përfundimit të stërvitjes e cila ka zgjatur së paku pesë ditë ose stërvitjes ushtarake.

(2) Vlerësimi bëhet në bazë të rezultateve të treguar me ushtrime përkatësishët stërvitje, aftësisë për kryerjen e detyrës, disiplinës, veticë punuese dhe të karakterit dhe përgatitjes fizike të personit.

(3) Vlerësimin e bën oficeri epror i drejtpërdrejtë në pozitën komandues çete dhe eprori i barabartë me të ose më i lartë.

(4) Personeli rezerv aktiv i cili nuk është i kënaqur me vlerësimin, në afat prej tetë ditësh nga dita kur i është kumtuar i njëjtë, mund t'i parashtrojë kërkesë për rishqyrtimin e vlerësimit, oficerit epror të drejtpërdrejtë të eprorit i cili e ka bërë vlerësimin.

(5) Oficeri epror i drejtpërdrejtë nga paragrafi (4) këtij neni, obligohet që për kërkesën për rishqyrtim të vlerësimit, të vendosë në afat prej 15 ditësh nga dita e dorëzimit të kërkesës.

(6) Vlerësimi i oficerit epror i drejtpërdrejtë nga paragrafi (4) i këtij neni, është përfundimtar.

Neni 56

Mënyrën e vlerësimit zyrtar të personelit ushtarak aktiv, personelit rezerv aktiv dhe për oficerët përkatësishët nën oficerët dhe ushtarët në përbëjen rezerve të Armatës, mënyrën e mbajtjes së evidencës së nevojshme për vlerësim zyrtar dhe llojet e formularëve të fletëvlerësimit, më afersisht i përcaktion ministri i Mbrotjtës.

Neni 57

(1) Personeli civil me shërbim në Armatë, vlerësohet sipas dispozitiveve për vlerësim të nepunësve shtetërorë.

(2) Vlerësimin e personelit civil e bën oficeri epror i drejtpërdrejtë i cili është oficer ose personel civil me arsim të lartë.

(3) Personeli civil i cili nuk është i kënaqur me vlerësimin, në afat 15 ditësh nga dita kur i është kumtuar i njëjtë, mund t'i parashtrojë ankesë oficerit epror i drejtpërdrejtë, përkatësishët personelit civil me arsim të lartë i cili e ka bërë vlerësimin.

(4) Vlerësimi pas ankesës është përfundimtar.

VIII. AVANCIMI I PERSONELIT USHTARAK ME SHËRBIM NË ARMATË

Neni 58

(1) Ushtari profesionist mund të avancohet me gradë drejtpërdrejtë më të lartë sipas nevojave në Armatë, nëse vlerësohet se me sukses mund të kryejë detyrë me gradë më të lartë.

(2) Avancimin në gradë më të lartë të ushtarit profesional e bën oficeri epror me detyrë komendant i batalionit dhe eprori ushtarak i barabartë me të ose më i lartë.

(3) Mënyrën e avancimit në gradë më të lartë të ushtarit profesional, e përcaktion Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës.

Neni 59

(1) Kadeti në Akademinë Ushtarake dhe personi në aftësim dhe përsosje profesionale për oficer përkatësishët nën oficer, mund të avancohet në gradë drejtpërdrejtë më të lartë, sipas rezultateve të arritura dhe kohës së kaluar me gradë të caktuar.

(2) Avancimin në gradë më të lartë të kadetit në Akademinë Ushtarake e kryen dekani Akademisë Ushtarake.

(3) Avancimin në gradë më të lartë të personave në aftësim dhe përsosje profesionale për oficer përkatësishët nën oficer, e bën Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës.

(4) Mënyrën e avancimit në gradë më të lartë të personave nga paragrafi (3) i këtij neni, e përcaktion Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës.

Neni 60

Personeli aktiv ushtarak mund të avancohet në gradë drejtpërdrejtë më të lartë sipas nevojave të shërbimit, në bazë të vlerësimit të rezultateve të punës së tyre, për periudhën e llogaritur nga avancimi i tyre i fundit dhe aftësisë së treguar për kryerje të detyrës me gradë më të lartë.

Neni 61

(1) Oficeri mund të avancohet në gradë të drejtpërdrejtë më të lartë, nëse në gradën që e ka, ka kaluar së paku:

- në gradën nëntogë..... dy vjet,
- në gradën toger..... tre vjet,
- në gradën kapiten..... pesë vjet,
- në gradën major..... katër vjet,
- në gradën nënkolonel..... katër vjet,
- në gradën kolonel..... katër vjet dhe
- në gradën gjeneral..... dy vjet.

(2) Me përashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, oficeri mund të avancohet me gradë të drejtpërdrejtë më të lartë, një vit më herët nga koha e përcaktuar në paragrin (1) të këtij neni, nëse dy herë të njëpasnjëshme është vlerësuar me notën pesë dhe me shkallën "dalohet veçanërisht", sipas të gjitha kriterieve nga neni 52 i këtij ligji.

Neni 62

Në gradën kolonel mund, të avancohet nënkoloneli i cili e plotëson kushtin nga neni 61 i këtij ligji dhe i cili ka kryer specializim për detyra komanduese të shtabit, ose specializim tjeter i cili i përgjigjet llojit, përkatësishët shërbimit të cilët i takon, ose e ka fituar titullin shkencor magjistër në fushën shkencore e cila i përgjigjet llojit, përkatësishët shërbimit të cilët i takon.

Neni 63

Në gradën gjeneral brigade, mund të avancohet koloneli i cili e plotëson kushtin nga neni 61 i këtij ligji dhe i cili e ka kryer shkollën për mbrojtje nationale ose shkollë tjeter adekuante, ose e ka fituar titullin shkencor doktor në fushën shkencore e cila i përgjigjet llojit, përkatësishët shërbimit të cilët i takon.

Neni 64

Krahas kushteve nga neni 61 i këtij ligji, në avancimin e oficerit në gradë drejtpërdrejtë më të lartë, ndikojnë edhe kushtet plotësuese si vijojnë:

- njojha e gjuhës së huaj botërore, që dëshmohet me vërtetim,
- kurse të kryera ushtarake dhe të tjera për aftësim dhe përsosje profesionale, në vend dhe jashtë vendit,
- arsimi i kryer plotësues, me rëndësi për kryerjen e detyrës në Armatë dhe
- dekoratat, plaketat, distinktivët, shpërbllimet dhe fletëlavdërimet e marra.

Neni 65

(1) Nën oficeri mund të avancohet me gradë të drejtpërdrejtë më të lartë, nëse në gradën që e ka, ka kaluar së paku:

- në gradën rreshter..... tre vjet,
- në gradën rreshter më i vjetër..... katër vjet,
- në gradën rreshter më i vjetër i klasës I .....katër vjet dhe

-në gradën kapter.....katër vjet

(2) Me përashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, nën oficeri mund të avancohet me gradë më të lartë një vit më herët nga koha e përcaktuar në paragrin (1) të këtij neni, nëse dy herë të njëpasnjëshme është vlerësuar me notën pesë dhe me shkallën "dalohet veçanërisht", sipas të gjitha kriterieve nga neni 52 i këtij ligji.

(3) Krahas kushteve nga paragrafi (1) i këtij neni, në avancimin e nën oficerit në gradë drejtpërdrejtë më të lartë, ndikojnë edhe kushtet plotësuese nga neni 64 i këtij ligji.

Neni 66

(1) Për avancimin e oficerit përkatësish nën oficerit në gradë drejtëpërdrejt më të lartë, Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës formon komisione për avancim në gradë të caktuar.

(2) Komisionet nga paragrafi (1) i këtij neni, përbëhen prej pesë personave së paku me gradë të njëjtë në gradën në të cilën propozohet avancimi, nga lloje dhe shërbime të njëjtë, të zgjedhur në bazë të cilësive të tyre profesionale, specialitetit dhe të karakterit.

(3) Komisionet nga paragrafi (1) i këtij neni, në bazë të kontrollit të kryer të dosjeve të oficerëve dhe nën oficerëve, të cilët i plotësojnë kushtet për avancim në gradë të caktuar, një herë në vit, nëse nevojat e llojeve dhe shërbimeve në armatë kërkojnë avancim të oficerëve dhe nën oficerëve në gradë të caktuar, përgatisin propozim-listë të rangimit të kandidatëve për avancim në gradë më të lartë, nga llojet dhe shërbimet në Armatë.

(4) Propozim-lista e rangimit për avancim në gradën major deri në kolonel i dorëzohet ministrit të Mbrojtjes, ndërsa propozim-lista e rangimit për avancim përfundimisht në gradën e kapitenit, i dorëzohet Kryeshefit të Shtatmadhorisë së Armatës, për miratimin e listës së rangimit.

(5) Nëse ministri i Mbrojtjes përkatësish Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës, nuk e miratojnë propozim-listën e rangimit për avancim, komisioni obligohet që përsëri ta rishqyrtojë propozimin e vet.

(6) Nëse edhe propozim-lista e rangimit e përsëritur, nuk miratohet nga ministri i Mbrojtjes përkatësish Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës, formohet komision tjetër dhe e gjithë procedura përsëritet.

(7) Avancimi i oficerit, përkatësish nën oficerit në gradë drejtëpërdrejt më të lartë, bëhet në bazë të rang-listës për avancim, në pajtim me nevojat e caktuara të shërbimit për avancim në gradë të caktuar më të lartë, nga llojet dhe shërbimet në Armatë, me ditën e sistemimit në vendin e formacionit në gradën në të cilën avancohet.

Neni 67

Mënyrën e avancimit të oficerëve përkatësish nën oficerëve në gradë drejtëpërdrejt më të lartë, më afersisht e përcakton ministri i Mbrojtjes.

Neni 68

(1) Avancimi i eprorit ushtarak gjatë kohës së luftës, bëhet sipas aftësive për komandim, heroizmit të treguar dhe meritave ushtarake si dhe sipas nevojave për plotësimin e Armatës.

(2) Dispozita më afërtë për avancimin e eprorëve ushtarakë gjatë kohës së luftës, miraton kryetari i Republikës së Maqedonisë dhe Komendant Suprem i Armatës.

Neni 69

(1) Oficeri, përkatësish nën oficeri dhe ushtari në përbërjen rezervë të Armatës, avancohet me gradë drejtëpërdrejt më të lartë, në bazë të vlerësimit të fituar pas përfundimit të stërvitjes ushtarake dhe aftësisë për kryerje të detyrës me gradë më të lartë.

(2) Oficeri, përkatësish nën oficeri dhe ushtari në përbërjen rezerve të Armatës, avancohet me gradë drejtëpërdrejt më të lartë sipas kritereve për avancim të personelit rezerv aktiv.

Neni 70

Oficeri i personelit rezerv aktiv mund të avancohet me gradë drejtëpërdrejt më të lartë, e më së shumti deri në gradën e nënkolonelit, sipas nevojave të shërbimit, nëse në gradën që e ka pasur, ka kaluar së paku:

- në gradën nëntoger..... tre vjet,
- në gradën toger..... katër vjet,
- në gradën kapiten..... gjashtë vjet dhe
- në gradën major..... gjashtë vjet.

Neni 71

Nën oficeri i personelit rezerv aktiv, mund të avancohet me gradë drejtëpërdrejt më të lartë, sipas nevojave të shërbimit, nëse në gradën që e ka pasur, ka kaluar së paku:

- në gradën rreshter..... katër vjet,
- në gradën rreshter më i vjetër..... pesë vjet,
- në gradën rreshter më i vjetër i klasës I..... katër vjet dhe
- në gradën kapter..... pesë vjet.

Neni 72

Krahas kushteve për avancimin e oficerëve përkatësish nën oficerëve të përcaktuara në netet 70 dhe 71 të këtij ligji, në avancimin e oficerit, përkatësish nën oficerit nga personeli rezerv aktiv, ndikojnë edhe kushtet plotësuese nga neni 64 i këtij ligji.

Neni 73

Avancimi i personelit rezerv aktiv, bëhet në mënyrë dhe procedurë të parapara për avancimin e personelit ushtarak aktiv.

IX. SISTEMIMI I PERSONELIT USHTARAK DHE CIVIL DHE MARRËDHËNIET TJERA NË KRYERJEN E SHËRMBIMIT NË ARMATË

Sistemimi

Neni 74

(1) Personeli ushtarak dhe civil sistemohet në detyrë adekuate, përkatësish vend të formacionit, sipas specialitetit ushtarak evidentues dhe sipas nevojave të shërbimit në Armatë.

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, nëse nevojat e shërbimit e imponojnë këtë, personeli ushtarak dhe civil mund të sistemohet në vendin e formacionit, i cili nuk përshtatet me specializimin e tij ushtarak evidentues.

(3) Me vend të formacionit nënkuftohet edhe vendi i punës i përcaktuara me aktin e sistematizimit të punëve dëtyrave, në të cilat sistemohet personeli ushtarak i sistemuar për kryerjen e dëtyrave në Ministrinë e Mbrojtjes, Akademinë Ushtarake, organet tjera të pushtetit shtetëror, shoqëritë tregtare, ndërmarrjet publike, institucionet dhe shërbimet, përfaqësítë ushtarake të Republikës së Maqedonisë jashë vendit, si dhe detyrat në forcat ushtarake multinacionale, të formuara në pajtim me marrëveshjet e ratifikuara ndërkombëtare, të cilat Republika e Maqedonisë i ka lidhur ose i ka pranuar.

(4) Personeli ushtarak i sistemuar në vendin e formacionit nga paragrafi (3) i këtij neni, ka të drejta dhe obligime si të jetë sistemuar në Armatë.

Neni 75

(1) Personeli ushtarak sistemohet në vendin e formacionit të gradës së tij, ndërsa sipas nevojës së shërbimit, mund të sistemohet në vendin e formacionit me gradë drejtëpërdrejt më të lartë ose më të ulët.

(2) Personeli ushtarak aktiv-oficer përkatësish nën oficer, mund të sistemohet në vend të formacionit ose në vendin e punës të caktuara me aktin e sistematizimit të punëve dëtyrave, me gradë drejtëpërdrejt më të lartë sipas nevojës së shërbimit, nëse nuk ka mundësi të sistemohet epror ushtarak me gradë më të lartë.

(3) Në rastet nga paragafi (2) i këtij neni, personeli ushtarak aktiv-oficer përkatësish nënëoficer, i mban të drejtat e gradës së tij ndërsa i realizon të drejtat e detyrës në të cilën është sistemuar.

(4) Personeli ushtarak aktiv-oficer përkatësish nënëoficer, mund të sistemohet në vend të formacionit me gradë drejtpërdrejt më të ulët, në rastet si vijojnë:

1) për shkak të heqjes së vendit të formacionit në të cilin është sistemuar, ndërsa nuk ka mundësi që të sistemohet në vend tjetër të formacionit, ose në vendin e punës të përcaktuar me aktin e sistematizimit të punëve dhe detyrave sipas gradës së tij;

2) kur shkarkohet nga detyra për shkak të pushimit mjekësor dhe sipas nenit 83 të këtij ligji, e nuk ka mundësi të sistemohet në vend tjetër të formacionit, ose në vendin e punës të përcaktuar me aktin e sistematizimit të punëve dhe detyrave sipas gradës së tij, më së shumti për periudhë shërimi prej një vitit;

3) kur me vlerësimin e komisionit ushtarak mjekësor nga neni 83 paragafi (5) i këtij ligji, është propozuar ndryshim i vendit të formacionit sipas gradës së tij dhe

4) me kërkosë të tij, nëse e pranon sistemimin e ofruar.

(5) Në rastet nga paragafi 4, pikat 1, 2 dhe 3 të këtij neni, personeli ushtarak aktiv-oficer përkatësish nënëoficer, i mban ato të drejta të gradës së tij ose detyrës të cilat janë më të përshtatshme për të.

(6) Në rastet nga paragafi (4) pika 4 e këtij neni, personeli ushtarak aktiv-oficer përkatësish nënëoficer, i realizon të drejtat sipas gradës dhe detyrës në të cilën do të sistemohet.

Neni 76

(1) Personeli civil, sistemohet në detyrë për të cilën ka themeluar marrëdhënie pune.

(2) Sipas nevojave të shërbimit gjatë punës, personeli civil mund të sistemohet edhe në detyrë tjetër, e cila i përgjigjet shkallës së arsimit ose profesionit të tij.

Neni 77

Personeli ushtarak dhe civil aktiv, pa pajtimin e tij nuk mund të sistemohet në vend tjetër për kryerje të detyrës, nëse gjatë pesë viteve të ardhshme i plotëson kushtet për pensionim, përvç nëse për shkak të zhvendosjes ose heqjes së njësisë, nuk ka vend të lirë në formacionin në vendin e kryerjes së punës në të cilin do të mund të sistemohej.

Neni 78

(1) Personeli ushtarak aktiv i cili gjatë kryerjes së shërbimit do ta humb aftësinë e veçantë shëndetësore dhe fizike të nevojshme për kryerjen e shërbimit në Armatë, nëse ka aftësi të përgjithshme shëndetësore për punë, sistemohet në vendin e formacionit të gradës së tij, në pajtim me aftësinë e tij shëndetësore dhe fizike.

(2) Me përashtim të paragrafit (1) të këtij neni, personeli ushtarak aktiv i cili gjatë kryerjes së shërbimit do ta humb aftësinë e veçantë shëndetësore dhe fizike të nevojshme për kryerjen e shërbimit në Armatë, nëse ka aftësi të përgjithshme shëndetësore për punë, sistemohet në vendin e formacionit me gradë drejtpërdrejt më të ulët, në pajtim me aftësinë e tij shëndetësore dhe fizike.

Ndryshimi i specialitetit ushtarak evidentues

Neni 79

(1) Nëse personeli ushtarak aktiv nuk mund të sistemohet në detyrë sipas specialitetit ushtarak evidentues të tij, për shkak të nevojave të shërbimit mund të sistemohet në vendin e formacionit në specialitet tjetër ushtarak evidentues, pas aftësimit dhe përsosjes profesionale paraprakisht të kryer për lloj përkatësish shërbim tjetër.

(2) Llojin, përbajtjen dhe mënyrën e aftësimit dhe përsosjes profesionale për specializim tjetër ushtarak evidentues, i përcakton ministri i Mbrojtjes.

Dërgimi në punë

Neni 80

(1) Personeli ushtarak aktiv dhe civil, për shkak të nevojave të shërbimit, mund të dërgohet me detyrë në njësi ose institucion tjetër të Republikës ose në organ tjetër të pushtetit shtetëror, për kohë të caktuar, ndërsa më së shumti për një vit.

(2) Me përashtim nga paragafi (1) i këtij neni, personeli ushtarak aktiv dhe civil mund të dërgohet në detyrë edhe më gjatë se një vit, por më së shumti dy vjet gjatë pesë vjetëve, duke llogaritur nga dërgimi i parë.

(3) Në rastet nga paragafët (1) dhe (2) të këtij neni, personi i mban të drejtat e gradës dhe detyrës së vet në të cilën ka qenë i sistemuar, nëse kjo është më e përshtatshme për të.

(4) Me përashtim nga paragafi (1) i këtij neni, personeli ushtarak aktiv dhe civil, pa pajtimin e tij nuk mund të dërgohet në vend tjetër për kryerje të detyrës, nëse gjatë pesë viteve të ardhshme i plotëson kushtet për pensionim, përvç nëse për shkak të zhvendosjes ose heqjes së njësisë, nuk ka vend formacioni të lirë në vendin e kryerjes së punës në të cilin do të mund të sistemohej.

Përfaqësimi

Neni 81

(1) Personeli ushtarak aktiv dhe civil, mund të caktohet për përfaqësimin e personit që mungon përkohësish ose vendit të formacionit përkohësish të paplotësuar me gradë ose detyrës më të ulët, të njëjtë ose drejtpërdrejt më të lartë dhe me shkallë të njëjtë të arsimit.

(2) Përfaqësuesi nga paragafi (1) i këtij neni, krahas detyrës së tij të rregullt, mund ta kryejë detyrën në të cilën është sistemuar si përfaqësues më së shumti deri në një vit dhe më së shumti një detyrë.

(3) Zëvendësimi i personit që mungon për shkak të shfrytëzimit të pushimit vjetor, nuk paraqet përfaqësim.

Shkarkimi nga detyra për shkak të aftësimit dhe përsosjes profesionale

Neni 82

(1) Personeli ushtarak aktiv dhe civil i dërguar në aftësim dhe përsosje profesionale, shkarkohet nga detyra nëse aftësimi dhe përsosja profesionale zgjat më shumë se një vit.

(2) Koha e kaluar në aftësim dhe përsosje profesionale, llogaritet si kohë e kaluar në shërbim, me të drejta të gradës së vet dhe detyrës në të cilën është sistemuar.

Shkarkimi nga detyra për shkak të pushimit mjekësor ose mjekimit

Neni 83

(1) Personeli ushtarak aktiv dhe civil i cili për shkak të pushimit mjekësor dhe mjekimit nuk mund ta kryejë detyrën e vet, shkarkohet nga detyra nëse sëmundja zgjat, ose komisioni ushtarak mjekësor vlerëson se do të mund të zgjasë më shumë se gjashtë muaj.

(2) Në rastet nga paragafët (1) i këtij neni, personeli ushtarak aktiv dhe civil i mban të drejtat e gradës dhe detyrës së vet, nga e cila është shkarkuar.

(3) Në rast të kohëzgjatjes më të gjatë të pengesës së përkohshme në punë për shkak të pushimit mjekësor dhe mjekimit, i cili zgjat deri në 12 muaj, eprori përgjegjës me detyrë komandant i batalionit ose eprori i barabartë me të dhe eprori më i lartë ushtarak, me urdhër e dërgon personelin ushtarak aktiv dhe civil në komisionin ushtarak mjekësor, për shkak të konstatimit të gjendjes së tij shëndetësore të nevojshme për shërbim në Armatë.

(4) Oficeri epror, me urdhër mund ta dërgojë personelin ushtarak dhe civil në komisionin ushtarak mjekësor edhe në raste kur me vlerësimin personal, konsideron se gjenda shëndetësore e personit është çrrregulluar dhe ndikon dëmshëm në shërbim.

(5) Në rastet nga paragrafët (3) dhe (4) të këtij neni, personeli ushtarak aktiv dhe civil, obligohet që të paraqitet në komisionin ushtarak mjekësor për kontroll.

Shkarkimi nga detyra për shkak të përgatitjes për kthim në jetën civile

Neni 84

(1) Personelit ushtarak aktiv të cilil do t'i ndërpritet shërbimi në Armatë për shkak të ndryshimeve strukturore në aktin për formacion të armatës, mund të dërgohet në aftësim dhe përsosje profesionale për profesiune civile, për shkak të përgatitjes për kthim në jetën civile.

(2) Personeli ushtarak aktiv i dërguar në aftësim profesional për profesiune civile për shkak të përgatitjes për kthim në jetën civile, shkarkohet nga detyra gjatë kohëzgjatjes së trajnimit, por jo më gjatë se gjashtë muaj në vitin para shkuarjes në pension.

(3) Koha e kaluar në aftësim profesional, llogaritet si kohë e kaluar në shërbim me të drejta të gradës së vet dhe detyrës në të cilën është sistemuar.

(4) Aftësimi profesional për profesiune civile për shkak të përgatitjes për kthim në jetën civile, i përfshin ritrainingimin, rikualifikimin ose kualifikimin plotësues.

(5) Aftësimi profesional për profesiune civile për shkak të përgatitjes për kthim në jetën civile, bëhet në Ministrinë e Mbrojtjes dhe Armatë.

(6) Me përashtim nga paragrafi (5) i këtij neni, aftësimi profesional për profesiune civile për shkak të përgatitjes për kthim në jetën civile, mund të kryhet në institucionë arsimore dhe subjekte ekonomike të Republikës.

(7) Mënyrën e realizimit të të drejtave nga paragrafi (4) i këtij neni, e përcakton ministri i Mbrojtjes.

Neni 85

(1) Personeli ushtarak aktiv dhe civil, të cilil do t'i ndërpritet shërbimi në Armatë për shkak të fitimit të së drejtës për pension sipas pleqërisë, shkarkohet nga detyra një muaj para plotësimit të kushteve përmarrjen e të drejtës për pension sipas pleqërisë.

(2) Në rastet nga paragrafi (1) i këtij neni, personeli ushtarak aktiv dhe civil, i mban të drejtat e vendit të formacionit dhe detyrës, në të cilën ka qenë i sistemuar.

Zhvendosja

Neni 86

(1) Zhvendosja e personelit ushtarak aktiv dhe civil, mund të bëhet për shkak të nevojave të shërbimit.

(2) Zhvendosja e personeli ushtarak aktiv dhe civil mund të bëhet nga njëri në vend tjeter të formacionit, të përcaktuar me aktin për formacion të Armatës, përkatësisht nga njëri në vend tjeter të punës të përcaktuar me akt të sistematizimit, si dhe në vend tjeter për kryerjen e shërbimit.

(3) Zhvendosja e personeli ushtarak aktiv dhe civil mund të bëhet, për shkak të:

1) pezullimit ose transformimit të njësisë ose shtabit, ose zvogëlimit të vëllimit të punës në njësinë ose shtabin e Armatës, përkatësisht heqjen e vendit të punës në aktin e sistematizimit;

2) nevojës së pashmangshme për plotësimin e vendit të paplotësuar të formacionit, të përcaktuar me aktin për formacion të Armatës, përkatësisht të vendit të punës të përcaktuar me aktin e sistematizimit;

3) formimit të njësive të reja në Armatë, përkatësisht hapjes së vendeve të reja të punës në Ministrinë e Mbrojtjes dhe

4) plotësimit të vendit të lirë të formacionit, për shkak të dërgimit në shkollim përkatësisht në aftësim dhe përsosje profesionale, që zgjat më shumë se një vit.

(4) Personeli ushtarak aktiv dhe civil, mund të zhvendoset në vend tjeter të kryerjes së shërbimit edhe me kërkesë të vet, nëse nevojat e shërbimit e lejojnë këtë.

(5) Personeli ushtarak aktiv dhe civil, mund të zhvendoset në vend tjeter të kryerjes së shërbimit, edhe për shkak të sëmundjes dhe sëmundjes së anëtarit të familjes së tij më të ngushtë, që dëshmohet me konstatim, vlerësim dhe mendim të komisionit mjekësor kompetent.

(6) Personeli ushtarak aktiv dhe civil, pa pëlqimin e tij nuk mund të zhvendoset në vend tjeter të kryerjes së shërbimit, nëse në pesë vitet e ardhshme i plotëson kushtet për pensionim, përveç nëse për shkak të zhvendosjes ose heqjes së njësisë, nuk ka vend formacioni të lirë, në vendin për kryerje të detyrës, në të cilin do të mund të sistemohej.

(7) Në rastet nga paragrafi (3), pikat 1, 2 dhe 3 të këtij neni, personeli ushtarak aktiv dhe civil, i realizon të drejtat e vendit të formacionit në të cilin është sistemuar.

(8) Në rastet nga paragrafi (3), pika 4 e këtij neni, personeli ushtarak aktiv dhe civil, i mbani të drejtat e gradës së tij dhe detyrës të cilën e ka kryer para sistemimit, nëse kjo është më e përshtatshme për të.

Këshilli Kadrovik

Neni 87

(1) Këshilli Kadrovik, formohet në njësitë dhe institucionet ushtarake në rangun e batalionit dhe më lartë.

(2) Gjatë formimit të Këshillit nga paragrafi (1) i këtij neni, duhet të kihet parasysh për përfaqësimin përkatës dhe të drejtë, të personave që u takojnë të gjitha bashkësive.

(3) Këshilli Kadrovik është trup këshillëdhënës i eprorit ushtarak -komandant i batalionit, eprorit të barabartë me të ose eprorit ushtarak më të lartë, në të cilin shqyrtohen çështjet kadrovike për personelin ushtarak aktiv dhe personelin civil (sistemim, dërgim më punë, përfaqësim, shkarkim nga detyra për shkak të aftësimit dhe përsosje profesionale, shkarkim nga detyra për shkak të pushimit mjekësor dhe mjekimit, shkarkim nga detyra për shkak të kthimit në jetën civile, zhvendosje, dërgim më shkollim përkatësisht aftësim dhe përsosje profesionale dhe marrëdhënje tjerë në shërbim) dhe i jetet mendim eprorit kompetent për këto çështje.

(4) Mënyrën e punës dhe përbërjen e Këshillit Kadrovik, i përcakton ministri i Mbrojtjes.

Neni 88

Në rastin kur personeli ushtarak aktiv dhe civil dërgohet me punë në përfaqësi diplomatike, konsullore dhe ushtarake jashtë vendit, në përsosje profesionale ose arsim jashtë vendit për nevojat e Ministritë së Mbrojtjes dhe Armatës, obligohet që në afat prej 15 ditësh nga dita e ndërpërdorje së punës jashtë vendit, përkatësisht aftësimi ose arsim profesional, të kthehet në punë dhe të sistemohet në vend pune, përkatësisht të sistemohet në vendin e formacionit në pajtim me shkallën e tij të përgatitjes profesionale dhe gradën.

Neni 89

(1) Në rast kur eprori ushtarak-oficer përkatesisht nënëoficer, për shkak të vuajtjes së dënimit me burg mungon nga shërbimi më gjatë se një vit, për shkak të shqiptimit të masës mbrojtëse nuk mund ta kryejë punën përkatesisht shërbimin, ose për shkak të paraburgimit dhe në raste tjera të përcaktuara me ligj, përkohësisht pushon që ta kryejë punën përkatesisht shërbimin, marrëdhënia e punës përkatesisht shërbimi nuk i pushon, ndërsa për atë periudhë marrëdhënia e punës përkatesisht shërbimi, i pezullohet.

(2) Në rast kur ushtari profesionist dhe personeli civil për shkak të vuajtjes së dënimit me burg ose shqiptimit të masës mbrojtëse, nuk mund ta kryejë punën përkatesisht shërbimin për periudhë më të shkurtë se gjashtë muaj, ose për shkak të paraburgimit edhe në raste tjera të përcaktuara me ligj, përkohësisht pushon që ta kryejë punën përkatesisht shërbimin, marrëdhënia e punës, përkatesisht shërbimi nuk i pushon, ndërsa për këtë periudhë marrëdhënia e punës përkatesisht shërbimi i pezullohet.

(3) Gjatë kohës së pezullimit të marrëdhënieve së punës, përkatesisht shërbimit nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, pushojnë të drejtat dhe obligimet e marrëdhënieve së punës, të cilat janë të lidhura drejtpërdrejt me kryerjen e punës përkatesisht shërbimit.

(4) Personeli ushtarak aktiv dhe civil, ka të drejtë dhe detyrë që të kthehet në punë përkatesisht në shërbim, më së voni në afat prej pesë ditësh, nga dita e ndërprerjes së shkaqeve për pezullimin e marrëdhënieve së punës, përkatesisht shërbimit.

Neni 90

(1) Personeli ushtarak civil dhe aktiv pas kthimit nga puna në përfaqësi diplomatike, konsullore dhe ushtarake jashtë vendit, si dhe nga përsosja arsimi profesional jashtë vendit për nevojat e Ministrisë së Mbrojtjes dhe Armatës, në afat prej 30 ditësh nga dita e kthimit sistemohet në vend pune përkatesisht sistemohet në vend formacioni, në pajtim me shkallën e tij të përgatitjes profesionale dhe gradës.

(2) Deri në sistemimin në vend pune përkatesisht sistemimit në vend formacioni nga paragrafi (1) i këtij neni, personeli ushtarak civil dhe aktiv kryen punë përkatesisht detyra sipas nevojës së shërbimit, në pajtim me shkallën e tij të përgatitjes profesionale përkatesisht gradës.

(3) Në rastet nga paragrafi (2) i këtij neni, personeli ushtarak aktiv dhe civil i mban të drejtat nga shkalla e përgatitjes së tij profesionale, përkatesisht gradës.

X. ORARI I PUNËS, PUSHIMET DHE MUNGESAT

Orari i punës

Neni 91

(1) Shërbimi në Armatë kryhet pandërprerë gjatë 24 orëve, çdo ditë të javës.

(2) Orari, fillimi dhe përfundimi i orarit të punës gjatë ditës dhe për periudhë më të gjatë kohore sipas kushteve dhe natyrës së punës së njësisë, në pajtim me këtë ligj, përaktokhet me rregullat e rendit të brendshëm dhe marrëdhënet e kryerjes së shërbimit në Armatë, të cilat i miraton Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës.

Neni 92

(1) Orari i punës së personelit ushtarak dhe civil, është 40 orë në javën e punës (orar i plotë pune).

(2) Java e punës sipas rregullit, zgjat pesë ditë pune.

(3) Në Ministrinë e Mbrojtjes dhe Armatë, mbahet evidencë për orarin e plotë të punës.

(4) Personeli ushtarak aktiv dhe civil, me kërkese të oficerit epror të drejtpërdrejtë, obligohen që të kryejë punë jashtë orarit të plotë të punës (punë jashtë orarit të punës).

(5) Orari i punës mund të zgjasë më shumë se 40 orë të javës së punës, në rastet si vijon:

1) në rast të urdhëresës së masave për gatishmëri të zmadhuar luftarake;

2) në rast nevoje për angazhim plotësues të njësive të caktuara ushtarake për shkak të mbajtjes së gatishmërisë luftarake;

3) në rast të alarmit në njësitë ushtarake;

4) gjatë kohës së ushtrimeve ushtarake;

5) në rast kur Armata merr pjesë në mënjanimin e pasojave nga gjendja e jashtëzakonshme;

6) gjatë kohës së kujdestarisë, detyrës së rojës dhe detyrave tjera në njësitë ushtarake dhe

7) në kushte kur kërkohet vazhdimi i punës së filluar, ndalimi dhe ndërprerja e së cilës do të kishte pasoja të dëmshme për gatishmërinë luftarake të njësise ushtarake, për kryerjen e detyrave të jashtëzakonshme ose për shkak të gjendjeve të caktuara në njësi.

(6) Në rastet nga paragrafi 2, pikat prej 1 deri në 7 të këtij neni, personeli ushtarak dhe civil, obligohen që të punojë më gjatë se orari i plotë i punës.

(7) Urdhëresë për punën më të gjatë se orari i plotë i punës në rastet nga paragrafi (2) pikat 1 dhe 2 të këtij neni, lëshon ministri i Mbrojtjes, ndërsa në rastet nga paragrafi (2) pikat prej 3 deri në 7 të këtij neni, urdhëresë lëshon komandanti i brigadës dhe eprori i barabartë me të ose më i lartë.

Neni 93

(1) Kur këtë e kërkon natyra e punës, orari i punës mund të risistemohet ashtu që orari i përgjithshëm i punës së personelit ushtarak dhe civil, mesatarisht të mos jetë më i gjatë se 40 orë të javës së punës gjatë viti.

(2) Personelit ushtarak aktiv dhe civil i cili punon në punë veçanërisht të rënda, të mundimshme dhe të dëmshme për shëndetin e njeriut, ndërsa ndikimi i dëmshëm i së cilës në shëndetin e tij nuk mund të mënjanohet plotësisht me masa mbrojtëse, orari i punës i shkurtohet proporcionalisht me ndikimin e dëmshëm në shëndetin e tij, përkatesisht aftësinë e punës, por jo më shkurt se 38 orë të javës së punës.

(3) Përcaktimin e vendeve të formacionit të cilat janë punë veçanërisht të rënda, të mundimshme dhe të dëmshme për shëndetin, me propozim të Kryeshefit të Shtatmadhorisë së Armatës, e kryen organi shtetëror kompetent për punët nga sfera e punës.

Neni 94

(1) Në njësitë ushtarake në të cilat shërbimi kryhet në turne, personeli ushtarak dhe civil në një turn, mund të kryejë shërbim gjatë natës më së gjati një javë pandërprerë gjatë katër javëve.

(2) Kohë e natës sipas paragrafit (1) të këtij neni, është periudha ndërmjet orës 22.00 dhe orës 6.00 të ditës së ardhshme.

Neni 95

Ushtarët gjatë kohës së shërbimit vullnetar ushtarak, personat në aftësim dhe përsosje profesionale për oficerë, përkatesisht nënëoficerë dhe personeli rezerv aktiv, obligohen që të kryejnë detyra ushtarake dhe të tjera në njësitë ushtarake, në pajtim me orarin për jetesë dhe punë në njësinë ushtarake, të përcaktuar nga Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës ose nga personi i autorizuar prej tij.

Pushimet dhe mungesat

Neni 96

(1) Personeli ushtarak dhe civil i cili punon me orar të plotë të punës, gjatë orarit ditor të punës, ka të drejtë për pauzë prej 30 minutash.

(2) Personeli ushtarak dhe civil i cili punon me orar më të shkurtër të punës, por më së paku katër në ditë, ka të drejtë për pauzë në kohëzgjatje prej 15 minutash.

(3) Zgjatja e pauzës në rast të sistemimit jo të drejtë ose risistemimit të përkohshëm të orarit të punës, përcaktohet proporcionalisht me gjatësinë e orarit ditor të punës.

(4) Pauza mund të caktohet madje pas një ore pune dhe më së voni tri orë, para përfundimit të orarit të punës.

(5) Koha e pauzës gjatë ditës punuese, llogaritet në orarin e punës dhe për të njëjtën paguhet rrogë.

Neni 97

(1) Personeli ushtarak dhe civil ka të drejtë pushimi ndërmjet dy ditëve pune të njëpasnjëshme, në kohëzgjatje të pandërprerë prej së paku 12 orësh.

(2) Personeli ushtarak dhe civil, ka të drejtë të pushimit javor në kohëzgjatje së paku prej 24 orësh pandërprerë, ndërsa nëse për arsyje objektive, teknike dhe organizative është e domosdoshme që të punojë në ditën e pushimit të tij javor, doemos duhet t'i sigurohet pushim i atillë gjatë javës së ardhshme të punës.

Neni 98

(1) Personeli ushtarak dhe aktiv civil, ka të drejtë të pushimit të paguar vjetor gjatë një viti kalendarik në kohëzgjatje së paku prej 20, ndërsa më së shumti prej 32 ditësh pune.

(2) Personeli ushtarak dhe civil aktiv, më i moshuar se 45 vjet, invalidi, personeli ushtarak dhe civil me së paku me 60% dëmtitime trupore dhe personeli ushtarak dhe civil i cili kuron dhe ruan fëmijë me mangësi shpirtërore dhe trupore, ka të drejtë edhe për tri ditë pune të pushimit vjetor.

(3) Festat, të shtunat dhe të dielat dhe ditët e lira, mungesat për shkak të pushimit mjekësor si dhe mungesat tjera të arsyeshme nga puna, nuk llogariten në ditët e pushimit vjetor.

(4) Si ditë pushimi vjetor konsiderohet çdo ditë pune, e cila sipas orarit të punës është caktuar si ditë pune.

(5) Për të drejtën e shfrytëzimit të pushimit të paguar vjetor, miratohet aktvendim.

Neni 99

(1) Pushimi vjetor sipas rregullit shfrytëzohet gjatë vitit kalendarik.

(2) Pushimi vjetor mund të shfrytëzohet më së shumti në tri pjesë, me atë që një pjesë shfrytëzohet pa ndërprerë në kohëzgjatje së paku prej 12 ditësh pune gjatë vitit kalendarik, ndërsa pjesa e mbetur më së voni deri më 30 qershor të vitit të ardhshëm kalendarik.

(3) Nëse në vitin kalendarik në të cilin themelon marrëdhënie pune personeli ushtarak aktiv dhe civil nuk ka një vit pune, ka të drejtë të pushimit vjetor me kohëzgjatje prej 2 ditësh pune, për secilin muaj të kaluar në punë por jo më shumë se 20 ditë pune.

(4) Pushimi vjetor që nuk është shfrytëzuar në vitin kalendarik rrjedhës për shkak të mungesës për shkak të pushimit mjekësor ose lëndimit, pushimit të lindjes ose pushimit për kurimin dhe ruajtjen e fëmijës, përkatësisht dërgimit në afësim dhe përsosje profesionale, personeli ushtarak dhe civil ka të drejtë që ta shfrytëzojë deri më 30 qershor të vitit të ardhshëm kalendarik.

Neni 100

Personeli ushtarak dhe civil i cili sipas nevojës së shërbimit dërgohet për pjesëmarrje në aktivitete ushtruese, trajnim, operacione humanitare ose paqësore jashtë territorit të Republikës, ndërsa i cili për shkak e objektive pa fajin e vet nuk e ka shfrytëzuar pushimin vjetor, ka të drejtë që ta shfrytëzojë pushimin vjetor deri në fund të vitit të ardhshëm kalendarik.

Neni 101

Kohëzgjatja e pushimit vjetor, përcaktohet në bazë të kritereve si vijojnë:

a) kohëzgjatjes së përvojës së punës;

b) ndërlirimtë së punës;

c) kushteve për punë dhe

ç) gjendjes shëndetësore.

a) Kohëzgjatja e përvojës së punës;

- prej 1 deri në 10 vjet përvojë pune.....një ditë pune,

- prej 10 deri në 20 vjet përvojë pune.....dy ditë pune,

- prej 20 deri në 25 vjet përvojë pune.....tri ditë pune

dhe

- mbi 25 vjet përvojë pune.....pesë ditë pune.

b) Ndërlirimë në punë:

- arsimi i mesëm..... dy ditë dhe

- Akademia Ushtarakë ose arsimi tjetër i lartë....tri ditë.

c) Kushtet për punë:

- vende pune të dëmshme për jetën dhe

shëndetin.....katër ditë.

ç) Gjendja shëndetësore (me aftësi të zvogëluar dhe të mbetur pune, dëmtim trupor).....1 ditë.

Neni 102

Personeli ushtarak dhe civil ka të drejtë që një ditë nga pushimi vjetor ta shfrytëzojë sipas dëshirës së vet në ditën të cilën vet ai do ta caktojë, nëse kjo nuk e rrezikon më seriozisht procesin e punës, për çfarë doemos duhet ta njoftojë oficerin epror të drejtpërdrejtë, më së voni tri ditë para shfrytëzimit të pushimit vjetor.

Neni 103

(1) Personeli ushtarak dhe civil, nuk mund të heqë dorë nga e drejta e pushimit ditor, javor dhe vjetor me pagesë, as që kjo e drejtë nuk mund t'i shkurtohet.

(2) Me përgjashtim, kur nevojat e shërbimit nuk e lejojnë shfrytëzimin e pushimit vjetor, personeli ushtarak dhe civil i cili me urdhër të komandantit të batalionit, eprorit të barabartë me të ose më të lartë, nuk do ta shfrytëzojë pushimin vjetor ose një pjesë të tij, ka të drejtë zhëdëtimi për ditët e pashfrytëzuara të pushimit vjetor, në lartësi të rrogës mesatare të personelit ushtarak dhe civil, për ato ditë.

(3) Personeli ushtarak dhe civil pas ndërprerjes së marrëdhënieve së punës përkatësisht shërbimit në çfarëdo baze, ka të drejtë zhëdëtimi për ditët e pashfrytëzuara të pushimit vjetor.

Neni 104

Për fillimin e shfrytëzimit të pushimit mjekësor, personeli ushtarak dhe civil obligohet që në afat prej 24 orësh, ta njoftojë oficerin epror.

Neni 105

(1) Personeli ushtarak: aviator (anëtar i ekuipazhit), zhytës, parashutist, specialist ushtarak, punëtor në shërbimin e radarëve, vëzhgues përmes radios, penguesi dhe goniometristi, muzikanti i instrumenteve frysore dhe punëtor për zbulimin dhe shkatërrimin dhe delaborimin e municioneve për shkak të minave-shpërthyese, për shkak të ruajtjes së shëndetit dhe kondicionit fizik, ka të drejtë që një herë në vit të organizojnë rekreacion dhjetëditësh në qendra rekreative-sportive ose qendra për rehabilitim, nën kontroll të instrukturëve dhe mjekëve specialistë.

(2) Rekreacioni bëhet në pajtim me planin të cilin e miraton Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës.

Neni 106

Personelit ushtarak aktiv dhe civil, anëtar i skuadrës shtetërore sportive, mundet t'i lejohet mungesë me pagesë nga puna në kohëzgjatje prej 30 ditësh, gjatë një viti kalendarik për shkak të përgatitjeve dhe pjesëmarrjes në lojëra olimpike dhe në kampionë evropiane dhe botërore.

Neni 107

(1) Personeli ushtarak dhe civil, ka tē drejtē mungese nga puna me kompensim tē rrugës deri nē shtatē ditē pune nē një viti kalendarik, nē rastet si vijojnë:

- pēr lidhjen e martesës.....tri ditē,
- pēr lidhjen e martesës sē fëmijëve.....dy ditē,
- pēr lindjen ose adoptimin e fëmijës .....dy ditē,
- pēr vdekjen e bashkëshortit ose fëmijës.....pesë ditē,
- pēr vdekjen e prindit, vëllait ose motrës.....dy ditē,
- pēr vdekjen e prindit tē bashkëshortit.....dy ditē,
- pēr vdekjen e gjyshit ose gjyshes.....një ditē,
- pēr dhënien e provimit profesional ose provimit tjetër pēr nevojat e Ministrisë sē Mbrojtjes, pērkatesisht Armatës.....tri ditē,
- pēr shpërnguljen e familjes nga një vend nē vend tjetër.....tri ditē,
- pēr shpërnguljen e familjes nē tē njëtin vend.....dy ditē dhe
- pēr fatkeqësi elementare.....tri ditē.

(2) Nē rastet nga paragrafi (1) i këtij neni, mungesa nga puna shfrytëzohet nē ditët e zgjatjes së shkakut dhe nuk mundet tē shkurtohet nga ana e oficerit epror.

(3) Mungesa nga paragrafi (1) i këtij neni, mundet tē lejohet më shumë herë, me atë që koha e kaluar nē mungesë nē kohëzgjatje mbi shtatë ditë pune gjatë viti kalendarik llogaritet nē pushimin vjetor, përvëç nëse mungesa është lejuar pēr shkak tē vdekjes së bashkëshortit ose fëmijës.

Neni 108

(1) Personelit ushtarak dhe civil pēr shkak tē nevojave tē domosdoshme, me kërkësen e tij mundet t'i lejohet mungesë e papaguar deri nē 90 ditë gjatë një viti kalendarik.

(2) Gjatë kohës së mungesës së papaguar, personelit ushtarak dhe civil i pushojnë tē drejta dhe obligimet nga marrëdhënia e punës.

Neni 109

Personeli ushtarak dhe civil i cili e shoqëron bashkëshortin i dërguar nē punë jashtë vendit, nē kuadër tē bashkëpunimit teknik ndërkombëtar ose kulturor arsimor dhe bashkëpunim shkencor, nē përfaqësítë diplomatike dhe konsullore, me kërkësen e tij i pezullohen tē drejtat dhe obligimet nga marrëdhënia e punës dhe ka tē drejtë që nē afat prej 15 ditësh, nga dita e ndërprerjes së punës së bashkëshortit tē tij jashtë vendit, tē kthehet nē shërbim nē Ministrinë e Mbrojtje pērkatesisht Armatë, nē detyrë sipas gradës së tij pērkatesisht vendin e punës.

Neni 110

(1) Ushtari nē shërbimin vullnetar ushtarak, ka tē drejtë nē një mungesë vikendi çdo muaj, pa kompensimin e shpenzimeve tē rrugës.

(2) Mungesën nga paragrafi (1) i këtij neni, e lejon komandanti i çetës ose eprori më i lartë ushtarak.

Neni 111

(1) Kadeti nē Akademinë Ushtarake, ka tē drejtë nē pushim semestral veror dhe dimëror sipas rregullave të Akademisë Ushtarake dhe nē dy mungesa vikendi çdo muaj.

(2) Mungesat nga paragrafi (1) i këtij neni, i lejon dekanë i Akademisë Ushtarake.

Neni 112

(1) Personi nē aftësim profesional dhe përsosje pēr oficer pērkatesisht nēnoficer, ka tē drejtë nē dy mungesa vikendi çdo muaj, pa kompensimin e shpenzimeve tē rrugës.

(2) Mungesat e personave nga paragrafi (1) i këtij neni, i lejon komandanti i çetës ose eprori më i lartë ushtarak.

(3) Oficerët pērkatesisht nēnoficerët pas përgatitjes së tyre nē gradën fillestare, pas përfundimit tē shkollimit pērkatesisht aftësimit profesional dhe përsosjes pēr oficer pērkatesisht nēnoficer, kanë tē drejtë nē shtatë ditë mungese tē paguar para paraqitjes nē detyrë.

(4) Tē drejtat nga paragrafi (3) tē këtij neni, u takojnë personave tē cilët nuk kanë themeluar marrëdhënie pune me Ministrinë e Mbrojtjes.

Neni 113

(1) Personeli ushtarak dhe civil i cili vullnetarisht dhuron gjak, ka tē drejtë mungese nga puna nē dy ditë pune tē njëpasnjëshme pēr çdo dhënie tē gjakut.

(2) Ditët e lira illogariten si tē jetë nē punë, pērkatesisht nē shërbimin e afatit ushtarak.

Neni 114

Pēr shkak tē angazhimit tē veçantë dhe suksesit nē kryerjen e detyrës së dhëne, komandanti i batalionit ka tē drejtë që personelit ushtarak dhe civil nē njësinë ushtarake me tē cilën komandon, t'i lejojë mungesë tē paguar nga puna nē kohëzgjatje prej një dite, ndërsa komandanti i brigadës, nē kohëzgjatje prej tri ditësh.

Neni 115

(1) Personeli ushtarak aktiv dhe civil doemos duhet së paku 30 ditë para shfrytëzimit tē pushimit vjetor, tē jetë i lajmëruar pēr orarin dhe kohëzgjatjen e pushimit vjetor.

(2) Aktvendim pēr shfrytëzimin e pushimit vjetor dhe mungesave tjera nga puna tē personelit ushtarak dhe civil, e miraton komandanti i batallionit dhe eprori i barabartë me tē ose më i lartë ushtarak.

(3) Kundër aktvendimit pēr shfrytëzimin e pushimit vjetor, mundet tē parashtrohet ankesë te eprori më i lartë i drejtpërdrejtë i eprorit i cili e ka miratuar aktvendimin, nē afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit tē aktvendimit.

Neni 116

(1) Kur nevojat e paprlongueshme tē shërbimit atë e kërkojnë, komandanti i batalionit dhe eprori i barabartë me tē ose më i lartë ushtarak, mundet që personelit civil ose ushtarak t'iа prolongoje, pērkatesisht ndërpresë shfrytëzimin e pushimit vjetor, ndërsa ushtarit nē shërbimin vullnetar ushtarak t'iа prolongoje pērkatesisht ndërpresë shfrytëzimin e mungesës.

(2) Prolongimi, pērkatesisht ndërprerja e shfrytëzimit tē pushimit vjetor, bëhet me shkrim.

(3) Nē rastet nga paragrafi (1) i këtij neni, personeli ushtarak dhe civil ka tē drejtë nē kompensimin e shpenzimeve reale tē krijuara me prolongimin, pērkatesisht ndërprerjen e pushimit vjetor ose mungesës.

Neni 117

Pēr çështjet tē cilat nuk janë tē rregulluara nē Kreu X. "Orari i punës, pushimet dhe mungesat" nē këtë ligj, do tē zbatohen dispozitat nga Ligji pēr marrëdhëniet e punës.

XI. PËRGJEGJËSIA E PERSONELIT USHTARAK DHE CIVIL

Përgjegjësia materiale

Neni 118

(1) Personeli ushtarak dhe civil i cili me qëllim ose pakujdesi tē skajshme do tē shkaktojë dëm nē mjetet e Republikës së Maqedonisë, nē lidhje me kryerjen e shërbimit nē Armatë, obligohet që ta kompensojë dëmin.

(2) Nëse dëmin e shkaktojnë më shumë persona, çdo person është i obliguar pēr pjesën e dëmit që e ka shkaktuar.

(3) Nëse për çdo person nuk mundet të përcaktohet pjesa e dëmit që e ka shkaktuar, llogaritet se të gjithë personat janë në mënyrë të barabartë përgjegjës dhe dëmin e kompensojnë në pjesë të njëjtë.

(4) Nëse më shumë persona kanë shkaktuar dëm me vepër penale me paramendim, për dëmin përgjigjen në mënyrë solidare.

Neni 119

Llogaridhënsit dhe manipuluesit me mjetet financiare dhe pajisjet, përgjigjen për dëmin e mjeteve të cilat u janë ngarkuar në ruajtje, nëse nuk dëshmojnë se dëmin e ka shkaktuar personi tjetër, ose është shkaktar rastësish ose si pasojë e fuqisë madhore.

Neni 120

(1) Ministria e Mbrojtjes është e obliguar që ta kompensojë dëmin material që personeli ushtarak dhe civil me kryerjen e shërbimit në Armatë, do ta shkaktojë ndaj personave të tretë.

(2) Ministria e Mbrojtjes kundër personelit ushtarak dhe civil nga paragrafi (1) të këtij neni, do të ngrëjë procedurë për kompensimin e pagimit të bërë, nëse personeli ushtarak dhe civil dëmin ndaj personave të tretë e ka shkaktuar me qëllim ose me pakujdesi të skajshme.

Neni 121

(1) Nëse personeli ushtarak dhe civil pëson dëm në lidhje me kryerjen e shërbimit në Armatë, Ministria e Mbrojtjes është e obliguar që t'ia kompensojë dëmin sipas parimeve të përgjithshme për përgjegjësinë për dëmin.

(2) Nëse në afat prej 60 ditësh nga pranimi i kërkesës, Ministria e Mbrojtjes dhe personeli ushtarak dhe civil, nuk merren vesh për kompensimin e dëmit, personeli ushtarak dhe civil ka të drejtë që të kërkojë kompensimin e dëmit para gjykatës kompetente.

Neni 122

(1) Personeli ushtarak dhe civil i cili është përgjegjës për dëmin, mundet për shkaqe të arsyeshme të jetë pjesërisht ose tërësish i liruar nga obligimi që ta kompensojë dëmin.

(2) Si shkaqe të arsyetuara nga paragrafi (1) i këtij, neni llogariten rastet kur:

- dëmi nuk është shkaktuar me qëllim,
- dëmi është bërë gjatë kryerjes së trajnimit ushtarak ose ushtrimit që kryhet në kushte të këqija kohore, terren të panjohur dhe të pakalueshëm,
- dëmi është shkaktuar për shkak të vendosjes së pajisjeve, në mënyrën e cila nuk i përgjigjet kushteve të caktuara,
- dëmi është shkaktuar në rrethana nga të cilat nuk do mund të iket ose
- nëse me pagimin e kompensimit të dëmit, rrezikohet ekzistensa e personelit ushtarak dhe civil dhe familjes së tij.

(3) Aktvendimi për lirimin nga obligimi për kompensimin e dëmit, mundet të miratohet vetëm në procedurë për përgjegjësi materiale.

Neni 123

(1) Për përgjegjësinë materiale të personelit ushtarak dhe civil dhe për obligimin për kompensimin e dëmit ose për ndërprerjen e procedurës, me vendim vendos komandanti i batalionit, eprori i barabartë me atë ose më i lartë ushtarak, për të cilën me aktin për formacionin e Armatës është e paraparë grada nënkolonel ose gradë më e lartë.

(2) Me përjashtimin nga paragrafi (1) i këtij neni, për përgjegjësinë materiale të personelit ushtarak dhe civil, për obligimin për kompensimin e dëmit ose për ndërprerjen e procedurës, me aktvendim vendosin:

- ministri i Mbrojtjes ose personi i autorizuar nga ai, për personelin ushtarak dhe civil të sistemuar në detyrë në Ministrin e Mbrojtjes, organe tjera të pushtetit shtetëror, shoqëri tregtare, ndërmarrje publike, institucione dhe shërbime,

- eprori kompetent ushtarak nga njësia-institucioni i ri në të cilin personi është emëruar, për dëmin e shkaktuar në njësinë përkatesisht institucionin paraprak, për të cilin do të merret vesh pas shkuarjes së personelit ushtarak dhe civil në njësinë tjetër, përkatesisht institucion dhe

- eprori kompetent ushtarak nga njësia përkatesisht institucioni në të cilin personi e kryen detyrën, për dëmin e shkaktuar në më shumë njësi, përkatesisht institucion.

(3) Kundër aktvendimit nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, personeli ushtarak dhe civil ka të drejtë ankesë deri te oficeri epror ushtarak i drejtpërdrejtë i eprorit i cili e ka miratuar aktvendimin, përkatesisht deri te ministri i Mbrojtjes, nëse aktvendimin e ka miratuar Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës, ose deri te komisioni i shkallës së dyte i Qeverisë së Republikës të Maqedonisë, nëse aktvendimin e ka miratuar ministri i Mbrojtjes ose personi i autorizuar nga ai, në afat prej tetë ditësh nga pranimi i aktvendimit.

Neni 124

(1) Në procedurën për përcaktimin e përgjegjësisë materiale, ministri i Mbrojtjes, përkatesisht eprorët ushtarakë nga neni 123 i këtij ligji, formojnë komision për përcaktimin e përgjegjësisë materiale.

(2) Komisioni nga paragrafi (1) i këtij neni, e përcakton ekzistim e dëmit material, lartësinë e tij, rrëthanat nën të cilat është shkaktuar, kush e ka shkaktuar dëmin dhe kush duhet ta kompensojë, ose përcakton nëse janë plotësuar kushtet për ndërprerjen e procedurës dhe jep propozim te eprori kompetent i cili vendos për dëmin.

Neni 125

Procedura për përcaktimin e përgjegjësisë materiale, ndërpritet në rastet si vijojnë:

- kur do të përcaktohet se nuk ka dëm ose përgjegjësi nga personi i paraqitur për dëmin e shkaktuar,
- kur gjatë procedurës, personi do ta pranojë përgjegjësinë dhe do ta kompensojë dëmin e shkaktuar,
- kur pas marrjes së të gjitha masave që të gjendet kryerësi i dëmit, i njëjtë do të mbetet i panjohur ose
- për shkak të vdekjes të kryerësit të dëmit.

Neni 126

Nëse personeli ushtarak dhe civil në afat prej tre muajsh nga përfundimi i aktvendimit për kompensimin e dëmit nuk e kompenzon dëmin, Ministria e Mbrojtjes do të ngrëjë procedurë për kompensimin e dëmit, para gjykatës kompetente.

Neni 127

Mënyrën e përcaktimit të përgjegjësisë materiale të personelit ushtarak dhe civil, e përcakton ministri i Mbrojtjes.

Përgjegjësia disciplinore

Neni 128

(1) Personeli ushtarak dhe civil, personalisht është përgjegjës për kryerjen e detyrave zyrtare.

(2) Personeli ushtarak dhe civil mban përgjegjësi disciplinore për cenimin e disciplinës ushtarake.

(3) Personeli ushtarak dhe civil mbajnë përgjegjësi disciplinore për:

- 1) parregullsi disciplinore dhe
- 2) kundërvajtje disciplinore.

(4) Përgjegjësia për veprën e kryer penale, përkatesisht kundërvajtjen, nuk e përjashton përgjegjësinë disciplinore të personelit ushtarak dhe civil.

Neni 129

(1) Parregullsi disiplinore paraqet cenim më të lehtë të parëndësishëm të disiplinës ushtarake, përkatësish cenim më të lehtë të autoritetit të shërbimit, ose autoritetit të personelit ushtarak dhe civil.

(2) Parregullsi disiplinore është:

1) mosardhja në punë në kohën e caktuar dhe ikja prej pune para përfundimit të orarit të punës edhe krahas vërejtjes nga i eprori i drejtpërdrejtë;

2) ruajtja e parregullt e shkresave dhe të dhënëve zyrtare;

3) mosardhja e paarsyeshme në punë deri në dy ditë pune, gjatë një viti kalendarik;

4) mbajtja e parregullt e uniformës;

5) keqpërdorimi i legjitimacionit zyrtar;

6) moslajmërimi i paarsyeshëm i eprorit të drejtpërdrejt, për pengesën e mosardhjes në punë në afat prej 24 orësh;

7) lajmërimi jo në kohë i eprorit, nga i cili mund të rrjedhin pasoja të konsiderueshme për shërbimin;

8) refuzimi i aftësimit dhe përsosjes profesionale dhe llojeve të ndryshme të trajnimit, në të cilat dërgohen personeli ushtarak dhe civil;

9) sjellja joshembulllore me të cilën cenohet autoriteti i Armatës dhe

10) mosdisiplina në pilotim dhe parashutizëm, e cila do të mund të sjellë rrezikim më të lehtë të personave dhe dëmtim të mjeteve materiale teknike.

Neni 130

Për parregullsi disiplinore, mund të shqiptohet njëra nga masat disiplinore në vijim:

1) paralajmërim me shkrim dhe

2) dënim me para në lartësi prej 10% nga shuma njëmuore e rrogës së paguar në muajin e fundit para kryerjes së parregullsisë disiplinore, në kohëzgjatje prej një deri në tre muaj për personelin ushtarak aktiv, përkatësish 10% prej shumës njëmuore të kompensimit mujor të paguar për personelin rezerv aktiv.

Neni 131

(1) Shkelja disiplinore paraqet cenim më të rëndë të disiplinës ushtarake, përkatësish cenim më të rëndë të autoritetit të shërbimit ose autoritetit të personelit ushtarak dhe civil.

(2) Shkelje disiplinore është:

1) refuzimi ose moskryerja e urdhrit;

2) moskryerja ose kryerja e pandërgjegjshme, e pahishme, jo në kohë ose e pakujdeshme e detyrave;

3) dhënia e informatave të klasifikuara dhe kujdesi i pamjaftueshëm në ruajtjen e akteve ushtarake dhe informacioneve të klasifikuara;

4) nxitja ose ndihma personit që të kryejë cenim të disiplinës;

5) mosrespektimi i masave të sigurisë të cilat mund ta rrezikojnë jetën dhe shëndetin e njerëzve dhe pronën dhe cenimi i dispozitave përmbytje mëndafshi jetësor;

6) njoftimi i gabuar, me qëllim me paramëndim, parashtrimi i të dhënave dhe dokumenteve të pavërteta ose fshehja e të dhënave në lidhje me kryerjen e shërbimit ushtarak;

7) futja dhe përdorimi i alkoolit, drogave narkotike dhe substancave psikotropike dhe lëndëve tjera narkotike, në objektet ushtarake dhe hapësirat e punës ku kampojnë njësitë ushtarake ose kryhen aktivitetë trajnuese të Armatës, ose kryerja e shërbimit nën ndikim të alkoolit ose mjeteve narkotike;

8) sjellja ofenduese ose agresive me të cilën është shkaktuar ose do të shkaktohen pasoja për pronën, personat dhe shërbimin në Armatë, si dhe jetën dhe shëndetin e njerëzve dhe mjedisin jetësor;

9) shëmangja e kontrolleve mjekësore, për përcaktimin e aftësive përmbytje;

10) keqpërdorimi i pushimit mjekësor;

11) keqpërdorimi i pozitës zyrtare ose tejkalimi i autorizimeve zyrtare;

12) shprehja dhe paraqita e qëndrimeve dhe bindjeve politike në shërbim, dhe shkaktimi i mosdurimit nacional, fetar dhe racor;

13) cenimi i dinjitetit dhe autoritetit të eprorit dhe më të vjetrit;

14) veprimi me të cilin cenohet dinjiteti dhe autoriteti i vartësit dhe më të riut, ose shkelen të drejtat të cilat u takojnë në pajtim me ligjin;

15) qëndrimi i pakujdeshëm ndaj pronës së ngarkuar, vjedhja, përvetësimi ose shkaktimi i dëmit mjeteve të Ministrisë së Mbrojtjes dhe Armatës;

16) shqetësimi gjinor, i shprehur nëpërmjet sjelljes verbale, joverbale ose fizike të karakterit gjinor, me të cilin bëhet cenimi i dinjitetit të personelit ushtarak dhe civil, e cila shkakton frikë ose krijon sjellje të pakëndshme, përulëse ose ofenduese;

17) mosrespektimi i rendit dhe disiplinës, të përcaktuar me rregullat përmbytje dëshmi dëshmi;

18) pranimi i dhuratave ose llojit tjetër të interesit, me qëllim të përfisimit të dobisë pronësore kundërligjore;

19) përsëritja e parregullsisë disiplinore;

20) mungesa e paarsyeshme nga puna, tri ditë pune të njëpasnjëshme ose pesë ditë pune gjatë një viti;

21) bashkëpjesëmarrja në shkeljen disiplinore ose veprën penale;

22) mosmarrja e masave dhe procedurave përmbytje dëshmi dëshmi;

23) lëshimi i paarsyeshëm i detyrës kthimi jo në kohë në detyrë, në njësinë ushtarake ose institucion;

24) vënia e interesit personal financiar në konflikt me pozitën dhe statutin e personelit ushtarak dhe civil;

25) disponimi i paligjshëm me mjetet e ngarkuara materiale;

26) shqetësimi psikik në vendin e punës (mobingu), i shprehur nëpërmjet sjelljes negative nga individi ose grupi, që përsëritet shpesh (së paku në periudhën prej gjashtë muajsh), ndërsa paraqet cenim të dinjitetit, integritetit, autoritetit dhe nderit të personelit ushtarak dhe civil dhe shkakton frikë ose krijon sjellje armiqësore, përulëse ose ofenduese, që mund të shkaktojë ndërprerje të marrëdhënies së punës përkatësishët shërbimit, ose lëshimin e vendit të punës;

27) mosdisiplina në pilotim dhe parashutizëm, që do të mund të kontribuonte përmbytje dëshmi dëshmi;

28) veprimi me të cilin çdo herë dhe në çdo vend, pa dallim nëse janë në uniformë ose jo, personeli ushtarak dhe civil nuk kanë kujdes përmbytje e tyre, ka sjellje joshembulllore, nuk e përfaqëson Armatën dhe nuk e mbrojnë autoritetin dhe dinjitetin e Armatës dhe

29) veprimi tjetër në kundërshtim me rregullat dëshmi dëshmi;

Neni 132

Për shkelje disiplinore, personelit ushtarak aktiv, personelit rezerv aktiv dhe personelit civil, mundet t'u shqiptohen masat disiplinore si vijojnë:

1) dënim me para në lartësi prej 10% deri në 30% nga shuma njëmuore e rrogës së paguar në muajin e fundit, para kryerjes së shkeljes disciplinore në kohëzgjatje prej një deri më gjashtë muaj, personelit ushtarak aktiv dhe civil, përkatesisht 10% deri në 30% prej shumës njëmuore të kompensimit mujor të paguar për personelin rezerv aktiv;

2) ndalimi për avancim në gradë më të lartë në kohë prej një viti;

3) ndalimi për realizimin e të drejtës për gradë më të lartë të karrierës, në kohë prej një viti;

4) heqja e gradës dhe kthimi në gradën e mëparshme;

5) humbja e gradës dhe

6) ndërprerja e marrëdhënies së punës, përkatesisht ndërprerja e statutit të personelit ushtarak aktiv.

Neni 133

Personelit ushtarak nga neni 3 paragrafi (1) pika 1 nënpika b) të këtij ligji, për shkak të cenimit të disciplinës ushtarake, mund t'u shqiptohen masat disciplinore në vijim:

1) paralajmërimi me shkrim;

2) humbja e së drejtës së një mungese vikendi;

3) heqja e gradës dhe kthimi në gradën e mëparshme dhe

4) largimi i kadetit nga Akademia Ushtarake, përkatesisht i personit në aftësim dhe përsosje profesionale përfundimtar.

Neni 134

Gjatë shqiptimit të masave disciplinore, merret parasysh pësha e cenimit të disciplinës ushtarake dhe pasojat nga ai cenim, shkalla e përgjegjësisë së kryerësit, rr Ethanat në të cilat është kryer cenimi, puna dhe sjellja e mëparshme e kryerësit dhe rr Ethanat tjera lehtësuese dhe rënduese.

Neni 135

Shuma e dënameve në para e shqiptuar gjatë një muaji për parregullsi disciplinore dhe shkelje disciplinore, nuk mund të tejkalojë 30% nga shuma e rrogës së tij të përgjithshme përfundimtar.

Neni 136

(1) Personeli ushtarak dhe civil ka të drejtë që të parashtronjë iniciativë për ngritjen e procedurës disciplinore kundër personelit ushtarak dhe civil, e cila doemos duhet të jetë e arsyetur.

(2) Iniciativa nga paragrafi (1) i këtij neni, parashtron përshtrohet deri te personat kompetentë për shqiptimin e masave disciplinore nga neni 139 i këtij ligji.

(3) Gjatë procedurës disciplinore, kryerësit të cenimit të disciplinës ushtarake, doemos duhet t'i mundësohet që të prononcohet përfundimtar.

Neni 137

(1) Masat disciplinore të personelit ushtarak dhe civil, shqiptohen me aktvendim.

(2) Me aktvendim vendoset edhe përfundimtar poshtë të propozimit, përkatesisht përfundimtar.

Neni 138

(1) Kundër aktvendimit me të cilin është shqiptuar masat disciplinore, personeli ushtarak dhe civil ka të drejtë ankesë.

(2) Ankesa parashtron përfundimtar në afat prej tetë ditësh nga dita e dorëzimit të aktvendimit, te eprori i drejtëpërdrejtë i personit i cili e ka miratuar aktvendimin me të cilën është shqiptuar masa disciplinore.

(3) Për ankesën e parashtron përfundimtar kundër aktvendimit të miratuar nga Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës vendos ministri i Mbrojtjes, ndërsa përfundimtar.

(4) Aktvendimi i miratuar pas ankesës është përfundimtar.

Neni 139

(1) Masa disciplinore shqiptojnë:

1) komandanti i çetës, për masat disciplinore:

- paralajmërim me shkrim dhe

- humbje e të drejtës së një mungese vikendi;

2) Komandanti i batalionit, për masat disciplinore:

- paralajmërim me shkrim,

- humbje e së drejtës së një mungese vikendi dhe

- dënim me para në lartësi deri 15% nga shuma njëmuore e rrogës së paguar në muajin e fundit, në kohëzgjatje prej një deri në tre muaj për personelin aktiv ushtarak, përkatesisht 15% prej shumës njëmuore të kompensimit mujor, të paguar përfundimtar.

3) komandanti i batalionit të pavarur dhe komandanti i regjimentit-brigadës, për masat disciplinore:

- paralajmërim me shkrim,

- humbje e së drejtës së një mungese vikendi,

- dënim me para në lartësi prej 20% nga shuma njëmuore e rrogës së paguar në muajin e fundit, në kohëzgjatje prej një deri në gjashtë muaj përfundimtar.

- dënim me para në lartësi deri 25% prej shumës njëmuore të rrogës së paguar në muajin e fundit, në kohëzgjatje prej një deri në gjashtë muaj.

- përfundimtar, përfundimtar.

4) komandantët e komandave të para vartëse të Shtatmadhorisë së Armatës, për masat disciplinore:

- paralajmërim me shkrim,

- humbje e së drejtës në një mungesë vikendi,

- dënim me para në lartësi deri 25% prej shumës njëmuore të rrogës së paguar në muajin e fundit, në kohëzgjatje prej një deri në gjashtë muaj.

- përfundimtar, përfundimtar.

5) dekani i Akademisë Ushtarake përfundimtar:

- përfundimtar, përfundimtar.

6) eprorët ushtarakë në poste udhëheqëse në Shtatmadhorinë së Armatës, përfundimtar.

- paralajmërim me shkrim dhe

- dënim me para në lartësi deri në 20% prej shumës njëmuore të rrogës së paguar në muajin e fundit, në kohëzgjatje prej një deri në gjashtë muaj.

7) Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës, përfundimtar:

- paralajmërim me shkrim,

- dënim me para në lartësi deri 30% prej shumës njëmuore të rrogës së paguar në muajin e fundit, në kohëzgjatje prej një deri në gjashtë muaj.

- heqje e gradës dhe kthimi në gradën e mëparshme përfundimtar.

- ndalimi përfundimtar.

8) ministri i Mbrojtjes ose person i autorizuar nga ai, pér masat disiplinore:

- paralajmérim me shkrim pér eprorët ushtarakë deri në gradën kolonel me detyrë në Ministrinë e Mbrojtjes, përfaqësítë ushtarake dhe misionet tjera dhe trupa jashtë vendit,

- dënim me para në lartësi prej 30% prej shumës njëmujoare të rrogës së paguar në muajin e fundit, në kohëzgjatje prej një deri në gjashtë muaj pér eprorë ushtarakë deri në gradën kolonel me detyrë në Ministrinë e Mbrojtjes, përfaqësítë ushtarake dhe misione dhe trupa tjerë jashtë vendit,

- heqja e gradës eprorëve ushtarakë deri në gradën kolonel me detyrë në Ministrinë e Mbrojtjes, përfaqësítë ushtarake dhe misione dhe trupa tjerë jashtë vendit,

- ndërprerja e marrëdhënieς së punës pér eprorë ushtarakë deri në gradën kolonel me detyrë në Ministrinë e Mbrojtjes, përfaqësí ushtarake dhe misione dhe trupa tjerë jashtë vendit,

- ndërprerja e statusit të personelit rezerv aktiv dhe

- humbja e gradës pér eprorë ushtarakë të sistemuar me detyrë në Armatë dhe me detyrë në Ministrinë e Mbrojtjes, përfaqësítë ushtarake dhe misione dhe trupa tjerë jashtë vendit.

(2) Rregullat më të afërtë pér përgjegjësinë disiplinore të eprorëve ushtarakë me gradën gjeneral, i miraton Presidenti i Republikës dhe Komendant Suprem i Armatës.

Neni 140

(1) Eprorët kompetentë ushtarakë pér shqiptimin e masave disiplinore nga neni 139 i këtij ligji, formojnë komision pér zbatimin e procedurës pér përcaktimin e përgjegjësinë disiplinore.

(2) Për shqiptimin e masave disiplinore ndërprerje e marrëdhënieς së punës dhe humbja e gradës, ministri i Mbrojtjes e formon Komision Kryesor Ushtarak Disiplinor.

Neni 141

(1) Ngritura e procedurës disiplinore parashkruhet në afat prej 60 ditësh, nga dita kur eprori është njoftuar pér cenimin e disiplinës ushtarake.

(2) Procedura disiplinore nuk mund tëngritet, nëse nga dita kur është kryer cenimi i disiplinës ushtarake kanë kaluar gjashtë muaj.

(3) Procedura disiplinore në shkallë të parë, nuk mund të mbahet më gjatë se katër muaj, duke llogaritur nga dita e ngritjes së procedurës.

(4) Masa disiplinore nuk mundet të zbatohet pas kalimit të tre muajve, nga dita kur aktvendimi pér masën e shqiptuar disiplinore është bërë i plotfuqishëm.

Neni 142

Personeli ushtarak dhe civil deri në miratimin e aktvendimit përfundimtar pér përcaktimin e përgjegjësisë së tij disiplinore, përkohësisht përjashtohet nga shërbimi, nëse:

- drejtpërdrejt e rrezikon jetën dhe shëndetin e personave, ose pronën me vlerë më të madhe,

- prania e tij e mëtejshme në punë, negativisht reflektohen ndaj shërbimit,

- e pengon ose pamundëson vërtetimin e përgjegjësisë së tij disiplinore dhe

- me veprimet e tij pa dallim nëse është me uniformë ose jo, sillet në mënyre joshembulllore, me çfarë nuk e përfaqëson Armatën dhe nuk e ruan autoritetin dhe dinjitetin e Armatës.

Neni 143

Në rastet nga neni 142 i këtij ligji, personeli ushtarak aktiv dhe civil ka të drejtë rrogë në lartësi prej 60% nga rroga e fundit e paguar, në muajin para ngritjes së procedurës disiplinore e cila përcaktohet me aktvendim.

Neni 144

(1) Aktvendimin pér përjashtim të përkohshëm nga shërbimi, e miraton komandanti i batalionit, eprori ushtarak i barabartë me të ose më i lartë, ndërsa pér eprorë ushtarakë të sistemuar në detyrë në Ministrisë e Mbrojtjes, organet tjera të pushtetit shtetëror, shoqëri tregtare, ndërmarrje publike, institucione dhe shërbime, aktvendimin e miraton ministri i Mbrojtjes ose personi i autorizuar nga ai,

(2) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, në afat prej tetë ditësh mund të parashtrohet ankesë deri te eprori kompetent i drejtpërdrejtë i personit kompetent që e ka miratuar aktvendimin, ndërsa kundër aktvendimit të miratuar nga ministri i Mbrojtjes ose nga personi i autorizuar nga ai, ankesë mund të parashtrohet deri te komisioni i shkallës së dytë i Qeverisë së Republikës të Maqedonisë.

(3) Ankesa nuk e ndalon zbatimin e aktvendimit.

Neni 145

Mënyrën e ngritjes edhe mbajtjes së procedurës disiplinore, pér përcaktimin e përgjegjësisë disiplinore dhe mënyrën e punës së komisionit, më afersisht i përcakton ministri i Mbrojtjes.

XII. SISTEMI I RROGAVE DHE KOMPENSIMIT TË RROGAVE

Rrogat e personelit ushtarak aktiv

Neni 146

(1) Personeli ushtarak aktiv ka të drejtë rroge dhe kompensime të rrogave, në kushtet dhe kritere të përcaktuara me këtë ligj.

(2) Rroga dhe kompensimet e rrogës të personelit ushtarak aktiv, sigurohen në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë.

(3) Rroga shprehet në pikë, ndërsa llogaritet me shumëzimin e numrit të pikave me vlerën e pikës.

(4) Rroga llogaritet dhe paguhet së paku një herë në muaj.

(5) Kontributet dhe tatimi personal mbi të ardhurat pér personelin ushtarak aktiv, i llogarit, mban dhe paguan Ministria e Mbrojtjes me pagimin e rrogës, në pajtim me ligjin.

(6) Ministria e Mbajtjes mban evidencë të rrogave, kompensimeve të rrogave, kompensimeve tjera dhe kontributive të paguara dhe tatimit personal mbi të ardhurat, dhe pér ato personelit ushtarak aktiv i lëshon vërtetim se janë paguar.

Neni 147

Vlera e pikës pér rrogë, përcaktohet me aktvendim nga ministri i Mbrojtjes.

Neni 148

(1) Rroga e personelit ushtarak aktiv, përbëhet nga rroga dhe shtesa të rrogës.

(2) Rroga përcaktohet sipas gradës, detyrës, përvojës së punës dhe shtesës së armatës.

(3) Shtesat e rrogës bazë i përbëjnë: shtesa pér kryerjen e shërbimit specifik ushtarak, shtesa pér kryerjen e shërbimit me rrezik të madh; shtesa pér kryerjen e shërbimit trupor; shtesa pér shkallën e veçantë të arsimt dhe shtesa pér përfaqësim.

Neni 149

Rroga sipas gradës vlerësitet me pikë, si vijon:

Grada	Pikat sipas gradës
Gjeneral i Armatës	855
Gjeneral nënkolonel	795
Gjeneral major	735
Gjeneral brigade	675
Kolonel	605
Nënkolonel	565
Major	525
Kapiten	495
Toger	465
Nëntoger	455
Kryekapter	445
Kapter	440
Reshter më i vjetër i klasës I	430
Reshter më i vjetër	423
Reshter	399
Ushtar profesionist	397

Neni 150

(1) Rroga sipas detyrës vlerësohet në grupe të pikave të përcaktuara sipas gradës, llojut dhe vëllimit të punës, ndërlikueshmërisë dhe përgjegjësisë për kryerjen e detyrës, si vijon:

Grada	Grupi i pikave	Pika për detyrën
Gjeneral	1	520
Gjeneral nënkolonel	2	480
Gjeneral major	3	450
Gjeneral brigade	4	430
	5	350
Kolonel	6	300
	7	260
Nënkolonel	8	210
	9	190
Major	10	165
	11	155
Kapiten	12	140
Toger	13	130
Nëntoger	14	125
Kryekapter	15	115
Kapter	16	110
Reshter më i vjetër i klasës I	17	105
Reshter më i vjetër	18	104
Reshter	19	101
Ushtar profesionist	20	100

(2) Grupi i pikave për çdo detyrë sipas gradës, përcaktohet me aktin për formacion të Armatës, aktit përsistematizimin e vendave të punës në Ministrinë e Mbrojtjes dhe në Akademinë Ushtarake, në të cilat sistemohet personeli ushtarak aktiv.

(3) Nëse eprori ushtarak oficer përkatesisht nënoficer sistemohet në detyrë në organë tjera të pushtetit shtetëror, shoqata tregtare, ndërmarrje publike, institucionale dhe shërbime sipas nenit 2 paragrafit (2) të këtij ligji, ministri i Mbrojtjes me aktvendim do ta përcaktojë grupin e pikave për atë detyrë.

Neni 151

Përvoja e punës vlerësohet në lartësi prej 0,5% nga pjesa e rrogës sipas gradës dhe detyrës për çdo vit të filluar të stazhit të punës, ndërsa më shumë deri në 20%.

Neni 152

(1) Shtesa e armatës i takon për shkak të kushteve të veçanta të shërbimit në Armatën edhe atë për: punë në kushte terreni; kampimi; alarmi; pjesëmarrje në ushtrime ushtarake; ushtrime ushtarake të komandave-shtabeve,

instruktorëve-metodike, ushtrime treguese dhe të ngjashme; dislokimi të përkohshëm të njësive ushtarake dhe institucioneve; gjuajtje; punë më të gjatë nga orari i plotë i punës në javën e punës; punë nate; punë në ndërrime përkatesisht turne; punë gjatë kohës së pushimit javor dhe festave të përcaktuara me ligj; shfrytëzimi dhe ndërprerjes së pushimit vjetor sipas nevojave të shërbimit; zhvendosje; kryerje e shërbimit në të gjitha kushtet si dhe situata tjera të jashtëzakonshme të shkaktuara me nevojat e gatishmërisë luftarake të Armatës.

(2) Shtesa e Armatës llogaritet në lartësinë prej 30% nga rroga sipas gradës dhe detyrës.

Neni 153

(1) Shtesa për rrogë për shërbimin specifik ushtarak, u takon për kryerjen e shërbimit të personelit të fluturimit dhe personelit tjeter të fluturimit; personelit teknik të aviacionit; përfaqësuesve të njësive speciale dhe specialiteteve tjera të veçanta me rëndësi të veçantë për Armatën.

(2) Shtesa nga paragrafi (1) i këtij nenit, vlerësohet me pika në varësi nga detyra dhe kushtet në të cilat kryhet shërbimi, dhe atë prej 50 deri 800 pika.

(3) Për kryerjen e detyrës së instrukturit, detyrës mësimore ose fluturimeve provuese, pilotëve u takon edhe shtesë e veçantë në lartësi deri në 20% nga pikat e përcaktuara për kategorinë e aftësisë profesionale dhe ushtarake të pilotit dhe llojut të mjetit fluturues në të cilin kryhet detyra e instrukturit dhe mësimore, përkatesisht në të cilën është bërë fluturimi provues.

Neni 154

(1) Shtesa e rrogës për kryerjen e shërbimit të ekspozuar në rrezik të madh u takon për punë të ekspozuar në rrezik jetë; lëndime të mundshme; sëmundje dhe infeksione; në kushte lagështie, zhurmë; lartësi; pluhur; rrezatim; temperaturë; tym; përdorim të lëndëve kimike; punë nën tokë; hapësirë të mbyllur pa ndriçim natyror dhe kushte tjera më të rënda të ngjashme dhe specifike për punë, ndikimi i të cilave nuk mundet plotësisht të mënjanohet me zbatimin e masave për siguri dhe shëndet gjatë punës, në pajtim me ligjin.

(2) Shtesa nga paragrafi (1) i këtij nenit, vlerësohet me pika dhe atë prej 10 deri në 100 pikë, varësisht nga detyra dhe kushtet nën të cilat kryhet.

(3) Shtesat nga paragrafi (1) i këtij nenit, përjashtohen ndërmjet veti.

(4) Personeli ushtarak aktiv, e realizon të drejtën e shtesës më të volitshme.

Neni 155

Shtesa e rrogës për kryerjen e shërbimit të trupave, u takon për shërbime në njësi përfundimisht me brigadë dhe vlerësohet me pika dhe atë prej 40 deri në 100 pika, varësisht nga detyra.

Neni 156

(1) Shtesa e rrogës për gradën e veçantë të arsimit, vlerësohet me pika si vijon:

1) për provimin e dhënë të jurisprudencës.....30 pikë;

2) për magjistraturë ose specializim për detyra komanduese shtabi.....30 pikë;

3) për specializimin në veprimtarinë.....90 pikë dhe

shëndetësore.....90 pikë dhe

4) doktoratë shkencë ose shkollë për mbrojtje nacionale.....100 pikë.

(2) Shtesa për rrogë nga paragrafi (1) i këtij nenit, u takon vetëm sipas një baze.

Neni 157

Shtesa e rrogës për përfaqësim nga neni 81 i këtij ligji, llogaritet në lartësinë prej 10% nga rroga, sipas gradës dhe detyrës të cilën personi e përfaqëson.

Neni 158

Lartësinë e shumës së shtesës përrrogë nga nenet 153, 154 dhe 155 nga ky ligj, varësishet nga kushtet në të cilat kryhen detyra, i rregullon ministri i Mbrojtjes.

Neni 159

Shtesa përrrogë nga nenet 153 deri 157 nga ky ligj, nuk përashtohen ndërmjet veti.

Neni 160

(1) Oficerët me grada gjenerali, krahas shtesave përrrogën bazë nga nenet 153 deri 157 të këtij ligji, mund ta realizojnë edhe të drejtën e shtesës së veçantë, për shkak të kryerjes së punëve profesionale për organizim, përgatitje dhe komandim të Armatës.

(2) Shtesa nga paragrafi (1) i këtij nenii vlerësohet me pikë, varësishet nga grada dhe atë prej 100 deri në 700 pikë.

(3) Lartësinë e shtesës nga paragrafi (2) të këtij nenii, me rregullore e përcaktion ministri i Mbrojtjes.

Kompensimet e rrogave**Neni 161**

Personeli ushtarak aktiv ka të drejtë në kompensime përrrogë gjatë kohës së mungesës nga puna dhe atë: gjatë kohës së pushimit vjetor; pushimit mjekësor; shtatzënisë; lindjes dhe amësisë; kurimit të fëmijës; kualifikimit dhe rikualifikimit; aftësimit dhe përsosjes profesionale si dhe lajmërimi në ftesat e organeve gjyqësore etj.

Neni 162

Kompensimi i rrugës gjatë kohës së shfrytëzimit të pushimit vjetor të personelit ushtarak aktiv, është në lartësi të rrugës dhe shtesave të rrugës që do t'i merrte në muajin rrjedhës kur do të ishte në punë.

Neni 163

(1) Kompensimi i rrugës gjatë kohës së mungesës nga puna për shkak të pushimit mjekësor të personelit aktiv ushtarak, është:

- për pushim mjekësor deri në shtatë ditë - 70%,
- për pushim mjekësor deri në 14 ditë duke filluar nga dita e parë e pushimit mjekësor - 80% dhe
- për pushim mjekësor deri në 21 ditë për të gjitha ditët - 90% nga rruga e personelit ushtarak aktiv, e paguar në vitin paraprak.

(2) Për sëmundje profesionale dhe lëndime në punë, kompensimi përcaktohet në lartësi prej 100% nga baza e përcaktuar në paragafin (1) të këtij nenii.

Neni 164

Kompensimi i rrugës gjatë kohës së mungesës nga puna për shkak të shtatzënisë, lindjes dhe amësisë si dhe për kurim të fëmijës dhe lajmërimi në ftesat e organeve gjyqësore dhe tjera të personelit ushtarak aktiv, llogaritet dhe paguhet në pajtim me rregullat përmarrëdhënies pune.

Neni 165

Kompensimi i rrugës gjatë kohës së mungesës nga puna për shkak të rikualifikimit dhe kualifikimit plotësues ose aftësimit dhe përsosjes profesionale, në të cilën personeli ushtarak aktiv është i dërguar për nevojat e shërbimit është në lartësi të rrugës dhe shtesave të rrugës, të cilat personeli ushtarak aktiv i ka pranuar para dërgimit në rikualifikim dhe kualifikim plotësues, përkatesisht para shkuarjes në aftësim dhe përsosje profesionale.

Neni 166

(1) Personelit aktiv ushtarak i cili me angazhim dhe kualitet të veçantë në kryerjen e punës do të arrijë rezultate të veçanta në shërbim, mund t'i ndahet shpërbimin me para në vlerë prej dy rrogave të tija neto.

(2) Për shpërbimin në para nga paragrafi (1) i këtij nenii, deri në lartësi të një rroge të tij neto, vendos Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës, ndërsa deri në lartësi të dy rrogave të tija neto, vendos ministri i Mbrojtjes.

(3) Mënyrën e ndarjes së shpërbimit me para nga paragrafit (1) dhe (2) të këtij nenii, e përcakton ministri i Mbrojtjes.

Neni 167

Gjatë kohës së grevës, personeli ushtarak aktiv ka të drejtë rroge në lartësi prej 60%, nga rroga të cilën e ka marrë muajin në paraprak.

Neni 168

Deri sa zgjat largimi nga shërbimi, personeli ushtarak aktiv ka të drejtë rroge në lartësi prej 60% nga rroga e fundit e paguar, para ngritjes së procedurës disiplinore.

Neni 169

Në rast të ndërprerjes së marrëdhënies së punës për shkak të pensionimit, personeli ushtarak aktiv ka të drejtë në kompensim të njëhershëm në formë pagese përcjellëse, në shumë prej tri rrugash mesatare mujore të paguara në Republikën në tre muajt e fundit.

Neni 170

(1) Aktvendimin përrrogë, kompensime përrrogë dhe kompensime tjera të personelit ushtarak aktiv, e miraton ministri i Mbrojtjes ose personi i autorizuar nga ai.

(2) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij nenii, në afat prej tetë ditësh mund të parashtrohet ankesë deri te komisioni i shkallës së dyte i Qeverisë së Republikës të Maqedonisë.

Rrogat dhe kompensimet e rrogave të personelit civil**Neni 171**

Personeli civil ka të drejtë në rrogë dhe kompensime përrrogë, nën kushtet dhe kriteret e përcaktuara me këtë ligj.

Neni 172

(1) Rroga e personelit civil përbëhet nga rruga dhe shtesa përrrogë.

(2) Rroga përcaktohet sipas shkallës së arsimit përvardin e punës në të cilin është i sistemuar, detyrës, përvjoes së punës, shtesës së armatës dhe shtesë së rrugës përrkarri.

(3) Shtesa e rrugës i përbëjnë: shtesa përrkryerjen e shërbimit në ndërrime ose turne, shtesa përrkryerjen e shërbimit me rrezik të lartë, shtesa përrdetyra specifike me rendësi të veçantë përr Armatën, shtesa përrshkallë të veçantë të arsimit dhe shtesa përrfaqësim.

Neni 173

Rroga sipas shkallës së arsimit, vlerësohet me pikë, si vijon:

Grupi	Arsimi	pikat
Grupi I	arsimi sipëror	265
Grupi II	arsimi i lartë	215
Grupi III	arsim i mesëm	165
Grupi IV	arsim fillor	140

Neni 174

(1) Rroga sipas detyrës vlerësohet në grupe të pikave në kuadër të shkallës së arsimit, varësishet nga lloji dhe vëllimi i punës, ndërlikueshmëria dhe përgjegjësia e kryerjes të detyrës, si vijon:

Shkalla e arsimit	Grupi i pikave	Pikat për detyrën
Arsimi sipëror	I	480
	II	400
	III	350
	IV	320
Arsimi i lartë	V	280
	VI	250
Arsimi i mesëm	VII	240
	VIII	230
	IX	220
	X	200
Arsimi fillor	XI	150

(2) Grupi i pikave për çdo detyrë të personelit civil, përcaktohet me aktin për formacion të Armatës.

(3) Shkalla e arsimit dhe detyrat në të cilat mund të sistemohet personeli civil, përcaktohet me aktin për formacion të Armatës.

Neni 175

Përvoja e punës vlerësohet në lartësi prej 0,5% nga pjesa e rrogës sipas shkallës së arsimit dhe detyrës për çdo vit të filluar të stazhit të punës, ndërsa më së shumë deri në 20%.

Neni 176

(1) Shtesa për armatë u takon për shkak të kushteve të veçantë të shërbim në Armatën dhe atë për: punë në kushte terreni; kampimi; alarmi; pjesëmarrje në ushtrime luftarake; ushtrime ushtarake të komandave-shtabeve; instruktuese-metodike; treguese dhe ushtrime të ngjashme, dislokimin e përkohshëm të njësive ushtarake dhe institucioneve; gjaujtje; punë më e gjatë nga orari i plotë e punës në javën e punës; punë nate; punë në ndërrime përkatësish të turne; punë gjatë kohës së pushimit javor dhe festave të përcaktuara me ligj; shfrytëzimi dhe ndërprerje të pushimit vjetor për nevojat e shërbimit; zhvendosje; kryerjen e shërbimit në të gjitha kushtet si dhe situata tjera të Jashtëzakonshme të shkaktuara për nevojat e gatishmërisë luftarake të Armatës.

(2) Shtesa e Armatës u takon për shkak të kushteve të veçanta të shërbimit në Armatë dhe llogaritet në lartësi prej 20% nga rroga, sipas shkallës së arsimit dhe detyrës.

Neni 177

(1) Shtesa e rrogës për detyra specifike me rëndësi të veçantë për Armatën, e personelit civil u takon personave me specialitetë të veçanta me rëndësi të veçantë për manipulin dhe mirëmbajtjen e teknikës luftarake dhe armatimit.

(2) Shtesa nga paragrafi (1) i këtij neni vlerësohet me pikë, varësish nga detyra dhe kushtet në të cilat kryhet shërbimi, dhe atë prej 50 deri në 200 pika.

(3) Detyrat specifike të personelit civil me rëndësi të veçantë për Armatën, vendet e punës (detyrat) dhe lartësinë e shumës së shtesës së rrogës nga paragrafi (1) i këtij neni, i përcakton ministri i Mbrojtjes.

Neni 178

(1) Me shtesën e rrogës për karrierë sigurohet vlerësimi i profesionalizmit të personelit civil me arsim të mesëm, lartë dhe sipëror me çfarë sigurohet stimulimi për kryerjen e sukseshme dhe profesionale të punëve dhe zhvillimin profesional.

(2) Vlerësimi i shtesës së rrogës për karrierë, varet nga stazhi në Armatë dhe vlerësimi për punën në shërbim.

Neni 179

(1) Personeli civil me arsim të mesëm, të lartë dhe sipëror ka katër shkallë të karrierës në vendin e formacionit në të cilin është i sistemuar.

(2) Me gradën e karrierës, sigurohet e drejta e pagimit të shtesës së rrogës për karrierë në shumën procentuale përkatëse nga rroga, sipas gradës së arsimit, dhe atë për:

- shkalla A - 5%,
- shkalla B - 10%,
- shkalla V - 15% dhe
- shkalla G - 20%.

(3) Personeli civil me propozim të eprorit të drejtpërdrejtë, mund të fitojë shkallë përkatëse të karrierës, për çfarë vendos ministri i Mbrojtjes ose personi i autorizuar nga ai.

Neni 180

(1) Për shkallën përkatëse të karrierës, personeli civil duhet të ketë stazh minimal në Armatë, dhe atë në:

- shkallën A, pas katër vitesh stazh pune në Armatë,
- shkalla B, pas katër vitesh stazh pune në shkallën A,
- shkalla V, pas katër vitesh stazh pune në shkallën B dhe
- shkalla G, pas katër vitesh stazh pune në shkallën V.

(2) Personeli civil i cili do të vlerësohet me notën "dallohet" dy vite të njëpasnjëshëm, mund të avancohet në karierë një vit më herët nga kushtet e përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni.

Neni 181

Personeli civil i cili është i sistemuar që të punojë në ndërrime përkatësish në turne, ka të drejtë në shtesë të rrogës bazë në lartësi prej 5% nga shuma e rrogës sipas shkallës së arsimit, detyrës dhe shtesës së armatës e llogaritur për orë.

Neni 182

(1) Shtesa e rrogës për kryerjen e shërbimit të ekspozuar në rrezik të madh bie nën kushtet e njëjtë dhe vlerësohet në mënyrë të njëjtë si dhe shtesa e rrogës për kryerjen e shërbimit të ekspozuar në rrezik të madh për personelin ushtarak aktiv, nga neni 154 i këtij ligji.

(2) Vendet e punës dhe lartësinë e shtesës nga paragrafi (1) i këtij neni, i përcakton ministri i Mbrojtjes.

Neni 183

Shtesa e rrogës për shkallën e veçantë të arsimit e përcaktuara me aktin për formacion të Armatës, vlerësohet në mënyrë të njëjtë si dhe për personelin ushtarak aktiv nga neni 156 i këtij ligji.

Neni 184

Shtesa e rrogës për përfaqësimin nga neni 81 i këtij ligji, llogaritet në lartësinë prej 10% nga rroga bazë, sipas shkallës së arsimit dhe detyrës të cilën personi e përfaqëson e shprehur në pika.

Neni 185

Vlera e pikës për rrogën e personelit civil, është e njëjtë si dhe vlera e pikës për rrogën e personelit ushtarak aktiv.

Neni 186

Personeli civil ka të drejtë në kompensime të rrogës të përcaktuara me këtë ligj, nën kushtet e njëjta si dhe personeli ushtarak aktiv.

Neni 187

Personeli civil ka të drejtë në kompensime tjera të përcaktuara me këtë ligj, nën kushtet e njëjta si dhe personeli ushtarak aktiv.

XIII. TË ARDHURA TJERA

Neni 188

(1) Personeli ushtarak dhe civil ka të drejtë në kompensime për:

1) shpenzime rrugore, ditore dhe të tjera për udhëtime zyrtare në vend dhe jashtë;

2) shpenzime për shfrytëzimin e automjetit në pronësi personale për qëllime zyrtare;

3) shpenzime për jetë të ndarë nga familja;

4) ndihmë me para në rast të vdekjes së anëtarit të familjes më të ngushtë (prindi, bashkëshorti, fëmijë të lindur në martesë ose jashtë martesës, të birësuar, fëmijë të adoptuar dhe fëmijë të marrë në mbajtje), nëse kanë jetuar në bashkësi;

5) dëm gjatë fatkeqësive elementare;

6) shpenzime për shpërngulje;

7) shpenzime për transport;

8) kryerjen e shërbimit për kujdestari, shërbime të rojës dhe shërbime për objekte të veçanta ushtarakë dhe

9) për kohën e kaluar në udhëtim në trupë dhe shërbim në kushte të veçanta.

(2) Lartësia e kompensimeve nga pikët 1 deri 5 të këtij nenit, dhe mënyra e ndarjes, janë të njëjtë si edhe për nëpunësit shtetërorët.

(3) Mënyrën e pagesës dhe lartësinë e kompensimeve nga pikat 6 deri në 9 të këtij nenit, i përcakton ministri i Mbrojtjes.

Neni 189

Kompensimet, lartësinë e tyre dhe mënyrën e ndarjes së mjeteve për personat në shërbimin vullnetar ushtarak dhe përfaqësuesit e rezervës aktive, i përcakton ministri i Mbrojtjes.

Neni 190

(1) Personeli ushtarak aktiv ka të drejtë në kompensim të njëhershëm me para në rast të lëndimit dhe dëmtimit të organizmit, nëse:

1) në kryerjen e shërbimit ose në lidhje me kryerjen e shërbimit në paqe, pa fajin e tij ka marrë plagë ose lëndim dhe për atë është paraqitur dëmtim i organizmit prej së paku 20% dhe

2) pa fajin e tij i është dëmtuar organizmi prej së paku 20%, për shkak të sëmundjes e cila është paraqitur ose është përkëqësuar si pasojë e drejtperdredjtë nga shërbimi.

(2) Neglizhenca përkatësisht pakujdesia nuk konsiderohen përfaj sipas paragrafit (1) të këtij nenit.

(3) Shkallén e lëndimit dhe dëmtimit të organizmit, e përcakton Komisioni ushtarako mjekësor nga neni 203 i këtij ligji.

(4) Kompensimi nga paragrafi (1) i këtij nenit, varet nga shkalla e dëmtimit të organizmit dhe përcaktohet në lartësi të gjysmë rrogës deri në 10 rroga mesatare neto të paguara në Ministrinë e Mbrojtjes, përmuanj e fundit paraqitjes së lëndimit dhe dëmtimit të organizmit.

(5) Mënyrën e realizimit të kompensimit të njëhershëm me para dhe lartësinë e tij më afersisht i përcakton ministri i Mbrojtjes.

(6) Kompensimi në para për dëmtim trupor nga paragrafi (1) i këtij nenit, sigurohet nga mjetet e Ministrisë së Mbrojtjes.

Neni 191

(1) Personeli ushtarak dhe civil aktiv i cili në kryerjen e shërbimit do ta humb jetën ose te i cili do të shkaktohet vdekje nga lëndimi i marrë, lëndimi, përkatësisht sëmundja në kushtet nga neni 190 të këtij ligji, do të varroset me shpenzimin e Ministrisë së Mbrojtjes.

(2) Si shpenzime për varrim sipas paragrafit (1) të këtij nenit, pranohen shpenzimet për transportin e të vdekurit nga vendi i vdekjes deri te vendi i varrimit, arkivoli me pajisjet dhe kurora dhe vendi i varrimit.

(3) Për shpenzimet e bëra për pllakën mbi varri, përmendore dhe varrmin me zakone tradicionale, pranohet kompensim i njëhershëm me para në lartësi prej pesë rrogash mesatare mujore, të paguara në Republikë, në muajin e fundit para ndodhjes së vdekjes.

(4) Familjes së personit ushtarak nga paragrafi (1) i këtij nenit, i takon kompensim i njëhershëm në para, në lartësinë e shumës së përgjithshme nga 12 rroga neto të paguara të të vdekurit në 12 muajt e fundit.

XIV. SIGURIMI BANESOR

Neni 192

(1) Personeli ushtarak dhe civil gjatë kohës së kryerjes të shërbimit në Armatë, ka të drejtë në shfrytëzimin e banesës zyrtare.

(2) Për shfrytëzimin e banesës zyrtare, personeli ushtarak dhe civil paguan qira.

(3) Lartësinë e kompensimit përfirëzim qira të banesës, e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

(4) Mjetet nga paragrafi (2) i këtij, nenit bien në llogari të Ministrisë së Mbrojtjes.

(5) Gjatë realizimit të së drejtës përfirëzim qira të banesës, veçanërisht merren parasysh: vendi i shërbimit, vitet e stazhit të punës, grada, gjendja familjare, shfrytëzimi i banesës me qira etj.

(6) Mënyra e realizimit të së drejtës përfirëzim qira të banesës, e përcakton ministri i Mbrojtjes.

Neni 193

Eprori ushtarak dhe personel civil gjatë shpërnguljes në vend tjeter në kryerje e shërbimit, është i obliguar që në afat prej 60 ditësh nga shpërngulja ta dorëzojë banesën zyrtare që e shfrytëzon.

Neni 194

(1) Të punësuarit në Armatë që kanë themeluar marrëdhënie pune në kohë të pacaktuar, ndërsa nuk u është siguruar shfrytëzimi i banesës zyrtare, kanë të drejtë në kompensimin e shpenzimeve përfirëzim qira të banesës.

(2) Të punësuarit në Armatë të cilët kanë themeluar marrëdhënie pune në kohë të caktuar ndërsa nuk u është siguruar shfrytëzimi i banesës zyrtare, kanë të drejtë në kompensimin e shpenzimeve përfirëzim qira të banesës pas vazhdimit të marrëveshjes së parë përfirëzim.

(3) Lartësinë e kompensimit nga paragrafit (1) dhe (2) të këtij nenit, i përcakton ministri i Mbrojtjes.

Neni 195

(1) Kompensimi i shpenzimeve përfirëzim qira të ndarë dhe kompensimi përfirëzim qira të banesës, përfirëzim qira të ndërmjet veti.

(2) Kompensimi përfirëzim qira të banesës dhe e drejta e pagimit të shpenzimeve reale përfirëzim qira të banesës, përfirëzim qira të ndërmjet veti.

Neni 196

(1) Të punësuarve në Armatë të cilët me zgjedhje personale në mënyrë të përhershme do ta zgjedhin çështjen banesore me blerje të banesës në pronësi personale, Ministria e Mbrojtjes do t'ua mundësojë subvencionimin e një pjesë të shpenzimeve përfirëzim qira të banesës, përfirëzim qira të ndërmjet veti.

(2) Subvencionimi i shpenzimeve nga paragrafi (1) i këtij neni, bëhet në pajtim me Programin për ndërtimin e banesave për pjesëtarët e Armatës, i miratuar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

(3) Gjatë subvencionimit të një pjesë të shpenzimeve për blerjen e banesës në pronë personale veçanërisht merren parasysh: vendi i shërbimit, vitet e stazhit të punës, gjendja familjare, shfrytëzimi i banesës me qira etj.

(4) Mënyrën e subvencionimit të shpenzimeve për blerjen e banesës në pronësi personale e përcaktion ministri i Mbrojtjes.

Neni 197

(1) Personeli ushtarak dhe civil aktiv i cili me zgjedhje personale në mënyrë të përherershme do ta zgjedhë çështjen banesore me blerjen e banesës në pronësi personale, me subvencionimin e një pjesë të shpenzimeve nga ana e Ministrisë së Mbrojtjes, është i obliguar që të mbetet në shërbim të Armatës dhjetë vite pas realizimit të kësaj të drejtë.

(2) Nëse personelit ushtarak dhe civil aktiv nga paragrafi (1) i këtij neni, i ndërpritet shërbimi në Armatë me kërkësen e tij ose për shkak të masës disciplinore të shqiptuar për ndërpërje të marrëdhënies së punës ose humbe të gradës para kalimit të afatit nga paragrafi (1) i këtij neni, është i obliguar që t'i kompensojë shpenzimet reale nga neni 196 paragrafi (1) të këtij ligji, të paguara nga ana e Ministrisë së Mbrojtjes.

(3) Me përashtim të paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni, ushtari profesional të cilit shërbimi në Armatë i ndërpritet me mbushjen e moshës 38 vjeçare, lirohet nga obligimet e përcaktuara në paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni.

Neni 198

(1) Personeli ushtarak dhe civil aktiv i cili me zgjedhje personale në mënyrë të përherershme do ta zgjedhë çështjen për blerjen e banesës në pronësi personale, nën kushtet dhe në mënyrën të përcaktuara në nenin 196 nga ky ligj, në mënyrë të përherershme i ndërpret e drejtë e shfrytëzimit të banesës zyrtare, e drejta e kompensimit të shpenzimeve për qiramarrjen e banesës dhe e drejta e kompensimit të të drejtave reale për transport.

(2) Të drejtën nga neni 196 i këtij ligji, personeli ushtarak dhe civil aktiv, mund ta realizojë vetëm një herë gjatë shërbimit në Armatë.

(3) Të drejtën nga neni 196 nga ky ligj, ka të drejtë ta shfrytëzojë vetëm njëri nga bashkëshortët, nëse që të dy janë me shërbim në Armatë.

XV. PJESEMARRJA E ARMATËS JASHTË TERRITORIT TË REPUBLIKËS

Neni 199

(1) Përfaqësuesit ushtarakë të Republikës jashtë vendit janë: atashe mbrojtës dhe ushtarakë dhe anëtarë të misioneve ushtarake jashtë vendit, të përfaqësuara nga personeli ushtarak dhe civil, në pajtim me aktin përsistematizimin e Ministrisë së Mbrojtjes.

(2) Përfaqësuesit ushtarakë nga paragrafi (1) i këtij neni, kanë status diplomatik.

(3) Ministri i Mbrojtjes mundet me aktvendim të dërgojë epror ushtarak ose personel civil që të kryej detyrë në përfaqësitet ushtarake dhe misionet ushtarake të Republikës jashtë vendit, shtabe dhe në organizata tjera ndërkombëtare dhe njësi ushtarake ndërkombëtare.

(4) Mënyrën e zgjedhjes, dërgimin dhe kthimin e personave nga paragrafi 3 i këtij neni, i përcaktion ministri i Mbrojtjes.

(5) Lartësinë e rrogës, shtesat e rrogës dhe kompensimet tjera të personave nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni, i përcaktion ministri i Mbrojtjes.

Neni 200

(1) Personelit ushtarak dhe civil i cili merë pjesë në operacione humanitare ose paqësore jashtë territorit të Republikës, kontributet u llogariten dhe paguhen në bazë të rrogës së përcaktuar në ditën e dërgimit.

(2) Personeli ushtarak dhe civil nga paragrafi (1) i këtij neni, ka të drejtë në kompensim për pjesëmarrije në operacionet humanitare dhe paqësore, jashtë territorit të Republikës.

(3) Lartësinë e kompensimeve nga paragrafi (2) i këtij neni, e përcaktion ministri i Mbrojtjes.

Neni 201

(1) Gjatë kohës së pjesëmarrijës së personelit ushtarak dhe civil në aktivitetet stërvitëse dhe trajnime dhe në operacione humanitare dhe paqësore jashtë territorit të Republikës, për familjet e tyre kujdeset Ministra e Mbrojtjes dhe Armatës.

(2) Mënyrën e kujdesit ndaj familjeve nga paragrafi (1) i këtij neni, e përcaktion ministri i Mbrojtjes.

XVI. AFTËSIA SHËNDETËSORE DHE FIZIKE E PERSONELIT USHTARAK PËR SHËRBIM NË ARMATË

Neni 202

(1) Për kryerjen e shërbimit në Armatë, personeli ushtarak ka aftësi të veçanta shëndetësore dhe fizike.

(2) Kriteret për vlerësimin e aftësisë së veçantë shëndetësore dhe fizike për shërbimin në Armatë, i rregullon ministri i Mbrojtjes.

Neni 203

(1) Aftësinë e veçantë shëndetësore për kryerjen e shërbimit në Armatë të personelit ushtarak, e përcaktion Komisioni ushtarako-mjekësor i formuar nga ministri i Mbrojtjes.

(2) Komisioni nga paragrafi 1 i këtij neni jep konstatim, vlerësim dhe mendim për aftësinë shëndetësore për shërbim në Armatë, dhe atë për:

- 1) pranim në shërbim;
  - 2) ndryshimin e gjinisë, shërbimit dhe specialitetit ushtarako-evidentues;
  - 3) ndërrimin e vendit të formacionit;
  - 4) lirimin nga kryerja e detyrave të caktuara në shërbim, për periudhën deri në gjashtë muaj;
  - 5) realizimin e të drejtës për lirimin nga pjesëmarria me mjete personale gjatë shfrytëzimit të shërbimeve mjekësore, pas lëshimit nga Armata nën kushtet e përcaktuara në nenin 22 nga ky ligj;
  - 6) shkallën e lëndimit dhe dëmtimit të organizmit për realizimin e të drejtës së kompensimit të njëherëshëm në para, në kushtet e përcaktuara në nenin 190 nga ky ligj dhe
  - 7) humbjen e aftësisë shëndetësore dhe fizike për shërbim në Armatë.
- (3) Mënyrën e punës së Komisionit ushtarako-mjekësor nga paragrafi (1) i këtij neni, e përcaktion ministri i Mbrojtjes.

Neni 204

(1) Aftësinë fizike për shërbim në Armatë të personelit ushtarak, e përcakton komisioni i formuar nga ministri i Mbrojtjes.

(2) Komisioni nga paragrafi (1) i këtij neni i përcakton rezultatet të cilat personat i kanë arritur në kontrollin e aftësisë fizike gjatë pranimit në shërbim në Armatë, dhe gjatë kohës së kontolleve mjekësore të përgatitjes fizike gjatë shërbimit.

(3) Mënyrën e punës së komisionit nga paragrafi (1) i këtij neni, e përcakton ministri i Mbrojtjes.

Neni 205

(1) Në bazë të konstatimit, vlerësimit dhe mendimit të Komisionit ushtaraku-mjekësor nga neni 203 paragrafi (2) pikat 1, 6, dhe 7 nga ky ligj, ministri i Mbrojtjes ose personi i autorizua nga ai, miraton aktvendim pë realizimin e të drejtës së personelit ushtarak, në lidhje me aftësinë shëndetësore për shërbim në Armatë.

(2) Në bazë të konstatimit, vlerësimit dhe mendimit të Komisionit ushtaraku-mjekësor nga neni 203 paragrafi (2) pikat 2, 3, 4 dhe 5 të këtij ligji, Kryeshefi i Shtatmadhorisë së Armatës për personelin ushtarak deri në gradën kolonel të sistemuar në detyrë në Armatë, ndërsa ministri i Mbrojtjes për gjeneralët dhe për personelin ushtarak deri në gradën kolonel të sistemuar në detyrë në Ministrinë e Mbrojtjes, nxjerr urdhër pë realizimin e të drejtës së personelit ushtarak në lidhje me aftësinë shëndetësore për shërbim në Armatë.

(3) Kundër aktvendimit, përkatësishit urdhrale nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, mund të parashtrohet ankesë në pajtim me nenin 14 paragrafi 1 të këtij ligji.

Neni 206

(1) Për realizimin e të drejtave në bazë të invaliditetit për shkak të humbjes së aftësisë së punës, aftësisë së mbetur të punës, dëmtimit trupor dhe paaftësisë për punë të personelit ushtarak, vendos komisioni kompetent pë vlerësimin e aftësisë së punës, sipas rregullave për sigurim pensionali dhe invalidori.

(2) Komisioni ushtaraku-mjekësor nga neni 203 nga ky ligj, në bazë të konstatimit, vlerësimit dhe mendimit të vet, e dërgon personelin ushtarak te komisioni nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 207

Përcaktimi i aftësisë shëndetësore (fizike dhe psikike) të personave ushtarakë që fluturojnë dhe kontrollorëve ushtarakë të fluturimeve për kryerjen e shërbimit përkatës, kryhet në pajtim me rregullat që kanë të bëjnë me përcaktimin e aftësisë shëndetësore të personelit në aviacion dhe personelit tjetër profesional.

Neni 208

(1) Për përcaktimin e aftësisë shëndetësore dhe fizike të personave ushtarakë që fluturojnë për kryerjen e shërbimit fluturues, personat ushtarakë që fluturojnë, dërgohen në kontrollë mjekësore çdo dymbëdhjetë muaj.

(2) Personat ushtarakë që fluturojnë, dërgohen në kontrollë të jashtëzakonshme mjekësore pas fatkeqësisë së përjetuar ajrore, lëndimit trupor ose me porosi të mjekut nga njësia e aviacionit.

Neni 209

(1) Personeli ushtarak aktiv, është i obliguar që ta mbajë aftësinë shëndetësore dhe fizike për shërbim në Armatë.

(2) Personeli ushtarak aktiv është i obliguar që të paraqitet në kontroll për shkak të përcaktimit të aftësisë së tij shëndetësore dhe fizike për shërbim në Armatë.

Neni 210

(1) Personeli civil i cili kryen shërbim të ekspozuar në rrezik të madh, për përcaktimin e situatës shëndetësore, dërgohet në kontroll mjekësor çdo dymbëdhjetë muaj.

(2) Mënyrën e zbatimit të kontolleve shëndetësore të personelit ushtarak dhe civil aktiv dhe të mbajtjes dhe kontrollit të aftësisë fizike për shërbim në Armatë për personelin ushtarak aktiv, i përcakton ministri i Mbrojtjes.

XVII. SPECIALITETE TË VEÇANTA ME RËNDËSI TË VEÇANTË PËR ARMATËN**Neni 211**

(1) Si specialitetë të veçanta me rëndësi të veçantë për Armatën, konsiderohen vendet e punës përkatësishit detyrat për kryerjen e të cilave nevojitet titull i caktuar për aftësi profesionale për kryerjen e detyrës.

(2) Specialitetet e veçanta me rëndësi të veçantë për Armatën, i përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të ministrit të Mbrojtjes.

XVIII. SHKOLLIMI, AFTËSIMI DHE PËRSOSJA PROFESIONALE DHE SPECIALIZIMI PËR NEVOJAT E SHËRBIMIT DHE OBLIGIMI PËR KRYERJEN E SHËRBIMIT PAS PËRFUNDIMIT TË TYRE**Dërgimi në shkollim, aftësimi dhe përsosje profesionale dhe specializim për nevojat e shërbimit****Neni 212**

(1) Ministria e Mbrojtjes për shkak të nevojave të shërbimit në Armatë, mundet ta dërgojë personelin ushtarak dhe civil me shërbim në Armatë, në shkollim, aftësim dhe përsosje profesionale dhe specializim në shkolla të larta ushtarake dhe fakultete në vend ose jashtë tij.

(2) Të drejtat e ndërsjella dhe obligimet e personelit ushtarak dhe civil me shërbim në Armatë nga paragrafi (1) i këtij neni dhe Ministrisë së Mbrojtjes rregullohet me marrëveshje, në pajtim me këtë ligj.

(3) Mënyrën e zgjedhjes së kandidatëve, dërgimin, shpenzimet dhe çështjet e tjera në lidhje me shkollimin, aftësimin dhe përsosjen profesionale dhe specializimin në shkolla të larta ushtarake dhe fakultete e përcakton ministri i Mbrojtjes.

Obligimi për kryerjen e shërbimit pas mbarimit të shkollimit, aftësimi dhe përsosjes profesionale dhe specializimin**Neni 213**

Personeli ushtarak dhe civil me shërbim në Armatën i dërguar në shkollim, aftësim dhe përsosje profesionale dhe specializim për nevojat e shërbimit në Armatë, pas shkollimit të përfunduar, aftësimi dhe përsosjes profesionale dhe specializimit, sistemohen në pajtim me nevojat e Armatës dhe Ministrisë së Mbrojtjes.

Neni 214

Personeli ushtarak dhe civil të dërguar në shkollim, aftësimi dhe përsosje profesionale dhe specializim për nevojat e shërbimit në Armatë, pas shkollimit të përfunduar, aftësimi dhe përsosjes profesionale dhe

specializimit në llogari të Ministrisë së Mbrojtjes, varësisht nga koha e kaluar në shkollim, aftësimi dhe përsosje profesionale dhe specializim, janë të obliguar që të mbeten në shërbim në Armatë, tri herë më gjatë nga kohëzgjatja e shkollimit, aftësimi dhe përsosjes profesionale dhe specializimit, por jo më gjatë se dhjetë vite.

XIX. PËRGATITJA PËR KTHIM NË JETËN CIVILE

Neni 215

(1) Ushtarit profesional të cilit shërbimi në Armatën i ndërpritet me plotësimin e moshës 38 vjeçare, së paku gjashtë muaj para skadimit të kontratës për punë, e realizon të drejtën e pakos për kthim në jetën civile.

(2) Të drejtën nga paragrafi (1) i këtij nenit, e realizojnë edhe eprorët ushtarakë-oficerë përkatesisht nën oficerë dhe personeli civil me shërbim në Armatë, në rast të ndërprerjes së marrëdhënieve së punës së Ministrinë e Mbrojtjes, për shkak të ndryshimeve strukturore në aktin për formacion të Armatës, gjashtë muaj para përfundimit të marrëdhënieve së punës.

(3) Mënyrën e realizimit të së drejtës nga paragrafi (1) i këtij nenit, e përcakton ministri i Mbrojtjes.

Neni 216

Personelit ushtarak dhe civil aktiv të cilit shërbimi në Armatë i është ndërprerë me kërkësën e tij ose për shkak të shqiptimit të masës disiplinore ndërprerje të marrëdhënieve së punës përkatesisht humbje të gradës, nuk i takon e drejta nga nenit 215 paragrafi (2) të këtij ligji.

Neni 217

Mjetet për realizimin e të drejtës së pakos për kthimin në jetën civile, sigurohen nga Ministria e Mbrojtjes dhe nga tatimet, në pajtim me ligjin.

XX. NDËRPRERJA E MARRËDHËNIES SË PUNËS

Neni 218

(1) Personelit ushtarak dhe civil aktiv i ndërpritet marrëdhënia e punës së Ministrinë e Mbrojtjes, në rastet në vijim:

1) nëse e humb aftësinë shëndetësore dhe fizike për shërbim në Armatë dhe nuk ka aftësi të përgjithshme shëndetësore për punë, me ditën e përfundimit të aktvendimit për përcaktimin e aftësise shëndetësore dhe fizike;

2) nëse i është shqiptuar masa disiplinore ndërprerje e marrëdhënieve së punës ose humbje e gradës, me ditën e përfundimit të aktvendimit për ndërprerje të marrëdhënieve së punës përkatesisht humbje të gradës;

3) nëse gjatë vlerësimit dy herë të njëpasnjëshme është i vlerësuar me notë "një" për së paku një kriter përvlerësim, me ditën e përfundimit të aktvendimit për ndërprerje të marrëdhënieve së punës;

4) nëse pa arsyetim mungon nga puna tri ditë pune të njëpasnjëshme ose pesë ditë pune gjatë një viti;

5) nëse i plotëson kushte për pension në pajtim me ligjin, me ditën e përfundimit të aktvendimit për ndërprerje të marrëdhënieve së punës;

6) me përfundimin e marrëveshjes së punës për ushtarin profesional, nëse i njëjti nuk i vazhdohet.

7) nëse ushtari profesional e refuzon marrëveshjen e re për punësim;

8) nëse e refuzon punësimin e afuar te punëdhënesi tjetër, pa shpallje me marrëveshje për punësim, për kryerjen e punës e cila i përgjigjet përgatitjes së tij profesionale dhe

9) me kërkësën e tij.

(2) Eprorit ushtarak oficer përkatesisht nën oficer, i ndërpritet marrëdhënia e punës nëse për shkak të vuajtjes së dënimit me burg doemos duhet të mungojë nga shërbimi më gjatë se një vit, me ditën e fillimit të vuajtjes së dënimit, ose me aktgjykim juridik të plotfuqishëm i është shqiptuar masë sigurie në kohëzgjatje prej një viti dhe përkëtë shkak doemos duhet të mungojë nga puna, me ditën e zbatimit të asaj mase;

(3) Ushtarit profesional dhe personelit civil i ndërpritet marrëdhënia e punës, nëse për shkak të vuajtjes së dënimit me burg doemos duhet të mungojë nga shërbimi më gjatë se gjashtë muaj, me ditën e fillimit të vuajtjes së dënimit, ose me aktgjykim juridik të plotfuqishëm i është shqiptuar masë sigurie në kohëzgjatje më gjatë se gjashtë muaj dhe për atë shkak doemos duhet të mungojë nga puna, me ditën e zbatimit të asaj mase.

Neni 219

(1) Në rast ndërprerjeje të marrëdhënieve së punës nga nenit 218 paragrafi (1) pika 9 të këtij ligji, afati i përjashtimit mund të jetë prej një deri në tre muaj nga dita e parashtrimi të kërkësës, për çfarë vendos ministri i Mbrojtjes ose person i autorizuari nga ai.

(2) Gjatë kohëzgjatjes së afatit të përjashtimit, personeli ushtarak dhe civil aktiv, ka të drejta dhe obligime nga marrëdhënia e punës.

Neni 220

(1) Eprorit ushtarak oficer përkatesisht nën oficer dhe personelit civil, marrëdhënia e punës u ndërpritet me nevojën e shërbimit në Armatë, kur do të ndodhin ndryshime në aktin për formacion të Armatës përkatesisht për shkak të ndryshimeve në aktin për sistematizim të Ministrisë së Mbrojtjes, të cilat shkaktojnë ndërprerjen e njësisë, komandës, shtabit ose ndërprerjen e vendit të formacionit përkatesisht transformimin e njësive të organizuara në Ministrinë e Mbrojtjes, ndërsa eprori ushtarak oficeri përkatesisht nën oficeri dhe personel civil, në afat prej 60 ditësh nga dita e ndryshimeve të ndodhura, nuk ka mundësi të sistemohet në vend tjetër formacioni ose vend tjetër pune; e refuzon sistemimin e ofruar ose nuk i plotëson kushtet për avancim në karrierë, në pajtim me kriteret për avancim të korit të oficerëve dhe nën oficerëve.

(2) Në rastet nga paragrafi (1) i këtij nenit, eprorit ushtarak oficer përkatesisht nën oficer dhe personelit civil, u sigurohet fitimi i të drejtës së pensionit me së paku 25 vite stazh pensionali i realizuar në Armatë, pa dallim të moshës, nëse nuk i plotëson kushtet për pension sipas pleqërisë.

(3) Nëse eprori ushtarak - oficeri përkatesisht nën oficeri dhe personeli civil nuk ka së paku 25 vite stazh pensionali të realizuar në Armatë, Ministria e Mbrojtjes u mundëson punësim te punëdhënes tjetër, organ shtetëror, ndërmarrje publike, institucione publike, njësi të qeverisjes lokale dhe qytetit të Shkupit, fonde, agjenci, ente dhe persona tjerë juridik të themeluar me ligj, pa shpalljen e vendit të punës, me marrje dhe lidhje marrëveshjes përpunë, në vend pune i cili i përket përgatitjes së tyre profesionale, përkatesisht kualifikimit.

(4) Në rast kur eprorit ushtarak-oficer përkatesisht nën oficeri dhe personelit civil të mos mundet t'u mundësojë punësim sipas paragrafit (3) të këtij nenit, Ministria e Mbrojtjes i dërgon në aftësim profesional për profesione civile, me drejtë pagesë të kompensimit të njëhershëm me para, në lartësi të përcaktuar me ligj.

(5) Në rastet nga paragrafi (4) i këtij neni, eprorit ushtarak-oficer, përkatësish nën oficer dhe personelit civil i pushon marrëdhënia e punës.

(6) Mjetet për realizimin e të drejtave nga paragrafët (2) dhe (4) i këtij neni, sigurohen nga Buxheti i Ministrisë së Mbrojtjes

Neni 221

(1) Lartësia e pensionit nga neni 220 paragrafi (2) nga ky ligj, përcaktohet varësisht nga gjatësia e stazhit të paguar pensional, ndërsa baza pensionale në lartësi prej 80% zvogëlohet për 0,5% për çdo vit stazh pensional më të shkurtër se 40 vite.

(2) Mjetet për pagimin e pensionit nga paragrafi (1) i këtij neni deri në mbarimin e viteve të jetës për realizimin e të drejtës të pensionit sipas pleqërisë, sipas rregullave përsigurim pensional dhe invalidor, sigurohen nga Buxheti i Ministrisë së Mbrojtjes.

(3) E drejta për pension nga paragrafi (1) i këtij neni, realizohet në Fondin e Sigurimit Pensional dhe Invalidor të Maqedonisë.

Neni 222

(1) Personelit civil me shërbim në Armatë i ndërpitet marrëdhënia e punës sipas rregullave të veçanta për ndërpitet e marrëdhënieve së punës, që kanë të bëjnë me nëpunësit shtetërorë.

(2) Aktvendimin për ndërpitet e marrëdhënieve së punës sipas paragrafit 1 të këtij neni, e miraton ministri i Mbrojtjes.

(3) Kundër aktvendimit nga paragrafi i të këtij neni, në afat prej tetë ditësh mund të parashrohet ankesë te komisioni i shkallës së dytë, i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë.

Neni 223

(1) Aktvendimin për ndërpitet e marrëdhënieve së punës për personelin ushtarak të sistemuar me detyrë në Ministrinë e Mbrojtjes, e miraton ministri i Mbrojtjes.

(2) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, mund të parashrohet ankesë te komisioni i shkallës së dytë i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë.

XXI. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 224

(1) Oficerët me gradë kapiten të cilët në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji nuk kanë arsim sipëror, e mbajnë gradën e fituar dhe sistemojnë në vend formacioni për të cilin parashihet gradë oficeri, deri në plotësimin e një nga kushtet për pensionim, në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, oficerët me gradë kapiten i klasës I, sistemojnë në vend formacioni për të cilin parashihet grada kapiten.

Neni 225

(1) Nën oficerët me gradën flamurtar i klasës I, me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji kalojnë në gradën kryekapter.

(2) Nën oficerët me gradën flamurtar, me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji kalojnë në gradën kapter.

Neni 226

Personeli ushtarak dhe civil aktiv i cili merr shtesë në tregën bazë për kryerjen e shërbimit të personelit të fluturimit dhe personelit tjetër të fluturimit, personelit tekniko ajror, përfaqësues të njësive speciale, ose

specialitete tjera të veçanta me rëndësi të veçantë për Armatën, shtesë në rrogën bazë për kryerjen e shërbimit të ekspozuar në rrezik të lartë, rrezik për jetë, lëndime të mundshme, sëmundje dhe infeksione, në kushte të lagështirës, zhurmës, lartësisë, pluhurit, rrezatimit, temperaturës, tymit, përdorimit të lëndëve kimike, punë nën tokë, hapësira të myllura pa ndriçim natyror dhe kushtet tjera të ngjashme të rënda dhe specifike për punë, si dhe shtesë për kryerjen e shërbimit trupor në njësi përfundimisht me brigadat, vazhdojnë t'i pranojnë kompensimet, deri në ditën e hyrjes në fuqi të aktit të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë nga neni 211 paragrafi (2) të këtij ligji.

Neni 227

(1) Aktet nënligjore dhe aktet tjera të parapara me këtë ligj do të miratohen në afat prej gjashtë muajsh, nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(2) Deri në miratimin e akteve nënligjore dhe akteve tjera nga paragrafi (1) i këtij neni, do të vazhdojnë të zbatohen aktet nënligjore dhe aktet tjera të cilat kanë vlefjur deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 228

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, pushon të vlejë Ligji për shërbim në Armatën e Republikës së Maqedonisë ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 62/2002, 98/2002, 25/2003, 71/2003, 112/2005, 134/2007 dhe 6/2009).

Neni 229

Ky ligj hynë në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

629.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАДОЛЖУВАЊЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА КАЈ БАНКАТА ЗА РАЗВОЈ ПРИ СОВЕТОТ НА ЕВРОПА ПО РАМКОВНИОТ ДОГОВОР ЗА ЗАЕМ ЗА ДЕЛУМНО ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОЕКТОТ ЗА РЕКОНСТРУКЦИЈА И ДОГРАДБА НА ЈАВНИТЕ ЗДРАВСТВЕНИ УСТАНОВИ - ПРВА ФАЗА

Се прогласува Законот за задолжување на Република Македонија кај Банката за развој при Советот на Европа по Рамковниот договор за заем за делумно финансирање на Проектот за реконструкција и доградба на јавните здравствени установи - прва фаза,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 12 март 2010 година.

Бр. 07-1213/1
12 март 2010 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горче Иванов, с.п.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.п.

ЗАКОН

ЗА ЗАДОЛЖУВАЊЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА КАЈ БАНКАТА ЗА РАЗВОЈ ПРИ СОВЕТОТ НА ЕВРОПА ПО РАМКОВНИОТ ДОГОВОР ЗА ЗАЕМ ЗА ДЕЛУМНО ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОЕКТОТ ЗА РЕКОНСТРУКЦИЈА И ДОГРАДБА НА ЈАВНИТЕ ЗДРАВСТВЕНИ УСТАНОВИ - ПРВА ФАЗА

Член 1

Република Македонија се задолжува кај Банката за развој при Советот на Европа со заем во износ од 23.000.000 евра, за делумно финансирање на Проектот за реконструкција и доградба на јавните здравствени установи во Република Македонија - прва фаза.

Член 2

Условите и начинот на користење на средствата од заемот од членот 1 на овој закон ќе бидат утврдени со Рамковниот договор за заем за делумно финансирање на Проектот за реконструкција и доградба на јавните здравствени установи во Република Македонија - прва фаза, кој ќе се склучи меѓу Република Македонија и Банката за развој при Советот на Европа.

Условите на користење на средствата на секоја транша поединечно ќе се утврдуваат со Дополнителните договори за заем, кои се составен дел од Рамковниот договор за заем за делумно финансирање на Проектот за реконструкција и доградба на јавните здравствени установи во Република Македонија - прва фаза.

Во име на Република Македонија, Рамковниот договор за заем од ставот 1 на овој член ќе го потпише министерот за финансии.

Член 3

Рокот на отплата на заемот од членот 1 на овој закон е најмногу 20 години, со вклучен грејс период од пет години.

Првата транша треба да се повлече во рок од 12 месеци од влегувањето во сила на Рамковниот договор за заем од членот 2 став 1 на овој закон и не треба да надмине 33% од вкупниот износ на заемот.

Повлекувањата на секоја следна транша ќе се реализира откако Република Македонија писмено ќе ја извести Банката за развој при Советот на Европа дека 90% од износот на претходната транша е алоциран.

Член 4

Каматната стапка ќе се одредува за секоја транша од заемот одделно, на денот на повлекувањето на средствата од заемот, во зависност од тоа која каматна стапка е пополовна за Република Македонија (фиксна или варијабилна).

Член 5

Проектот за реконструкција и доградба на јавните здравствени установи во став 1 на овој закон ќе го реализира Министерството за здравство.

Член 6

Република Македонија заемот ќе го отплаќа од Буџетот на Република Македонија.

Член 7

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR NGARKIM ME BORXH TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË TE BANKA PËR ZHVILLIM NË KËSHILLIN EVROPIAN SIPAS MARRËVESHJES KORNIZË PËR HUA PËR FINANCIM TË PJESSHËM TË PROJEKTIT PËR RIKONSTRUKTIM DHE NDËRTIM SHTESË TË INSTITUCIONEVE SHËNDETËSORE PUBLIKE-FAZA E PARË

Neni 1

Republika e Maqedonisë ngarkohet te Banka për Zhvillim pranë Këshillit Evropian me hua në shumë prej 23 000 000 eurosh, pér financim të pjesshëm të Projektit pér rikonstruktum dhe ndërtim shtesë të institucioneve shëndetësore publike në Republikën e Maqedonisë - faza e parë.

Neni 2

Kushtet dhe mënyra e shfrytëzimit të mjeteve nga huaja nga neni 1 i këtij ligji, do të përcaktohen me Marrëveshjen kornizë pér hua pér financim të pjesshëm të Projektit pér rikonstruktum dhe ndërtim shtesë të institucioneve shëndetësore publike në Republikën e Maqedonisë - faza e parë, e cila do të lidhet ndërmjet Republikës së Maqedonisë dhe Bankës pér Zhvillim pranë Këshillin Evropian.

Kushtet pér shfrytëzimin e mjeteve të çdo transhe veç e veç, do të përcaktohen me Marrëveshjet plotësuese pér hua, të cilat janë pjesë përbërëse e Marrëveshjes kornizë pér hua pér financim të pjesshëm të Projektit pér rikonstruktum dhe ndërtim shtesë të institucioneve shëndetësore publike në Republikën e Maqedonisë - faza e parë.

Në emër të Republikës së Maqedonisë, Marrëveshjen kornizë pér hua nga paragrafi 1 i këtij nenii, do ta nënshkruajë ministri i Financave.

Neni 3

Afat i pagesës së huas nga neni 1 i këtij ligji, është më së shumti 20 vite, duke e përfshirë grejs periudhën prej pesë vitesh.

Transheja e parë duhet të tërhiqet në afat prej 12 muajsh, nga hyrja në fuqi e Marrëveshjes kornizë pér hua nga neni 2 paragrafi 1 i këtij ligji dhe nuk duhet të tejkalojë 33% nga shuma e përgjithshme e huas.

Tërheqja e parë çdo transhe të ardhshme, do të realizohet pasi që Republika e Maqedonisë me shkrim do ta njoftojë Bankën pér Zhvillim pranë Këshillit Evropian, se 90% nga shuma e transhesë së mëparshme është e alokuar.

Neni 4

Shkalla e kamatës do të përcaktohet pér çdo transhe veç e veç, në ditën e tërheqjes së mjeteve nga huaja, varësisht nga ajo se cila shkallë e kamatës është më e volitshme pér Republikën e Maqedonisë (fiksne ose variabile).

Neni 5

Projektin pér rikonstruktum dhe ndërtim shtesë të institucioneve shëndetësore publike në Republikën e Maqedonisë - faza e parë, nga Marrëveshja Kornizë pér hua nga neni 2 paragrafi 1 të këtij ligji, do ta realizojë Ministria e Shëndetësisë.

Neni 6

Republika e Maqedonisë huan do ta paguajë nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

Neni 7

Ky ligj hyn në fuqi me ditën e botimit në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
630.

Врз основа на член 91 став 3 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/04, 84/05, 111/05, 65/06, 5/07 и 77/08) и член 23 од Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 77/08), Владата на Република Македонија, на седница-та одржана на 29.12.2009 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОСНОВАЊЕ НА ЈЗУ ЗДРАВСТВЕНА
СТАНИЦА ЛИПКОВО ВО ЛИПКОВО

Член 1

Се основа Јавна здравствена установа - Здравствена станица Липково со седиште во Липково, согласно Законот за здравствена заштита и Правилникот за поблиските просторни услови, опремата и кадрите за основање и работење на здравствените установи („Службен весник на Република Македонија“ бр.11/92, 25/96, 48/02, 30/05, 62/06 и 113/08).

Член 2

Јавната здравствена установа Здравствена станица Липково со седиште во Липково ќе работи како јавна здравствена установа Здравствена станица Липково, за вршење на дејност општа медицина, stomatoloшка здравствена заштита и здравствена заштита на деца, согласно член 96 од Законот за здравствена заштита.

Член 3

Јавната здравствена установа Здравствена станица Липково со седиште во Липково е со простор од 1600 м², изграден на ул: "Градежна парцела" КП бр. 2039 КО Липково во Липково.

Член 4

За вршител на должноста в.д. директор на Јавната здравствена установа Здравствена станица Липково со седиште во Липково во основање се именува д-р Кенан Сакипи.

Член 5

До исполнување на условите за отпочнување со работа од член 92 од Законот за здравствена заштита Јавната здравствена установа правно ќе настапува како ЈЗУ Здравствена станица во основање.

Член 6

Изборот на членовите на органот на управувањето и именувањето на директорите на Јавната здравствена установа од член 1 од оваа одлука ќе се изврши во рок од 30 дена од денот на уписот во Централниот регистар на Република Македонија.

Член 7

Статутот на Јавната здравствена установа од член 1 од оваа одлука ќе се донесе во рок од 15 дена од денот на изборот на органот на управувањето на јавната здравствена установа.

Член 8

Средствата за работа на јавната здравствена установа од член 1 од оваа одлука ќе се обезбедат од Фондот за здравствено осигурување на Македонија, како и од сопствени приходи согласно Законот за здравствено осигурување.

Средствата од ставот 1 на овој член на Јавната здравствена установа од член 1 од оваа одлука се обезбедуваат врз основа на договор склучен со Фондот за здравствено осигурување на Македонија.

Член 8

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-4000/1-09

29 декември 2009 година
 Скопје

Претседател на Владата
 на Република Македонија,
 м-р **Никола Груевски**, с.р.

631.

Врз основа на член 54 и 54-а од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр.8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија, на седница-та одржана на 9.03.2010 година донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО
КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за земјоделство, шумарство и водостопансство му престанува користењето на следните движни ствари:

- моторно патничко возило, марка Фолсфаген, тип Пасат, со број на мотор AVG 133825, број на шасија WVVZZZ3BZYE236068, година на производство 1999, сила на моторот во KW (KS) 81, работна зафатнина на моторот во см³ 1896, број на седишта 5, боја на возило 74 црвена, со регистарски таблици број SK-746-TF и

- моторно патничко возило, марка Опел, тип Вектра ГЛ, со број на мотор X18XE120K83281, број на шасија WOLOJBF19Y1016753, година на производство 1999, сила на моторот во KW (KS) 85, работна зафатнина на моторот во см³ 1799, број на седишта 5, боја на возило 7Ф металик светла сива, со регистарски таблици број SK-671-JF.

Член 2

Движните ствари од член 1 на оваа одлука се даваат на трајно користење без надоместок на Агенцијата за финансиска поддршка на земјоделството и руралниот развој.

Член 3

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопансство склучува договор со Директорот на Агенцијата за финансиска поддршка на земјоделството и руралниот развој за уредување на правата и обврските за движните ствари од член 1 на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-481/1
 9 март 2010 година
 Скопје

Претседател на Владата
 на Република Македонија,
 м-р **Никола Груевски**, с.р.

632.

Врз основа на член 54 I 54-а од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 9.03.2010 година, донесе

ОДЛУКА**ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ЈАВНОТО ПРЕТИРИЈАТИЕ МАКЕДОНСКА РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА****Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Службата за општи и заеднички работи на Владата на Република Македонија му престанува користење на следните движни ствари, моторни возила, и тоа:

1. Марка ПМВ - Фолксваген Голф JXD, регистарски број PP-971-BP, број на шасија GZKW088199, број на мотор - JR705782, година на производство 1988, боја светлосина, сила во KW 40, волумен во см³ -1500, вредност 62.000,00 денари.

2. Марка ПМВ - Фолксваген Голф GTD, регистарски број TE-735-CT, број на шасија WVWZZZ17ZVW700259, број на мотор - VW700259, година на производство 1982, боја црвена, сила во KW 51, волумен во см³ -1600, вредност 36.000,00 денари.

3. Марка ПМВ - Лада нива 1600, регистарски број ОН-478-72, број на шасија XTA212100LO731482, број на мотор -0731482, година на производство 1989, боја црвена, сила во KW 56, волумен во см³ -1590, вредност 90.000,00 денари.

4. Марка ПМВ - Пежо 406, регистарски број М ЛА 9000, број на шасија VF38BRFRE80848590, број на мотор -80848590, година на производство 1997, боја зелена, сила во KW 99, волумен во см³ -1997, вредност 300.000,00 денари.

5. Марка ПМВ - Хонда Концерто, регистарски број нема, број на шасија SAHHWHWLН, број на мотор - AD176209, година на производство 1992, боја темно сива, сила во KW 66, волумен во см³ -1493, вредност 115.000,00 денари.

6. Марка ПМВ - Цитроен Саксо, X 1.5 d, регистарски број нема, број на шасија VF7S1VJXB57, број на мотор -488779, година на производство 1997, боја светло сива металик, сила во KW 40, волумен во см³ -1527, вредност 125.000,00 денари.

7. Марка ПМВ - Алфа Ромео, 33 1.7 спорт, регистарски број нема, број на шасија да се втисне нов број на шасија, број на мотор -17020, година на производство 1995, боја сина, сила во KW 95, волумен во см³ -1712, вредност 165.000,00 денари.

8. Марка ПМВ - Опел Вектра TDI 16V, регистарски број ОХ-028-NX, број на шасија 584914363309, број на мотор- нема, година на производство 1994, боја бела, сила во KW 74, волумен во см³ -1994, вредност 300.000,00 денари.

9. Марка ПМВ - Пежо Боксер, регистарски број SK-290-NT, број на шасија сообраќајна дозвола бр.МК-0900033, број на мотор -нема, година на производство 2000, боја нема, сила во KW 79, волумен во см³ -1894, вредност 206.695,00 денари.

10. Марка ПМВ – Опел Аскона, регистарски број SR-764-BN, број на шасија сообраќајна дозвола бр. МК-1133530, број на мотор –нема, година на производство 1983, боја нема, сила во KW 55, волумен во см³ -1598, вредност 61.500,00 денари.

11. Марка ПМВ – Фолксваген Пасат 1.9 TDI, регистарски број-ТЕ-535-SK, број на шасија нема, број на мотор –нема, година на производство 1996, боја нема, сила во KW 85, волумен во см³ -1896, вредност 277.406,00 денари.

Член 2

Движните ствари од член 1 на оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест ЈП-Македонска радио телевизија.

Член 3

Директорот на Службата за општи и заеднички работи на Владата на Република Македонија склучува договор со директорот на ЈП Македонска радио телевизија, со кој се уредуваат за правата и обврските за движните ствари од член 1 на оваа одлука, кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.51-1394/1
9 март 2010 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

633.

Врз основа на член 20 став 1 од Законот за располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.03.2010 година, донесе

ОДЛУКА**ЗА ИЗМЕNUВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ЗДРАВСТВО****Член 1**

Во Одлуката за престанок и за давање на трајно користење на недвижни ствари на Министерството за здравство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 154/09), во членот 1 точките 2 и 3 се бришат.

Точките 4, 5 и 6 стануваат точки 2, 3 и 4.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија.“

Бр. 51-1605/1
5 март 2010 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

634.

Врз основа на член 54, став 2 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи ("Службен весник на Република Македонија", бр. 8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 9.03.2010 година, донесе

**ОДЛУКА
ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА ДВИЖНИ СТВАРИ
НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за финансии му престанува користењето на движните ствари - осум учебници на македонски јазик од реномирани странски автори од областа на економијата, во вкупна количина од 6.800 примероци, и тоа:

РБ	Наслов на учебникот и автор	ISBN	Број на страници	Количина (примероци)
1	"Economics of the Public Sector" 3/e ("Економија на јавниот сектор"), од авторот Joseph E. Stiglitz"	978-608-210-056-2	840	850
2	"Macroeconomics" – A European Text, 4/e ("Макроекономија" - Европски текст), од авторите Michael Burda, Charles Wyplosz	978-608-4563-24-2	560	850
3	"Modern banking" ("Современо банкарство"), од авторот Shelagh Heffernan	978-608-4563-29-7	750	850
4	"Advanced Macroeconomics" ("Напредна макроекономија"), од авторот David Romer	978-9989-183-95-9	720	850
5	"Health care Economics" ("Економија во здравствтвото"), од авторот Feldstein, P.J.	978-608-4563-43-3	608	850
6	"International economics: Theory and policy" ("Меѓународна економија - теорија и практика"), 8/e, од авторите Krugman, Paul R. and Obstfeld, Maurice.	978-608-210-061-6	740	850
7	"Marketing Research" 9/e ("Маркетинг истражување"), од авторите David A. Aker, V Kumar, George S. Day.	978-608-210-066-1	768	850
8	"Modern Labor Economics: Theory and Public Policy", 10/e ("Модерна економија на трудот - Теорија и јавна политика"), од авторите Ronald G; Smith, Robert S.	978-9989-183-98-0	650	850

Член 2

Движните ствари од член 1 на оваа одлука му се даваат на трајно користење на Министерството за образование и наука, без надомест.

Член 3

Министерот за финансии склучува договор со министерот за образование и наука за правата и обврските за движните ствари од член 1 на оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-1388/1
9 март 2010 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

635.

Врз основа на член 99 став 7 од Законот за домување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 99/09), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 2.03.2010 година, донесе

**ПРОГРАМА
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГОДИШНАТА ПРОГРАМА ЗА
ИЗГРАДБА И ОДРЖУВАЊЕ НА СТАНБЕНИОТ ПРОСТОР ВО СОПСТВЕНОСТ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2010 ГОДИНА („СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“ БР. 8/2010)**

1. Во Годишната програмата за изградба и одржување на станбениот простор во сопственост на Република Македонија за 2010 година („Службен весник на Република Македонија“ број 08/2010) во Вториот дел ИЗГРАДБА НА СТАНБЕН И ДЕЛОВЕН ПРОСТОР ВО ТЕКОТ НА 2010 ГОДИНА, ГЛАВА I ФИЗИЧКИ ПОКАЗАТЕЛИ, во точката I.3 Станови за станбено необезбедени лица (млади брачни двојки, инвалидизирани лица, самохрани родители, самци и други станбено необезбедени лица) ставот 2 се менува и гласи:

„Еден објект во Скопје, 1.4 Б-1 Б1 РЦ Аеродром со вкупно 56 стана е завршен со градба. Согласно условите од јавната набавка, во начинот на плаќање, 13 стана се предмет на компензација со Изведувачот на работите. Останатите 43 стана како и 56 стана од објектот 1.12 Б-1 Б1 РЦ Аеродром во Скопје, кој ќе заврши со градба во почетокот на 2010 година, ќе се продаваат на млади брачни двојки, со возраст на двајцата сопружници најмногу до 38 години и кои се во брак најмногу 8 години и на самохрани родители во зависност од бројот на децата, кои се државјани на Република Македонија и кои не поседуваат стан, куќа или куќа за одмор и рекреација во лична сопственост, во сопственост на брачниот другар и децата на територија на Република Македонија. Предност при купување на овие станови ќе имаат брачните парови и самохрани родители кои имаат постојано место на живеење во местото каде е изграден станот. Спроведување на постапката за продажба на становите ќе се определи со посебна Одлука донесена од страна на Управниот одбор на Јавното претпријатие. Условите за плаќање ќе бидат согласно Одлуката за продажба на станови на кои права, должности и одговорности во поглед на располагањето има Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 34/96, 16/99, 64/01 и 54/06).

Останатите објекти ќе бидат завршени со градба во текот на 2011-2012 година и право на купување на овие станови ќе имаат млади брачни двојки, инвалидизирани лица, самохрани родители, самци и други станбено необезбедени лица.“

Во точката I.6 Довршување и изградба на објекти по Одлуки на Влада на Република Македонија во табелата под реден број 9 текстот во колона 3 се менува и гласи:

„Изградба на катни гаражи во Скопје на градежните парцели 5.12, 5.13 и 6.7 од планот Мал ринг и 9.13 од планот на Голем ринг“

Во ГЛАВА II ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ СО ДИНАМИКА НА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ОБЈЕКТИТЕ И СРЕДСТВАТА, текстот во точката II.6 Финансиски показатели за довршување на објекти по Одлуки на Владата на Република Македонија се менува и гласи:

„Вкупното чинење за довршување и изградба на објектите по Одлуки на Владата на Република Македонија изнесува 5.480.200.099,00 денари со вклучен ДДВ. До крај на 2009 година вложени се средства во висина од 48.093.924,00 денари со вклучен ДДВ. За целосно довршување на овие објекти потребни се уште 5.432.106.175,00 денари со вклучен ДДВ, а во 2010 година ќе бидат вложени средства во висина од 842.942.353,00 денари со вклучен ДДВ. Изворите на средства за овие објекти се наведени во Глава III од оваа програма. За објектите од табелата I.6. Довршување и изградба на објекти по Одлуки на Владата на Република Македонија, и тоа од реден број 1 до реден број 5 во моментов не се обезбедени средства и истите ќе се реализираат кога ќе бидат обезбедени средства за оваа намена.

За објектите под реден број 6 и 7 од истата Табела, средствата се обезбедуваат по основ на дивиденда за 2005 година од АД ГТЦ, која е резултат на остварените приходи од продажба на деловниот простор и од средствата од остварената продажба на Светскиот Бизнис Центар во Скопје.

За изградба на Источна и Западна трибина на Национална Арена Филип II Македонски, рушење на постојната источна и западна трибина, фасадно обликување и илуминација на Национална Арена Филип II Македонски, реконструкција на јужна трибина и реконструкција на спортскиот терен (борилиште) на Национална Арена Филип II Македонски, довршување целосно на изградбата на поттрибинскиот простор на северна трибина, целосна изградба на поттрибинскиот простор на источна и западна трибина, опремување на Национална Арена Филип II Македонски во Скопје (борилиште и поттрибинскиот простор) и учество во изградбата на инфраструктурна мрежа на објекти потребни се сретства во висина од 723.678.438,00 денари кои се обезбедуваат од предвидените извори на финансирање во Глава III од оваа програма.

За изградба на катни гаражи во Скопје на градежните парцели 5.12, 5.13 и 6.7 од планот Мал ринг и 9.13 од планот на Голем ринг, за 2010 година предвидени се да се потрошат 90.000.000,00 денари од кои 20.000.000 денари за подготвителни работи за четирите катни гаражи и 70.000.000 денари за почеток со изградба на катната гаража на парцела 9.13 Голем ринг во Скопје, а ќе се обезбедат од предвидените извори на финансирање во Глава III од оваа програма“

ВО ГЛАВА III ИЗВОРИ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА ВО ДЕЛОТ ЗА ИЗГРАДБА НА СТАНБЕН ПРОСТОР НА ТЕРИТОРИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2010 ГОДИНА во ставот 1 бројот „1.538.738.939,00“ се заменува со бројот: „1.618.738.940,00“

Во ставот 7 бројот „400.457.179,00“ се заменува со бројот: „480.457.179,00“

Точката III.2 се менува и гласи:

„Приходи од закупнина на станбен и деловен простор за 2010 год. за проширување на материјалната основа.

Закупнина за станбен простор .		
60.000.000,00 денари x 23,5%.....		14.100.000,00 денари
Закупнина за деловен простор		
240.000.000,00 денари x 23,5%		<u>56.400.000,00 денари</u>
Вкупно III.2.		70.500.000,00 денари"

По точката III.5 се додаваат две нови III.6 и III.7 кои гласат:

„III. 6. Од аванси дадени на градежна оператива Вкупните непокриени аванси дадени на градежната оператива во минатите години.	<u>5.529.900,00 денари</u>
Вкупно III.6.	5.529.900,00 денари

III.7. Дивиденда од АД ГТЦ Скопје:	<u>10.000.000,00 денари</u>
Вкупно III.7.	10.000.000,00 денари"

и табелите се менуваат и гласат:

Извори на финансирање	(денари)
III.1 Приходи од ануитети	129.795.000,00
III.2 Приходи од закупнина на станбен и деловен простор	70.500.000,00
III.3 Приходи од продажба на станови деловен простор,гаражи и подруми во објекти во градба	140.250.000,00
III.4 Приходи од продажба на непродадени станови, деловен простор, гаражи и подруми на залиха	79.815.000,00
III.5. Од наплатени утужени побарувања	50.004.000,00
III.6. Непокриени аванси од градежна оператива	5.529.900,00
III.7. Дивиденда од АД ГТЦ Скопје	10.000.000,00
Вкупно:	485.893.900,00

Потребни средства за реализација на програмата во делот на станбена изградба за 2010 година	480.457.179,00 денари
Очекувани приходи од извори на финансирање за реализација на програмата во делот на станбена изградба за 2010 година	485.893.900,00 денари

Разликата од 5.436.721,00 денари ќе се користи како фонд за ликвидност."

2. Прилозите бр. 6 и 8 се заменуваат со нови кои се составен дел на оваа програма.

3. Оваа програма влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија.“

Бр. 51-1268/1
2 март 2010 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

Прилог бр. 6

I.6. Довршување и изградба на објекти по Одлуки на Влада на Република Македонија			
Објект	Врста на работа	реализација	
1	2	3	
Станбена населба во село Стене	Изградба на становни наменети за лицата привремено сместени во туристичкото одморалиште Царина	изградба	
Станбена населба во село Стене	изградба на инфраструктура	изградба	
Отешево и Царина	Рушење на постоечки објекти во Отешево и Царина	завршено делумно	
Објекти и фасади (уличен фронт) на ул. Самоилсва во Скопје	Адаптација и санација	изградба	
Дел од трасата за водоснабдување на град Тетово од река Пена река Лешница до Студена река село Боговинье	Изградба на дел од трасата за водоснабдување на град Тетово од река Пена река Лешница до Студена река изградба на една кука	изградба	
Брана ТУРИЈА	Интервенција на преливниот орган кој е во функција на одржување на објектот зазади запазување на основните карактеристики предвидени со проектот и неговата намена	одржување	
Национална Арена Филип II Македонски	Изградба на источна и западна трибина на Национална арена Филип II Македонски во Скопје, рушење на постојната источна и западна трибина, фасадно обликување и илуминација на Национална арена Филип II Македонски во Скопје, реконструкција на јужна трибина и раконструкција на спортскиот терен (Борилиште) на Национална арена Филип II Македонски во Скопје, довршување целосно на изградбата на потприбринскиот простор на северна трибина, целосна изградба на потприбринскиот простор на источна и западна трибина, опремување на Национална арена Филип II Македонски во Скопје (Борилиште и потприбинскиот простор) и учество во изградбата на инфраструктурна мрежа на објекти	изградба	
Катни гаражи во Скопје	Изградба на катни гаражки во Скопје на градежните парцели 5, 12, 5, 13 и 6,7 од планот Мап ринг и 9,13 од планот на Голем ринг	изградба (избор на идеино решение по пат на конкурс)	

РЕКАПИТУЛАР НА ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

Примог бр. 8

ГРУПА НА ОБЈЕКТИ												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
II.1. Доведување на станови во градба од првокласни Програми наменети за продажба	27.761.615	444.380	5.095.777	182.820	28.244.229	383.450.023	6.655.683	7.069.604	17.147.715	476.054.776	361.124.015	114.930.761
II.2 Изградба на објекти со станови наменети за продажба	95.760.077	1.003.950	12.747.273	1.768.866	107.822.798	757.387.073	4.075.473	20.302.119	15.447.341	1.017.301.970	29.764.106	987.537.864
II.3 Станови за стапбено необјебденли лица (млади брачни двојки, инвалидизирани лица, самогранни родители, семици и други стапбено необјебденли лица)	12.235.580	601.731	5.319.363	550.472	54.208.520	425.944.925	12.541.391	14.046.819	13.763.910	539.214.711	135.599.086	403.615.625
II.4 Изградба на станови за лица во сочијанен ризик и други ризикови групи	6.839.551	5.200.140	52.871.699	6.451.766	244.913.908	2.936.755.085	11.911.738	100.520.134	55.007.637	3.480.555.411	557.556.092	2.922.999.319
II.5 Откуп на станови за сировешување на Законот „на Национализација и Законот за посебните права на пропладништве на безбедносните сили на РМ и членковите на нивните сопствства										573.633.209	0	573.633.209
II.6 Дорешување и изградба на објекти по Општини на Владата на Република Македонија										5.480.200.099	48.093.324	5.432.106.175
СЕ ВКУПНО	145.596.813	7.256.201	76.034.052	8.953.914	435.189.455	4.503.557.105	35.188.284	141.940.676	101.366.603	11.566.360.174	1.132.137.222	10.434.822.952
												1.618.738.940

Од точка II.1 компензација со стапбени и деповен простор во предметните објекти	6.411.936
Од точка II.3 компензација со стапбени и деповен простор во предметните објекти	4.856.136
(окупува потребниот сретстvo за реализација за 2010 год.)	1.607.466.868

636.

Врз основа на член 16 од Законот за игрите на среќа и за забавните игри („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/97, 54/97, 13/01, 2/02 и 54/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 9.03.2010 година, одобри

**ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА
ПОД БРОЈ 19-1384/1 ОД 11.03.2008 ГОДИНА ИЗДА-
ДЕНА НА ДРУШТВОТО ЗА ТРГОВИЈА И УСЛУГИ
„ФЛАМИНГО“ ДОО СКОПЈЕ ЗА ПОСТОЈАНО
ПРИРЕДУВАЊЕ НА ПОСЕБНИ ИГРИ НА
СРЕЌА ВО АВТОМАТ КЛУБ**

1. Во Лиценцата под број 19-1384/1 од 11.03.2008 година, издадена на Друштвото за трговија и услуги „Фламинго“ ДОО Скопје, за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб, во точката 3, бројот “19” се заменува со бројот “16”.

2. Ова изменување на Лиценца се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.51-1386/1
9 март 2010 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ
637.**

Врз основа на член 81 став (2) од Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 130/2009), министерот за транспорт и врски, донесе

**УПАСТВО
ЗА НАЧИНОТ НА ИЗГОТВУВАЊЕ НА ГОДИШНАТА ПРОГРАМА И МИКРОЛОКАЦИСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА ВРЕМЕНИ ОБЈЕКТИ**

1. Со ова упатство се пропишува начинот на изготвување на годишната програма и микролокациските услови за поставување на времени објекти.

I. Начин на изготвување на годишната програма за поставување на времени објекти

2. Годишната Програма за поставување на времени објекти (во понатамошниот текст: Програмата), изработена од овластени правни лица за планирање на просторот во три примерока, спакувана, подврзана во папки А4 формат и потпишана од изготвувачот, од страна на општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје, се доставува до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот за добивање согласност. Два примерока од Програмата за поставување на времени објекти со добиена согласност се доставуваат до градоначалникот на општината, а еден задржува органот што ја издал.

3. Програмата содржи текстуален и графички дел. Текстуалниот дел на Програмата содржи основни податоци за изготвувачот-правното лице кое ја изработка Програмата и сите учесници во изготвувањето, за нарачателот на Програмата, за кој простор ѝ за кој период се однесува Програмата, општините и посебните услови за времените објекти.

4. Општините услови се однесуваат на видот на времените објекти и видовите на дејности за кои се предвидени, а со посебните услови се утврдуваат податоци поединечно за секој времен објект и се наведува површината која ја зафаќа временниот објект, димензиите на габаритот и кота на приземје во однос на теренот, и други потребни параметри во зависност од дејноста и местоположбата на времените објекти (градежниот материјал, изгледот и сл.).

5. Графичкиот дел од Програмата е приказ на просторот во кој се предвидени времените објекти и истиот треба да содржи извод од важечката планска документација, графички прилог на геодетска подлога за планираната состојба и графички прилози на урбанистичката подлога за постоечката состојба и за планираната состојба.

6. Изводот од важечката планска документација се издава согласно член 49 став 3 и 4 од Законот за просторно и урбанистичко планирање.

7. Со графичкиот прилог на геодетската подлога изработен од трговско друштво за геодетски работи или трговец поединец-овластен геодет согласно Законот за катастар на недвижности, се ажурира просторот на кој постојат и/или се планираат временни објекти, а се изработува врз катастарски план со најнова состојба на катастарските парцели. На овој графички прилог со колоритно означување се прикажуваат постојните временни објекти и предвидените временни објекти со површината која ја зафаќаат.

8. Графичките прилози на урбанистичка подлога се изработуваат за постоечка состојба и за планирана состојба, врз основа на изводот од важечката планска документација, колоритно означени и поткрепени со легенда (табела).

9. Постоечката состојба треба да содржи ситуација на поширок опфат во рамките на урбанистичката планска документација, со временни објекти (во групи или поединечно) во размер соодветен на изводот, легенда (табела) со податоци за постојните временни објекти со: површина, намена, дали за временниот објект е издадена документација и до кога е во важност, податоци за сопственоста и степенот на уреденост на земјиштето со инфраструктура на кое е поставен временниот објект.

10. Планираната состојба треба да содржи ситуација на поширок опфат во рамките на урбанистичката планска документација, во размер соодветен на изводот, со легенда (табела) која ќе содржи целосни податоци за површината, намената на времените објекти и уреденоста на земјиштето со инфраструктура, за:

- временни објекти кои се предвидуваат со Програмата,

- временни објекти кои ќе се отстранат (поради безбедност, напуштени објекти, дотраени објекти, објекти кои не соодејствуваат согласно законската регулатива со дејноста и/или со рокот за поставување определен со договорот).

11. Податоците за површина на временниот објект треба да содржат површина на габаритот на временниот објект и површина на земјиштето за негова редовна употреба (тритоар, пристап).

12. За времените објекти или групација во низ од временни објекти со помали димензии, за кои важечката планска документација е во размер 1:2500, потребно е да се изработи и дополнителен графички прилог во размер (пр.1:200, 1:500 или 1:1000), кој ќе овозможи читливост на димензиите. Графичките прилози претставуваат основа за изработка на графички приказ на локацијата за временниот објект во микролокациските услови.

13. Сите временни објекти во Програмата треба да се предвидат да бидат поставени со примена на градежни материјали кои овозможуваат монтажа и демонтажа без употреба на лиени бетонски и армирано бетонски конструктивни елементи и платформи, односно од градежни материјали кои не ја загрозуваат животната средина, и при реализација на урбанистичкиот план може лесно да се отстрanат.

14. На површината утврдена за градење на објект предвиден со урбанистичка документација, не може да се предвиди поставување на временни објекти со идентична намена-дејност со предвидената од важечката урбанистичка документација.

15. Времените објекти предвидени со Програмата може да бидат со различни димензии зависно од дејностите кои се извршуваат. Може да се предвиди утврдување на модуларен систем за објекти во кои се извршува иста или слична дејност заради можно мултилицирање на модулите за зголемување на вкупната површина на времените објекти.

16. При утврдување на просторот за поставување на времените објекти потребно е да се внимава да не се наруши урбанистичката концепција и параметрите за непречено безбедно движење од сите корисници, согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање, особено по однос на минималните димензии на пешачки површини-тритоари, заради непречено користење на околните објекти и простори за јавна намена, како и од лицата со посебни потреби и сл.

17. Времените објекти треба се предвидуваат само како приземни, со максимална висина на венец до 3,50м. и висина на слеме добиена со минимален нагиб според видот на употребениот кровен покривач, само како заштита на објектот, со кота на приземјето во однос на теренот не повисока од 15 см.

18. Времените објекти за сообраќајни дејности (привремени паркинзи и приодни патеки), треба да се предвидуваат со бехатон, павер елементи или слични монтажно-демонтажни градежни елементи, кои нема трајно да го изменат градежното неизградено земјиште. За овие времени објекти може да се предвидува обележување со поставување на ниски монтажни препреки со висина најмногу до 0,40м., односно не треба да се предвиди поставување на високи, сидани и други огради.

19. Времените објекти за туристички, културни, спортско-рекреативни и забавни дејности како што се информативни паноа, платформи за спортски, културни, туристички и забавни настани, придружни објекти во функција на спортски настани и летни дискотеки, можат да се предвидат од дрвени, челични, лимени, пластични, и комбинација од наведените градежни материјали со можно дополнување со платно, трска, коноп и слични материјали.

20. Информативните паноа со Програмата треба да бидат определени да се лоцираат во согласност со прописите од областа на безбедноста во сообраќајот.

21. Платформите кои служат за организирање на спортско-рекреативни и забавни дејности, треба да се предвидуваат со висини и површини кои овозможуваат безбедност при нивното користење. Безбедноста на платформите и нивните конструктивни елементи се потврдува со соодветен сертификат-атест од производителот, без кој не може да се издаде одобрение за поставување. Платформите можат да бидат подигнати од теренот на висина најмногу до 1,80м., а вкупната висина да биде согласно добиениот сертификат.

22. Летните дискотеки треба да се предвидуваат со димензии во зависност од расположивата неизградена градежна површина, при што неопходно е да не се наруши урбанистичката концепција на просторот и параметрите за непречено безбедно движење од сите корисници, согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање, особено по однос на минималните димензии на пешачки површини-тритоари, заради непречено користење на околните објекти и простори за јавна намена, како и од лицата со посебни потреби. Летните дискотеки не смеат да бидат целосно затворен и покриен простор, а може да бидат оградени со транспарентна ограда (платно, челично плетиво, трска идр.) на монтажно-демонтажна конструкција и делумно покриени. Можат да содржат платформа-бина, монтажно-демонтажна опрема за опслужување на посетителите (покриени и непокриени шанкови, санитарни јазли).

23. Времените објекти кои се во функција на грачничните премини можат да се предвидуваат како монтажно-демонтажни или типски објекти со можност за утврдување на модуларен систем за објекти во кои се извршува иста или слична дејност, со овозможување мултилицирање на модулите за зголемување или намалување на вкупната површина на времените објекти.

II. Начин на изготвување на микролокациите услови за поставување на временни објекти

24. Микролокациите услови за поставување на временни објекти (во понатамошниот текст: микролокацији услови) претставуваат извод од текстуалниот и графичкиот дел на Програмата, се изготвуваат на образец во формат А4 даден во Прилог 1 кој е составен дел на ова упатство и ги содржат податоците за:

- Површината која ја зафаќа временниот објект означена во графичкиот приказ на микролокацији услови
- Максималната површина на габаритот
- Височината на подот на временниот објект во однос на пристапот-тритоарот
- Височината од нивото на пристапот-тритоарот до венец
- Височината од венецот на временниот објект до слемето
- Градежниот материјал
- Други условии.

25. За временни објекти или групација во низ од временни објекти, за кои важечката планска документација е во размер кој не овозможува прегледност на димензиите, потребно е да се изработи и дополнителен графички прилог-детал во размер кој ќе овозможи читливост на димензиите.

Микролокациите услови како основа за изработка на геодетските елаборати за нумерички податоци за недвижностите од страна на овластено правно или физичко лице за геодетски работи содржат обврски за закупецот во постапката за прибавување на одобрение за поставување на временниот објект, во смисла на:

- изработка на идеен проект за поставување на временниот објект, во кој е потребно да се предвиди применета на современи градежни материјали кои овозможуваат монтажно-демонтажни конструктивни елементи, типски елементи, современо архитектонско обликување, препознатливост на функцијата, репрезентативност на времените објекти за дејностите од кои тоа се очекува, принцип на повеќеводни кровови - со ниско слеме, обезбедување пристапност за лица со посебни потреби и инвалидитет и сл.

- соодветни услови и согласности за приклучување на постоечките инфраструктурни мрежи (електронапојување, водоснабдување и канализација, мрежа за телефонија, електронски комуникации и сл. од давателите на услугите.

III. Завршна одредба

26. Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-2878/2
9 март 2010 година
Скопје

Министер,
Миле Јанакиески, с.р.

ПРИЛОГ

ШТЕМБИЛ НА ОРГАНОТ
Број и датум

Микролокацијски услови

бр._____ / _____

Годишна Програма за поставување на времени објекти, донесена со Одлука бр.
Локалитет/адреса:
КП / КО
постои ДУП/ УП за село/ друга планска документација:
Намена-дејност

Графички приказ на локација
за времениот објект бр._____

1:1000 / 1:_____

Графички изготвил:

I. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ

(назив на органот) _____ согласно член 79 став 4, во врска со член 2 точка 3 од Законот за градење ("Службен весник на РМ", бр.130/2009), издава микролокацијски услови за времен објект, со следните

Општи услови

Вид на времен објект: (типски, монтажно-демонтажен) _____

Вид на дејност: _____

Посебни услови

- Површината која ја зафаќа временниот објект означена во графичкиот приказ на микролокацијски услови изнесува _____ m^2 ;
- Максималната површина на габаритот изнесува _____ m^2 ;
- Височината на подот на временниот објект во однос на пристапот-тритоарот изнесува _____ м.
- Височината од нивото на пристапот-тритоарот до венец изнесува _____ м.;
- Височината од венецот на временниот објект до слемето изнесува _____ ..м.;
- Градежен материјал _____

Други услови

1. Според графичкиот приказ на микролокацијски услови, да се изработи геодетски елаборат за нумерички податоци за недвижности, изготвен од овластено правно или физичко лице за геодетски работи.
2. За временниот објект _____ според горе наведените општи и посебни услови, закупецот на градежното земјиште е должен да изработи Идеен проект за поставување на времен објект.
3. Идејниот проект за поставување на времен објект содржи: основни податоци за инвеститорот, податоци за правното лице кое го изработува проектот, микролокацијски услови, технички опис за временниот објект, ситуација во соодветна мерка со постоечките комунално-инфраструктурни градби и предвидени приклучоци (сообраќаен пристап, обезбедување на вода, електрика, канализација и др.), проектен дел-цртежи со геометрички проекции, димензии и спецификација на сите архитектонски, градежни и техничко-технолошки елементи од кои се состои временниот објект, предмет и опис на вградените градежни материјали и опрема, потребни елаборати према дејноста и видот на временниот објект.
4. Потребни согласности _____ .

Изготвил:

Потпис и печат на
овластено лице,

638.

Врз основа на член 81 став (2) од Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 130/2009), министерот за транспорт и врски, донесе

**ПРАВИЛНИК
ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ОДОБРЕНИЕТО ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА ВРЕМЕНИ
ОБЈЕКТИ И НА ОДОБРЕНИЕТО ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА УРБАНА ОПРЕМА**

Член 1

Со овој правилник се пропишува форма и содржината на одобрението за поставување на времени објекти и на одобрението за поставување на урбана опрема.

Член 2

Одобрението за поставување на времен објект се издава на образец во формат А4, даден во Прилог 1 кој е составен дел на овој правилник.

Член 3

Одобрението за поставување на урбана опрема се издава на образец во формат А4, даден во Прилог 2 кој е составен дел на овој правилник.

Член 4

Со влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за формата и содржината на одобрението за поставување на времен објект и урбана опрема и начинот на неговото издавање („Службен весник на Република Македонија“ бр. 123/08).

Член 5

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-2879/1

24 февруари 2010 година

Скопје

Министер,

Миле Јанакиески, с.р.

ПРИЛОГ 1**ШТЕМБИЛ НА ОРГАНОТ**

Број и датум

(назив на органот) _____, решавајќи по барањето на _____ поднесено на ден _____ год. за одобрение за поставување на времен објект _____, врз основа на чл.79 став 5 од Законот за градење ("Службен весник на РМ", бр.130/09) и чл. 205, став 1 од Законот за општата и управана постапка ("Службен весник на РМ", бр.38/05 и 110/08) го донесува следното

**О Д О Б Р Е Н И Е
за поставување на времен објект**

СЕ ОДОБРУВА на _____ поставување на времен објект _____ на (адреса)_____ а време од _____, односно до _____ година, врз основа на Микролокацијски услови за поставување на времен објект бр. _____ од _____ год. издадени од _____.

Барателот, _____ е должен да го постави временниот објект _____ на _____ во рок од _____ под следните услови и начин:

По истекот на рокот, или по престанување на важноста на договорот за краткотраен закуп на градежно неизградено земјиште, да го отстрани временниот објект во рок од _____ под следните услови и начин:

О б р а з л о ж е н и е

Барателот, _____, поднесе барање со бр. _____ на ден _____ год. за поставување на времен објект _____ на _____.

Барателот со барањето ја достави следната документација:

1. Договор за краткотрен закуп на градежно земјиште бр._____ од _____ година
2. Имотен лист бр._____ од _____ година
3. Идеен проект со техн.бр. _____ изработен од _____
4. Потребни согласности: _____

Органот откако ги разгледа приложените списи и докази, одлучи како во диспозитивот на ова одобрение.

Упатство за правно средство: _____.

Таксата е наплатена и приложена со барањето по тарифен број _____ од Законот за административни такси.

Доставено до:

- Барател
- Држ.инспекторат
- Агенција за катастар на недвижности
- Архива

Потпис и печат на

овластено лице

ПРИЛОГ 2**ШТЕМБИЛ НА ОРГАНОТ**

Број и датум

(назив на органот) _____, решавајќи по барањето на поднесено на ден _____ год. за одобрение за поставување на урбана опрема - _____, врз основа на Одлука бр._____ од ден _____ донесена од страна на Советот на (општината / општините во градот Скопје или Градот Скопје) _____ за утврдената потреба за поставување на урбана опрема, и врз основа на член 80 став 2 од Законот за градење ("Службен весник на РМ", бр.130/09) и чл. 205, став 1 од Законот за општата управна постапка ("Службен весник на РМ", бр.38/05 и 110/08) го донесува следното

О Д О Б Р Е Н И Е
за поставување на урбана опрема

СЕ ОДОБРУВА на _____ поставување на урбана опрема (вид на намена-дејност) _____ на (адреса) _____ за време од _____, односно до _____ година.

Барателот, _____ е должен да ја постави урбаната опрема во рок од _____ (под следните услови и начин) _____.

По истекот на рокот урбаната опрема да се отстрани (под следните услови и начин) : _____.

О б р а з л о ж е н и е

Барателот, _____, поднесење барање со бр. _____ на ден _____ год. за поставување на урбана опрема _____.

Барателот со барањето ја достави следната документација:

Органот ја разгледа приложената документација и одлучи како во диспозитивот на ова одобрение.

Упатство за правно средство: _____.
Таксата е наплатена и приложена со барањето по тарифен број _____ од Законот за административни такси.

Доставено до:

- Барател
- Држ.инспекторат
- Агенција за катастар на недвижности
- Архива

Потпис и печат на**овластено лице**

**РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

639.

Врз основа на член 19, алинеја 7 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 63/06, 36/07 и 106/08), член 28 од Законот за акцизите („Службен весник на РМ“ бр. 32/01, 50/01, 52/01, 45/02, 98/02, 24/03, 96/04 и 38/05), член 28 и 29 од Законот за данокот на додадена вредност („Службен весник на РМ“ бр. 44/99, 59/99, 86/99, 11/00, 8/01, 21/03 и 19/04), Законот за животната средина („Службен весник на РМ“ бр. 53/05), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 15.03.2010 година, донесе

**ОДЛУКА
ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НАЈВИСОКИ ЦЕНИ НА
ОДДЕЛНИ НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ УТВРДЕНИ
СОГЛАСНО МЕТОДОЛОГИЈАТА**

Член 1

Претпријатијата кои произведуваат деривати од нафта можат да ги формираат цените на одделни нафтени деривати така што највисоките производни цени да изнесуваат и тоа:

a) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 31,369
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 32,728
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 30,222
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 29,630
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 25,101

Член 2

Претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати и увозници (во натамошниот текст: претпријатија) ги формираат цените за одделни нафтени деривати така што:

А. Највисоките малопродажни цени (1 ГРУПА НА ЦЕНИ) да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 68,50
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 70,00
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 55,00
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 43,50
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 31,142

Б. Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да ги формираат цените за одделни нафтени деривати во однос на највисоките цени од точката А на став 1 на овој член (1 ГРУПА НА ЦЕНИ), освен од потточката „г“ и тоа: за 0,5 ден/лит пониски (2 ГРУПА НА ЦЕНИ), за 1,00 ден/лит пониски (3 ГРУПА НА ЦЕНИ) и за 1,5 ден/лит пониски (4 ГРУПА НА ЦЕНИ), согласно следната табела и да изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит
ЕУРОСУПЕР БС - 95	68,00	67,50	67,00
ЕУРОСУПЕР БС - 98	69,50	69,00	68,50
ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	54,50	54,00	53,50
ЕЛ-1 - ЕКСТРА ЛЕСНО 1	43,00	42,50	42,00

Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да вршат промет на секој дериват поодделно по една од цените утврдени за тој дериват во една од групите на цени определени согласно оваа одлука.

Цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен цената за мазутот М-1 НС, важат франко пумпна станица, а цената на мазутот М-1 НС важи франко производител во земјата.

Во цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен во цената за мазутот М-1 НС, содржани се и трошоците за превоз од 0,50 ден/литар.

Во малопродажните цени формирани согласно овој член содржан е данокот на додадена вредност согласно Законот.

Член 3

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука содржан е надоместокот за финансирање на активностите во областа на животната средина кои согласно Законот за животната средина го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон и тоа:

a) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 0,080
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 0,080
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 0,030
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 0,040
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 0,050

Член 4

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука содржан е надоместокот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати кои согласно Законот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон при увоз и/или производство на нафтени деривати и тоа:

a) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 0,890
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 0,890
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 0,300
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 0,300
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 0,740

Член 5

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука акцизите кои ги плаќаат обврзниците согласно Законот изнесуваат и тоа:

a) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 22,012
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 21,924
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 12,358
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 3,194
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 0,100

Член 6

Во малопродажните цени утврдени согласно членот 2 од оваа одлука, трошоците на прометот на секој по-одделен нафтен дериват од секоја ценовна група изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	Ед. мерка	(1 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ)
ЕУРОСУПЕР БС - 95	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОСУПЕР БС - 98	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕЛ 1 - ЕКСТРА ЛЕСНО 1	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
МАЗУТ М-1 НС	ден/кг	0,400	0,400	0,400	0,400

Член 7

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”, а ќе се применува од 00,01 часот на 16.03.2010 година.

Бр. 02-529/1

15 март 2010 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

ФОНД НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА
640.

Врз основа на член 2 од Законот за изменување и дополнување на Законот за пензиското и инвалидското осигурување (Сл. весник на РМ бр.156/2009) и Соопштението на Државниот завод за статистика на Република Македонија бр.4.1.10.14, Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија ги утврдува и објавува

**ВАЛОРИЗАЦИОННИТЕ КОЕФИЦИЕНТИ
 ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА ПЛАТИТЕ ОД ПОРАНЕШНИТЕ ГОДИНИ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА
 ПЕНЗИСКА ОСНОВА НА НИВО НА ПЛАТИТЕ ОД 2009 ГОДИНА, ЗА ПЕНЗИИ ОСТВАРЕНИ
 ВО 2010 ГОДИНА**

- Платите остварени од 1970 до 2009 година што се земаат за утврдување на пензиската основа се пресметуваат според просечната плата на вработените во Републиката од 2009 година, како последна календарска година што и предходи на годината во која осигуреникот го остварува правото на пензија, со валоризационите коефициенти што се пресметуваат врз основа на статистичките податоци за движењето на платите на сите вработени во Републиката. Така утврдените коефициенти се множат со факторот 0,92009, и изнесуваат:

Година	Просечна плата	Коефициент
1970	0,001136	16.163.987,9308
1971	0,001366	13.442.379,4212
1972	0,001625	11.299.870,9473
1973	0,001872	9.808.915,7529
1974	0,002400	7.650.954,2872
1975	0,003013	6.094.354,5600
1976	0,003435	5.345.644,9168
1977	0,004087	4.492.853,0192
1978	0,004902	3.745.877,2520
1979	0,005775	3.179.617,3661
1980	0,006945	2.643.958,2850
1981	0,008817	2.082.600,6906

1982	0,011259	1.630.898,8622
1983	0,014076	1.304.510,5349
1984	0,019542	939.632,0893
1985	0,032821	559.467,7277
1986	0,066730	275.172,9400
1987	0,133917	137.116,9477
1988	0,359726	51.045,2130
1989	6,420000	2.860,1698
1990	38,540000	476,4476
1991	77,850000	235,8676
1992	764,000000	24,0344
1993	4854,000000	3,7829
1994	9009,000000	2,0382
1995	9373,000000	1,9591
1996	9445,000000	1,9441
1997	9469,000000	1,9392
1998	9623,000000	1,9082
1999	9754,000000	1,8825
2000	9942,000000	1,8469
2001	10552,000000	1,7402
2002	11279,000000	1,6280
2003	11824,000000	1,5530
2004	12293,000000	1,4937
2005	12597,000000	1,4577
2006	13517,000000	1,3585
2007	14584,000000	1,2591
2008	16096,000000	1,1408
2009	19957,000000	0,9201

2. Пензиите пресметани со коефициентите од точка 1 на ова известување, а согласно членот 37 став 3 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување, се сведуваат од просечно на месечно ниво со коефициент 1,0230.

Бр. 02-2091/1
10 март 2010 година
Скопје

Директор,
Исни Јакупи, с.р.

641.

Врз основа на член 20 од Законот за пензиско и инвалидско осигурување ("Сл.весник на РМ"бр. 80/93; 3/94; 14/95; 71/96; 32/97; 24/2000; 96/2000; 5/2001; 50/2001; 85/2003; 50/2004; 4/2005; 84/2005; 101/2005; 70/2006; 153/2007; 152/2008; 161/2008; 81/2009; 156/2009) и Соопштението на државниот завод за статистика на Република Македонија број 4.1.10.13, Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, ја утврдува и објавува

**ВИСИНАТА НА ПЕНЗИСКИТЕ ОСНОВИЦИ
НА ОСИГУРЕНИЦИТЕ ОДНОСНО ЛИЦА КОИ НЕ ОСТВАРИЛЕ ПЛАТА ОДНОСНО
НАДОМЕСТОК НА ПЛАТА ПО 1 ЈАНУАРИ 1970 ГОДИНА ЗА ПЕНЗИИ ОСТВАРЕНИ
ВО 2010 ГОДИНА**

1. Висината на пензиските основици за осигурениците и лицата кои не оствариле плата односно надоместок на плата по 1 јануари 1970 година, според стручната подготовка изнесува:
  - за висока стручна подготовка ..... 19.050,00 денари
  - за виша стручна подготовка или подготовка за висококвалификуван работник ..... 15.890,00 денари
  - за средна стручна подготовка или подготовка за квалификуван работник ..... 14.420,00 денари
  - за стручна подготовка на полукалификуван работник односно низка стручна подготовка ..... 12.780,00 денари
  - за осигуреници и лица без стручна подготовка ..... 12.260,00 денари.
2. Износите од точката 1 на ова известување се смета како просечна плата остварена во 2009 година и служи за утврдување на пензиската основа на осигурениците и лица, кои право на пензија остваруваат во 2010 година.

Бр. 02-2092/1
10 март 2010 година
Скопје

Директор,
Исени Јакупи, с.р.

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2010 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламирање 15 дена.
Жиро-сметка: 30000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2010036